

Jaarstukken 2024

Versie: Vastgesteld door raad

19 juni 2025

Duurzaamheid	121
Risico's en weerstandsvermogen	143
Bedrijfsvoering	158
Lokale Heffingen	173
Onderhoud kapitaalgoederen	183
Verbonden Partijen	193
Financiering	211
Grondbeleid	217
Grootschalige projecten	220

Duurzaamheid

Programmatische aanpak duurzaamheid

Coalitie-akkoord 2022-2026

In de coalitieperiode 2022-2026 zetten we de uitvoering van de duurzaamheidsagenda 2020-2025 voort. In het coalitie-akkoord *Diemen met elkaar en voor elkaar* zijn aanvullende nieuwe plannen en acties opgenomen. Deze sluiten goed aan op de thema's en de opzet van de duurzaamheidsagenda 2020-2025 en versterken daarmee de impact van de met de duurzaamheidsagenda ingezette aanpak. Met de begroting 2023 was extra budget voor de uitvoering van de aanvullende plannen en acties vrijgemaakt. Eind 2022 was al gestart met de uitvoering van het in het coalitie-akkoord genoemde actieplan energie-armoede.

Duurzaamheidsagenda 2020-2025

Op 2 juli 2020 heeft de gemeenteraad de duurzaamheidsagenda 2020–2025 vastgesteld. Met de duurzaamheidsagenda wil de gemeente Diemen de omschakeling gaan maken van duurzame dingen doen naar dingen duurzaam doen. De duurzaamheidsagenda geeft de kaders voor de programmatische aanpak (blauwe blok in onderstaand schema) in de periode 2020 - 2025.

De duurzaamheidsagenda heeft twee pijlers met ieder 6 thema's (gele blok in onderstaand schema). Met de eerste pijler duurzame samenleving gaan we het afwentelen van problemen op andere landen en andere generaties tegen. Tot de pijler duurzame samenleving behoren de volgende drie thema's: energie & klimaat, afval & circulaire economie, natuur & biodiversiteit. Met de pijler gezonde leefomgeving pakken we de problemen in de leefomgeving aan waar we hier en nu last van hebben. Tot de pijler gezonde leefomgeving behoren de volgende drie thema's: klimaatadaptatie, luchtkwaliteit & geluid en schone mobiliteit.

De gemeente moet natuurlijk zelf het goede voorbeeld geven (eerste groene blok in onderstaand schema). Daarvoor wordt de interne samenwerking nog verder versterkt. De gemeente kan een duurzame samenleving en een gezonde leefomgeving echter niet alleen realiseren. Ook de samenwerking met de samenleving en de stichting Daarom Duurzaam Diemen wordt geïntensiveerd (tweede groene blok in onderstaand schema).

Schematisch ziet de opzet van de duurzaamheidsagenda 2020-2025 er als volgt uit:

PROGRAMMA • Programmering, monitoring en rapportage • Doorwerking duurzaamheid in beleid (APV, Omgevingsvisie, handboek openbare ruimte, etc.) • Financiële regelingen voor duurzaamheid (leningen, subsidies, etc.) • Communicatie	
I) DUURZAME SAMENLEVING	II) GEZONDE LEEFOMGEVING
Energie & klimaat • Energie besparen. • Duurzame energie opwekken. • Aardgasvrij maken gebouwde omgeving. • Stimuleren en faciliteren lokale energie-initiatieven. • Aanpak overige broeikasgassen.	Klimaatadaptatie Inspelen op: • Opwarming gebouwde omgeving (hittestress) • Intensere regenbuien • Langere periodes van droogte
Afval & Circulaire Economie • Preventie van afval • Verbeteren afvalscheiding • Uitbannen giftige en milieuschadelijke stoffen • Stimuleren (lokale) circulaire producten en diensten • Circulaire aanpak grondstoffenstromen en strategische grondstoffen • Stimuleren duurzame gezonde voeding en minder voedselverspilling • Slim benutten organische reststromen • Stimuleren duurzaam bouwen en slopen • Stimuleren duurzame omgang met spullen	Luchtkwaliteit & geluid • Aanpak bronnen van luchtverontreiniging • Geluidmaatregelen bij bron, overdracht en ontvanger
Natuur & biodiversiteit • Versterken natuurwaarde • Versterken ecologische verbindingen, waaronder verbinding buurtgroen en natuur	Schone mobiliteit • Dekkend netwerk laadpalen e-mobiliteit • Smart mobility • Schone mobiliteit bevoorrading • Deelmobiliteit • Groen OV • Parkeerbeleid • Aantrekkelijke fiets en wandelroutes
A) SAMENWERKING gemeentelijke organisatie en activiteiten • Duurzaam\maatschappelijk verantwoord inkopen. • Duurzaamheid bedrijfsvoering, gemeentelijke gebouwen, terreinen en voertuigen. • Duurzaam ontwikkelen van de openbare ruimte. • Duurzaam beheren van de openbare ruimte.	
B) SAMENWERKING met de samenleving • Versterken en uitbouwen Daarom Duurzaam Diemen community tot hét duurzaamheidsplatform binnen Diemen. • Faciliteren en ondersteunen duurzaamheidsinitiatieven vanuit de samenleving. • Duurzaamheidspacten met doelgroepen (bedrijventerreinen, winkelcentra, zorginstellingen, scholen, sportverenigingen, etc.). • Stimuleren start-ups met oplossingen voor duurzaamheidsvraagstukken. • Steunen van initiatieven op het gebied van duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen.	

Jaarprogramma duurzaamheid 2024

In het schema (zie inleiding) zijn de 5 hoofddoelen\onderdelen van de duurzaamheidsagenda weergegeven:

1. Een programmatische aanpak
2. Naar een duurzame samenleving
3. Naar een gezonde leefomgeving
4. Samenwerken aan duurzaamheid binnen de gemeentelijke organisatie
5. Samenwerking aan duurzaamheid met de samenleving

In onderstaande tekst wordt per hoofddoel\onderdeel ingegaan op:

- langetermijndoelen (*wat willen we bereiken*)
- de geplande activiteiten voor 2024 (*wat wilden we ervoor doen*)
- De realisatie (*wat hebben we ervoor gedaan in 2024*)
- monitoring (*indicatoren uit de duurzaamheidsagenda voor zover al te bepalen*)

1. Een programmatische aanpak

Wat willen we bereiken?

- Via een programmatische aanpak op duurzaamheid willen we binnen Diemen de komende jaren de omslag maken van duurzame dingen doen naar dingen duurzaam doen om zo de langetermijndoelen duurzame samenleving en gezonde leefomgeving uit de duurzaamheidsagenda 2020 – 2025 te realiseren. In het coalitie-akkoord zijn op de duurzaamheidsagenda aanvullende duurzaamheidsacties benoemd voor de periode 2022-2026.

Wat wilden we gaan doen in 2024?

- Uitvoeren jaarprogramma duurzaamheid 2024 (dit zijn de acties uit de paragraaf duurzaamheid van de begroting 2024) op basis van de Duurzaamheidsagenda en aanvullende acties uit het Coalitie-akkoord
- Voortzetten interne en externe communicatiecampagnes duurzaamheid
- Opname van duurzaamheid bij ontwikkeling van nieuw gemeentelijk beleid
- Voortzetten van het verstrekken van duurzaamheidsleningen en duurzaamheidssubsidies

Realisatie 2024 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- In deze paragraaf duurzaamheid van het jaarverslag 2024 wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de voorgenomen acties het jaarprogramma duurzaamheid 2024 op basis van de duurzaamheidsagenda en het coalitieakkoord.
- Activiteiten vanuit de duurzaamheidsagenda hebben we gecommuniceerd via de gemeentelijke social media en op Intercomm (intranet). De gemeente heeft met een lokale campagne deelgenomen aan de Nationale Klimaatweek 2024. De in 2020 gestarte energietransitie nieuwsbrief is voortgezet en vanuit duurzaamheid zijn berichten en artikelen ingebracht voor Diemer Info en de EZ nieuwsbrief.
- In 2024 zijn 7 duurzaamheidsleningen verstrekt. Gemiddeld is per aanvraag € 4.971 uitgeleend.

Monitoring

Wat	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroet 2024	Realisatie 2024
Aantal verstrekte duurzaamheidsleningen	6	17	11	25	7 ¹

¹ De gemeentelijke duurzaamheidslening werd tot op heden vooral gebruikt voor aanschaf van zonnepanelen als enkelvoudige maatregel. Bij de landelijke energiebespaarlening moest namelijk naast zonnepanelen tenminste 1 extra

2. Naar een duurzame samenleving

Met de pijler duurzame samenleving uit de Duurzaamheidsagenda gaan we het afwentelen van problemen op andere landen en andere generaties tegen. Tot de pijler duurzame samenleving behoren de volgende drie thema's: Energie & Klimaat, Afval & Circulaire Economie, Natuur & Biodiversiteit.

2.A THEMA ENERGIE & KLIMAAT

Wat willen we bereiken?

- 2040 fossiel onafhankelijke gemeente
- 60% CO₂ reductie in 2030 (Regeerakkoord) en 90% in 2050 (Klimaatakkoord)
- Minimaliseren emissie overige broeikasgassen
- 2030 20,8 GWh opwek zonne-energie/25 hectare zonnepanelen op grote daken
- het tijdig realiseren van een toekomstbestendig energiesysteem om daarmee ruimtelijke, economische en klimaatdoelstellingen te faciliteren (Energievisie Noord-Holland Zuid)

Wat wilden we gaan doen in 2024?

- Aanpak (bovenregionale) energieinfrastructuur
 - Deelname aan provinciale taskforce energie-infrastructuur
 - Deelname aan regionaal overleg energiesysteem Amstelland en Energiesysteem Actieplan (ESAP)
 - Inbreng bij actualisatie Energievisie en Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat provincie Noord-Holland
 - Deelname aan verkenning nieuwe 380 kv hoogspanningsverbinding Diemen-Lelystad-Ens
 - Medewerking aan haalbaarheidsonderzoek naar nieuw Liander onderstation bij de Gooiseweg/Daalwijkdreef
- Uitvoering Regionale energie strategie (RES):
 - Actualisatie Regionale Energiestrategie (versie 2.0)
 - Concretiseren zoekgebieden zonne- en windenergie naar projectgebieden
 - Aanpak zon langs de snelwegen vanuit Energieroute Noord-Holland
 - Uitvoeren Actieplan zon op grote daken 2022 -2026
 - Haalbaarheidsonderzoek zon op parkeerterreinen en gevels
- Uitvoering Transitievisie Warmte
 - Werving kwartiermaker warmtebedrijf, wijkmanager(s), manager bedrijventerreinen en ondersteuning (vanuit CDOKE budget)
 - Ontwikkelen wijkgerichte aanpakken naar een aardgasvrij Diemen
 - Faciliteren en ondersteunen van buurtinitiatieven
 - Nieuwe afspraken over energie in het kader van de meerjarenafspraken met woningcorporaties
 - Deelname regionale samenwerking warmtetransitie Noord-Holland Zuid
 - Voortzetten MRA-samenwerking voor onderzoek naar de ontwikkeling van aardwarmte
 - Beoordeling vervolgstappen vanuit verkenning Soortenmanagementplan (SMP) voor invulling van de onderzoeksverplichting beschermde diersoorten bij isolatie van buitengevels en buitendaken
- Uitvoering Actieplan isolatie en energiebesparing koopwoningen 2023 - 2026
 - Voortzetten energie-advies woningeigenaren en VVE's via regionaal energieloket
 - Voortzetten jaarlijkse collectieve inkoopactie energiemaatregelen woningeigenaren
 - Voortzetten ondersteuning VVE's energiebesparing en opwek duurzame energie
 - Draaggolfcampagne energiebesparing Diemen centrum

maatregel worden meegefinancierd. Met de aangekondigde afschaffing van de salderingsregeling en het in rekening brengen van kosten voor teruglevering door energieleveranciers is de markt voor plaatsing van zonnepanelen ingestort. Dit is terug te zien in het aantal aangevraagde duurzaamheidsleningen.

- Uitvoering buurtactie isolatie
- Aanpak energieabel G t/m D woningen: procesbegeleiding en onderzoek financieringsmogelijkheden
- Advisering en procesbegeleiding VVE's met energielabel G t/m D
- Uitvoering Actieplan energie-armoede conform de in het coalitie-akkoord 2022-2026 benoemde acties:
 - Voortzetting energie-advies door vrijwillige energiecoaches (n.a.v. prestatie-afspraken met woningcorporaties, gestart in 2021)
 - Voortzetten crisis Fix team winter 2023 - 2024 (op afspraak energiebesparingsmaatregelen aan huis uitvoeren)
 - Uitvoeren witgoed regeling (vervanging energieslurpend witgoed door zuiniger apparatuur)
- Uitvoering van het door Diemen in 2022 mede-ondertekende Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025:
 - Toezicht en handhaving energie- en klimaatregelgeving Europese Energie Efficiency Richtlijn, Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit bouwwerken leefomgeving
 - Voortzetten energie-advies bedrijven via regionaal energieloket

Realisatie 2024(wat hebben we ervoor gedaan)?

Aanpak (bovenregionale) energieinfrastructuur:

- In 2024 was Diemen betrokken bij de volgende provinciale activiteiten betreffende de energieinfrastructuur:
 - Deelname aan de provinciale taskforce energie-infrastructuur;
 - Inbreng bij de actualisatie van de Energievisie en het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat provincie Noord-Holland (pMIEK);
 - Deelname aan de start van de verzwaring van bestaande 380 kV verbindingen Diemen-Beverwijk en Diemen-Breukelen;
 - Overleg met Liander over de eerste resultaten van het haalbaarheidsonderzoek voor een nieuw 150 kV onderstation in de aansluiting Daalwijkdreef/Gooiseweg.
- In 2024 was Diemen betrokken bij de volgende regionale overleggen, programma's en projecten betreffende de energieinfrastructuur:
 - Deelname aan de MRA werkgroep Versnelling aardwarmte. Aardwarmte is een belangrijk onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst verduurzaming Diemen Warmtenet die door verschillende overheden, waaronder Diemen en Vattenfall is gesloten. De in 2023 gestarte proefboring in Ouder-Amstel is succesvol verlopen. Het rijk gaat nog een proefboring doen, waarschijnlijk op IJburg of in Almere. Verdere plannen zijn om in het najaar van 2025 in een groot gebied in en rond Diemen seismisch onderzoek te doen. Op basis hiervan zou in 2026 een voorkeurslocatie voor een productieboring kunnen worden aangewezen.
 - Deelname aan regionaal overleg met Liander over het Energiesysteem Actieplan (ESAP);
 - Deelname aan de verkenning voor een nieuwe 380kv hoogspanningsverbinding Diemen-Lelystad-Ens;
 - Deelname aan de verkenning voor een nieuw 150/380kV hoogspanningsstation van TenneT aan de oostkant van Amsterdam.

Regionale energiestrategie (RES):

Wind

- Het in 2022 gestarte MER onderzoek over de vier windenergie zoekgebieden rond knooppunt Diemen werd in 2024 afgerond. Het MER dient als onderbouwing van de Partiële herziening van de Omgevingsvisie Diemen 2024 als het gaat over windturbines.

- Het college heeft het Concept MER en de Ontwerp Partiële herziening van 8 december 2023 tot en met 31 januari 2024 vrijgegeven voor het indienen van zienswijzen. In dezelfde periode toetste de onafhankelijke Commissie MER het onderzoek.
- Op 10 januari 2024 organiseerde de gemeente een informatiebijeenkomst over dit MER waarbij meer dan 100 personen aanwezig waren.
- Op 27 juni 2024 heeft de raad de Partiële herziening van de Omgevingsvisie 2040 vastgesteld. Het besluit biedt randvoorwaarden vanuit de gemeente voor windturbines. Het is nog niet zeker dat daadwerkelijk alle wind-locaties benut gaan worden. Zodra een lokale energiecoöperatie met een goed plan komt, kan aan de volgende fase begonnen worden.
- Eind 2022 is de Universiteit van Amsterdam gestart met een onderzoek naar risico's bij vogeltrek op aanvaring met windmolens. Het onderzoek is gefinancierd door provincie Noord-Holland, gemeente Amsterdam en gemeente Diemen. Het onderzoek is op 3 juli 2024 gepubliceerd.
- Amsterdam, Gooise Meren en Diemen en de Provincie Noord-Holland hebben in december 2024 een brief gestuurd naar het ministerie van Klimaat en Groene Groei om de Diemerscheg op te nemen in het programma 'Opwek Energie op Rijksvastgoed' (OER). Doel is samen te verkennen of en hoe windturbines het beste in het landschap kunnen worden ingepast. Ook Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer, die grond bezitten in dit gebied, werken mee aan de verkenning.

Zon

- In 2024 heeft Diemen meegewerkt aan de Energieroute Noord-Holland teneinde zonne-energie op te wekken langs rijkswegen van Alkmaar tot en met Diemen. De Energieroute NH (zon langs snelwegen) is het grootste zonne-project van Diemen en kan met circa 10 hectare aan zonnenvelden en 1900 strekkende meter aan zon op geluidsschermen 11 GWh per jaar leveren, 8% van het Diemense elektriciteitsgebruik. Het project kwam in 2024 in de planfase wordt toegewerkt naar een provinciaal projectbesluit. De aangesloten gemeenten werken ook aan gezamenlijk beleid voor lokaal eigendom. Volgens het Plan van Aanpak voor de planfase kan een zonnepark vanaf eind 2027 worden gerealiseerd.
- De Partiële herziening van de Omgevingsvisie Diemen 2040 betreft ook concretisering van de Diemense zon-zoekgebieden. Twee van de oorspronkelijk zes RES zon-zoekgebieden zijn aangewezen als 'projectgebieden' voor een vervolgaanpak. Dit zijn de gebieden 'Spoordriehoek' en 'Gooiseweg'. Ook bij de A1 en de A9, in de gebieden van de Energieroute Noord-Holland wil de gemeente grootschalige zonne-energie mogelijk maken.
- De uitvoering van het Actieplan Zon op grote daken verliep moeizamer door tegenvallende ontwikkelingen in de markt. In 2024 heeft Diemen Ecostrroom vanuit de samenwerkingsovereenkomst voor Zon op grote daken drie dakscans uitgevoerd en gesprekken gevoerd met geïnteresseerde dakeigenaren. Daarnaast zijn business cases ontwikkeld voor twee schooldaken door Stichting Schooldakrevolutie.

Lokaal eigendom

- In de Partiële herziening van de Omgevingsvisie Diemen 2040 wordt ook het Diemense beleid van 50% lokaal eigendom bij grote energieprojecten nader ingevuld. Als onderdeel van een goed participatietraject voor zonne- en windparken eist de gemeente dat een initiatiefnemer mogelijkheden zoekt om de omgeving mee te laten profiteren. De gemeente gaat hierbij uit van minimaal 50% deelname van inwoners uit Diemen en omliggende gemeenten in de vorm van (energie)coöperaties en/of gebiedsfondsen.

Transitievisie warmte (TvW):

- Op 12 september is er een gesprek met de raad geweest over datathermie en de samenwerkingsovereenkomst met Vattenfall en andere overheden.

- In 2024 is gestart met de voorbereidingen van het Warmteprogramma. Dit is de vijfjaarlijkse update van de Transitievisie warmte. Het streven is om het Warmteprogramma in de eerste helft van 2026 definitief te maken.
- Op 9 januari heeft het college het Plan van aanpak participatie GasVrij Diemen, stap 0 en 1 vastgesteld. In stap 0 wordt onderzocht welke participatieruimte de verschillende doelgroepen wensen: meeweten, meedenken, meewerken of meebepalen. De participatieruimte wordt zo breed mogelijk gehouden. In stap 1 wordt onderzocht wat inwoners, ondernemers en verhuurders als meest kansrijke warmteoplossing zien.
- In 2024 zijn bewoners van woonblokken van de Diemerkade, Raadhuisstraat, Jan Bertsstraat en Johan van Soesdijkstraat benaderd voor keukentafelgesprekken in verband met de relatief vele woningen met slechte energielabels in deze buurten. Bij de Diemerkade zijn met 5 huishoudens eenmalige gesprekken gevoerd. Met het woonblok Raadhuisstraat, Jan Bertsstraat en Johan van Soesdijkstraat zijn met 7 huishoudens meerdere gesprekken gevoerd. Uit deze gesprekken is een bewonersinitiatief gekomen om samen met de buurt te onderzoeken of een gezamenlijke isolatieactie mogelijk was. Hiervoor hebben we een bewonersbijeenkomst georganiseerd voor het gehele woonblok. Op de bijeenkomst waren 8 huishoudens aanwezig.
- Tijdens de buurtwarmtetour (3 juli station Diemen, 8 juli Diemerplein en 24 juli winkelcentrum Kruidenhof) ging de gemeente van 16u30 - 19u30 in de energietransitietent met ijscoke met inwoners in gesprek over de energietransitie. Op de uitnodiging die per post was verstuurd naar bewoners van de wijken die in de gemeentelijke planning als eerste van het aardgas af gaan (periode 2025 - 2030) stond een QR-code naar een enquête. Voor deze enquête hebben we ook het Inwonerspanel Diemen gebruikt. Met de QR code konden bezoekers van de markt ook deelnemen aan de enquête.
- Op woensdagavond 26 juni is er een inloopavond georganiseerd in de Omval voor inwoners om mee te denken over aardgasvrij maken van Diemen en onderzoek naar haalbaarheid en betaalbaarheid van 1 of meer warmtenetten in Diemen. Doel van de avond die door ongeveer 40 bezoekers werd bezocht was vooral om te spreken over de vorm die we aan de participatie kunnen geven (stap 0).
- In oktober 2024 hebben Vattenfall en de gemeenten Almere, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en de provincies Flevoland en Noord-Holland een samenwerkingsovereenkomst gesloten over de gewenste ontwikkeling van duurzame warmtebronnen voor het Diemen-warmtenet. De nadruk zal liggen op de ontwikkeling van aardwarmte en het gebruiken van restwarmte, naast het gebruik van E-boilers en het ombouwen van de Diemen-centrale naar waterstof. Hierdoor heeft Vattenfall besloten de biomassacentrale definitief niet verder te ontwikkelen in Diemen.
- Op 3 september 2024 heeft het college besloten om een intentieovereenkomst met Switch Datacenters af te sluiten. De intentieovereenkomst is op 6 november getekend tijdens de Green Data Center Conference in de Jaarbeurs. In deze intentieovereenkomst spreken beide partijen af om binnen een jaar nader te verkennen of een warmtenet, gebaseerd op de restwarmte van het Switch datacenter in Diemen haalbaar en betaalbaar (ook voor de inwoners) is.
- Eind 2024 is ook een intentieovereenkomst met datacenter Equinix (Amsterdam Science Park) voorbereid om de haalbaarheid en betaalbaarheid van een warmtenet met restwarmte van Equinix te gaan verkennen.
- In samenspraak met de woningcorporaties en het huurdersplatform Diemen zijn in 2024 nieuwe prestatieafspraken over duurzaamheid en de energietransitie voor de periode 2025 - 2028 voorbereid.
- In september 2024 heeft de gemeente de subsidieregeling voor woningisolatie opengesteld vanuit de € 228.314,- aan Diemen toegekende 1e tranche SPUK Lokale aanpak isolatie (LAI). De subsidieregeling is bedoeld voor woningeigenaren met een slecht geïsoleerde woning en een lage WOZ-waarde. Er kon maximaal 1250 euro

subsidie worden aangevraagd en 4000 euro voor huishoudens met een grondgebonden woning en met energiearmoede. Eind 2024 was er meer aangevraagd dan beschikbaar budget. In 2024 zijn al 2 woningen met de subsidie geïsoleerd. 146 Huishoudens (appartementen) hebben een voorlopige beschikking gehad. 596 Huishoudens zijn op de wachtlijst geplaatst.

- In november heeft de gemeente Diemen de 2e tranche SPUK Lokale aanpak Isolatie (LAI) aangevraagd en in december € 502.309,- toegewezen gekregen. Dit budget is aangevraagd voor de voorzetting van de subsidieregeling voor woningen met slecht energielabel en een lage WOZ-waarde.
- In 2019 is gestart met het verzorgen van sessies van 3 cursusavonden voor Verenigingen van Eigenaren (VvE's). In oktober 2024 is de zevende sessie georganiseerd. Er hebben 20 eigenaren van appartementen aan meegedaan.
- Op 28 maart is er een VvE netwerkbijeenkomst georganiseerd in de Trouwzaal en op 12 november een VvE netwerkbijeenkomst met borrel in de Omval.
- Met de VvE's van de flats aan de Tobias Asserlaan en Marten Luther Kinglaan heeft de gemeente een werkgroep gevormd voor verduurzaming van het daar aanwezige warmtenet.
- In 2024 heeft een succesvolle Europese aanbesteding plaatsgevonden voor langduriger (minimaal 2 en maximaal 6 jaar) invulling van het gemeentelijke energieloket voor particulieren, VvE's en zakelijk, de bijbehorende telefonische helpdesk en uitvoering van collectieve inkoopacties en ondersteuningsacties bij de (wijkgerichte) warmtetransitie. De aanbesteding is gegund aan het Regionaal Energieloket (REL).
- De website van het Regionaal Energieloket (REL) is in 2024 door 4846 unieke bezoekers uit Diemen bezocht. Het gaat daarbij om de loketten voor particulieren (3721), bedrijven (119) en VvE's (1006).
- Met de transitievisie warmte tool kunnen inwoners en bedrijven bekijken welke gasvrije warmtetechnieken in hun buurt het meest kansrijk zijn. In 2024 hebben 404 unieke bezoekers gebruik gemaakt van deze tool.
- De resultaten van de eind 2023 gestarte en in 2024 afgeronde collectieve inkoopacties waren als volgt:
 - Isolierend glas: 138 inschrijvingen voor de infoavond, 66 aanwezigen op de infoavond, 33 offerteaanvragen en 10 geaccepteerde offertes;
 - Isolatie: 138 inschrijvingen voor de infoavond, 66 aanwezigen op de infoavond, 65 offerteaanvragen en 19 geaccepteerde offertes;
 - Zonnepanelen: 94 inschrijvingen voor de infoavond, 42 aanwezigen op de infoavond, 60 offerteaanvragen en 34 geaccepteerde offertes;
 - Hybride warmtepompen: 344 inschrijvingen voor de infoavond, 203 aanwezigen op de infoavond, 142 offerteaanvragen en 10 geaccepteerde offertes.
- Eind 2024 zijn de jaarlijkse rondes collectieve inkoopacties gestart voor woningisolatie en isolierend glas. Ten gevolge van het afschaffen van de salderingsregeling is er geen nieuwe collectieve inkoopactie zonnepanelen meer georganiseerd. De resultaten van de inkoopacties 2024-2025 zullen worden opgenomen in het jaarverslag over 2025.
- In de Nationale Klimaatweek van 11 tot en met 17 november zijn de eerste uitkomsten van een energieaudit voor de gemeentelijke organisatie aan medewerkers gepresenteerd, zijn 2 rondleidingen bij datacenter Switch georganiseerd en is een presentatie biobased isoleren gegeven.
- Tijdens het Zon, Zee Windfestival van Daarom Duurzaam Diemen op 16 november in de Omval stond de gemeente met een informatietafel over de energietransitie. Ook datacenter Switch had een informatietafel.
- In 2024 is de gemeentelijke contactpersoon voor de verduurzaming van bedrijven en bedrijventerreinen van start gegaan. De formatie bij economische zaken is hiervoor uitgebreid met 4 uur per week.

- Op 27 januari 2022 heeft de gemeente Diemen het energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025 medeondertekend. Per 1 juli 2023 moest ten gevolge van gewijzigd landelijk beleid het toezicht op energieregeling voor alle bedrijven verplicht worden ondergebracht bij de Omgevingsdiensten. Vanuit een evaluatie over de voortgang stelt de provincie voor om het akkoord met een jaar te verlengen tot 2026. In het werkplan 2025 voor de Omgevingsdienst neemt Diemen afspraken over de uitvoering van het Energiebesparingsakkoord op.
- Kantoren van 100m² of groter moeten sinds 1 januari 2023 tenminste energielabel C hebben. De controles in Diemen op het voldoen aan deze wettelijke labelplicht voor kantoren zijn in 2024 afgerond. Alle kantoren van 100m² of groter in Diemen voldoen inmiddels aan deze wettelijke eis.
- De gemeente heeft in 2024 een brief naar bedrijven gestuurd met informatie over regelgeving met betrekking tot koudemiddelen in grotere koelinstallaties en de CO₂ registratieplicht voor zakelijk en woon/werkverkeer voor bedrijven met meer dan 100 werknemers

Plan van aanpak energiearmoede:

- Voor de minima (mensen met een bijstandsuitkering of aanvulling op de AOW) liep er van 30 januari 2023 tot en met 31 december 2024 een regeling voor energiezuiniger witgoed. Deze inwoners hebben in 2024 twee keer een brief ontvangen over de regeling. De doelgroep kon een bon (maximaal € 740 voor een meerpersoonshuishouden en € 550 voor een enkelpersoonshuishouden) aanvragen om energiezuiniger witgoed aan te schaffen. In 2024 zijn er 196 kadobonnen voor witgoed uitgedeeld.
- In 2024 waren er 11 energiecoaches actief. Deze coaches hebben in 2024 in totaal 281 energiecoachgesprekken gevoerd. De energiecoaches zijn via social media en de voedselbank gepromoot.
- In december 2022 is met het Fixteam gestart om snel te realiseren energiemaatregelen aan te brengen bij inwoners die recht hadden op een energietoeslag. Dit liep door tot einde 2023. Aansluitend heeft de gemeente het fixteam in 2024 ingezet voor de doelgroep eigenaars van een grondgebonden woning in energiearmoede. In totaal zijn in 2024 bij 16 woningen fixbezoeken afgelegd. Daarbij zijn energiebesparende maatregelen aangebracht, zoals LED lampen, anti tochtbanden, radiatorfolie, spaardouche. In twee gevallen is de CV-installatie waterzijdig ineregeld en in drie gevallen is kozijnfolie in de gehele woning aangebracht.
- In 2024 zijn de energiecoaches getraind in het uitvoeren van een warmtescan. Een warmtescan is een infraroodfoto die laat zien waar in de woning warmte ontsnapt. Deze scan wordt vanaf 2025 gratis aangeboden aan alle inwoners van de gemeente Diemen.
- In 2024 heeft de gemeente verkennende gesprekken met de woningcorporaties gevoerd over samenwerking op energiearmoede in 2025.

Monitoring

Wat	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroet 2024	Realisatie 2024
CO ₂ uitstoot (excl. Autowegen) ²	104.000 ton	97.000 ton	n.n.b.	102.500 ton	n.n.b.
Energiegebruik (excl. autowegen) ¹	1.241 Tj	1.170 Tj	n.n.b.	1.450 Tj	n.n.b.
Elektriciteit uit hernieuwbare bronnen ¹	5,6%	8,1%	n.n.b.	9,2%	n.n.b.
Totaal aardgasverbruik kleinverbruikers ³	13.781.900 m ³	13.527.147 m ³	12.237.286 m ³	Niet begroot	10.569.304 m ³

² Bron: regionale klimaatmonitor Rijksoverheid. De indicator elektriciteit uit hernieuwbare bronnen vanuit de regionale klimaatmonitor moet iverplicht n de gemeentelijke begroting en jaarverslag worden opgenomen. De gegevens zijn gebaseerd op diverse bronnen die door Nederlandse onderzoeksinstituten en kennisinstituten worden bijgehouden. Publicatie van deze officiële klimaatgegevens vindt plaats door het Centraal Bureau voor de Statistiek en de Rijksdienst voor ondernemend Nederland. Deze gegevens lopen meestal zo'n 2 jaar achter. Ook vinden er soms bijstellingen plaats van eerder gepubliceerde gegevens op basis van nieuwe gegevens en inzichten. Dit maakt het lastig om deze indicatoren te begroten. 2022 en 2023 waren daarnaast ook bijzondere jaren doordat de energieprijzen ten gevolge van de inval in Oekraïne sterk gestegen waren.

2.B THEMA AFVAL & CIRCULAIRE ECONOMIE

Wat willen we bereiken?

- Het significant terugdringen van de hoeveelheid ongescheiden restafval richting de landelijke norm van 100 kg per inwoner
- Een volledig circulaire economie in 2050 (landelijke doelstelling)

Wat wilden we gaan doen in 2024?

- Uitvoeren afvalplan 2020 gemeente Diemen: basisstructuur afvalinzameling behouden en het scheidingspercentage verder bevorderen
- Voortzetten communicatie en voorlichting over afvalscheiding
- Voortzetten van het op aanvraag verstrekken van containers aan huis voor de inzameling van oud papier en karton en/of plastic verpakkingen, blik en drankenkartons.
- Voortzetten gescheiden inzameling afval bij scholen
- Jaarlijkse uitdeeldag compost op gemeentewerf
- Stimuleren en faciliteren deelname aan landelijke opschoondagen (Landelijke Opschoondag en World Cleanup Day) en bewonersinitiatieven op dit gebied
- Verminderen van zwerfafval en het verkleinen van de plastic soep in Diemen, samen met onze (jonge) inwoners.
- Toezicht en handhaving regelgeving bedrijfsafval vanuit Besluit Activiteiten Leefomgeving
- Werving beleidsadviseur circulaire economie
- Uitvoeren Actieplan circulaire economie gemeente Diemen
- Deelname aan deelregionale MRA werkgroep circulaire economie
- Aansluiting bij MRA aanpak grondstofstromen
 - Beoordeling haalbaarheid en deelname textielrace bij scholen in de AM regio (gericht op bewustwording, hergebruik en reparatie en inzameling van textiel)
 - Terugdringen gebruik wegwerpplastic en in openbare ruimte plaatsen van objecten gemaakt van moeilijk recyclebare plastics vanuit MRA convenant circulaire plastics
 - Stimuleren houtbouw vanuit MRA convenant houtbouw
 - Stimuleren circulair bouwen vanuit MRA convenant toekomstbestendige woningbouw

Realisatie 2024 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- In 2024 is conform het Afvalplan 2020 het op aanvraag verstrekken van containers aan huis voor de inzameling van oud papier en karton en/of plastic verpakkingen, blik en drankenkartons voortgezet.
- In 2024 was er extra aandacht voor het informeren van bewoners over inzameling en scheiding van afval via:
 - Produceren van filmpjes over het aanbieden van (grof) afval voor social media en een Afvalscheidingswaaier die is uitgedeeld tijdens bijeenkomsten en evenementen;
 - Advertenties in Diemernieuws en informatie in Diemen Info over afvalstromen (gft, glas en mogelijkheden bij het Recycleplein).
- Op 16 april 2024 heeft het college ingestemd met het wijzigen van het Uitvoeringsbesluit van de Afvalstoffenverordening, waardoor per 1 juni 2024 het opt-in systeem voor ongeadresseerd reclamedrukwerk kon worden ingevoerd.
- Ook in 2024 heeft de gemeente gecommuniceerd over de landelijke opschoondag (23 maart 2024) en World cleanup day (20 september 2024). Bewoners en georganiseerde groepen zijn gefaciliteerd met gratis materialen voor hun opruimacties.

³ Deze gegevens zijn voor de tweede keer opgenomen in de jaarstukken vanwege de op 16 dec 2021 aangenomen raadsnotie monitoren reductie aardgas. Bij de begroting 2024 was er nog geen begroot verbruik opgenomen. Daarmee is gestart bij de begroting 2025. Voor deze monitor wordt gebruik gemaakt van open data van Liander. Jaarlijks rapporteert Liander het gasgebruik van kleinverbruik aansluitingen, (< 40m³/uur). Zowel in woningen als in kleine bedrijven en instellingen. De weergegeven hoeveelheden zijn het standaard jaarverbruik (SJV). Dit is het gemeten gebruik, gecorrigeerd voor temperatuur en energieinhoud. In verband met de privacy van de gebruikers geeft Liander het gebruik per postcode (PC6). Het totale gebruik verkrijgen we door het gemiddelde gebruik te vermenigvuldigen met het aantal aansluitingen per postcode.

Ook de kinderraad heeft op World cleanupday meegeholpen met opruimen van zwerfafval in Diemen.

- De in 2021 gestarte gescheiden inzameling bij scholen is in 2023 voortgezet.
- De gemeente en Meerlanden hebben tijdens de klimaatweek afvalscheidingswaaiers en een afvalspel op verschillende locaties en activiteiten uitgedeelde. Ook heeft de gemeente het door Rotary Diemen georganiseerde plastic lab bij het Zon, zee, wind festival tijdens de klimaatweek in de Omval financieel ondersteund en ondersteuning gegeven bij de vergunningaanvraag.
- Meerlanden maakt biogas en compost van ingezameld GFT afval. Ook in 2024 konden inwoners tijdens de landelijke compostdag op 23 maart weer compost bij het afvalbrengstation afhalen gemaakt vanuit GFT afval dat door Meerlanden is ingezameld.
- Bij het Diemer festijn versie 2024 zijn afspraken gemaakt over gescheiden inzameling van drinkbeker. Deze bekert zijn voor 81% ingezameld en zijn door circularPET gebruikt als grondstof voor nieuwe bekert.
- Conform de kadernota en begroting 2024 is begin 2024 een beleidsadviseur specifiek voor circulaire economie aangesteld.
- Diemen neemt deel aan de ambtelijke MRA projectgroep circulaire economie. Diemen heeft in 2024 meegedaan met het gemeentelijke voedselklasje van de MRA waar een voedsel leermodule is ontwikkeld als opstap voor een (circulaire) voedselstrategie.
- In de Nationale Klimaatweek van 11 tot en met 17 november is een presentatie over biobased isoleren gehouden voor inwoners, bedrijven en medewerkers van de gemeente.
- Bij de Sint Petrus basisschool is een eerste wormenhotel geplaatst waarmee grondstof (compost) uit GFT afval wordt gemaakt.
- In juni 2024 is een textielrace georganiseerd tussen basisscholen in Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel (DUO-gemeenten. Hiermee is in de Duo gemeenten in totaal 6.500 kilo textiel ingezameld. In Diemen deden er 2 scholen mee (Octopus met 1 klas en Noorderbreedte met 3 klassen).
- Burgemeester Boog heeft tijdens de textielrace bij de Sint-Petrusschool voorgelezen uit het boek 'de wereld van textiel'.
- In 2024 zijn voorbereidingen getroffen voor organisatie van een e-waste (elektronisch afval) race tussen basisscholen in Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel in 2025. Tijdens de e-waste race proberen scholen in hun buurt zoveel mogelijk apparaten en e-waste te laten hergebruiken, repareren en gescheiden in te zamelen.
- In 2024 is een Diempact met Kringloopbedrijf Rataplan afgesloten waarbij het contract is vernieuwd en aangepast om de op het gebied van circulaire economie te versterken. Partijen zullen samen optrekken bij duurzaamheidsevenementen (zoals Week van de Circulaire Economie) en Rataplan zal aanvullende activiteiten organiseren en onderzoeken of er meer grondstofstromen hoogwaardiger te verwerken zijn.
- Binnen de gemeentelijke organisatie zijn kennissessies en individuele gesprekken over circulaire economie gehouden om de eigen organisatie op te leiden op het gebied van Circulaire Economie.
- Bij gemeentelijke Grond Weg en Waterbouwwerken (GWW) hebben we in 2024:
 - geëxperimenteerd met toepassen van de milieukostenindicator (MKI) bij onze uitvragen;
 - twee subsidieaanvragen (SPUK KCI) ingediend voor: het vlonderpad in Park Spoorzicht en de circulaire betontegels bij de gemeentewerf.
- Bij de gemeentelijke bedrijfscontroles milieu wordt de afvalscheidingsplicht standaard meegenomen. In 2024 is een brief naar bedrijven gestuurd met informatie over regelgeving met betrekking tot afvalscheiding.

Monitoring

Wat	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024
Hoeveelheid restafval (kg) per inwoner per jaar	214	186	180	170	188 ⁴

2.C THEMA NATUUR & BIODIVERSITEIT

Wat willen we bereiken?

- Versterken natuurwaarde
- Versterken ecologische verbindingen, waaronder verbinding buurtgroen en natuur
- 1000 nieuwe bomen planten in de komende 4 jaar (Coalitie-akkoord 2022-2026)

Wat wilden we gaan doen in 2024?

- Voortzetten inhuur ecologisch specialist voor advisering bij projecten en verbeterde omgang met beschermde soorten bij (ver)bouwen en overige werkzaamheden
- Uitvoeren van projecten uit het Uitvoeringsprogramma verbeteren Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022 gericht op 1) in stand houden en verbeteren ecologische verbindingen en 2) kwaliteit van de Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022 verbeteren, waaronder:
 - een verbinding onder het spoor tussen park Spoorzicht en de Oosterringdijk
 - verbeteren ecologische kwaliteit Park de Omloop en Diemerdreef.
 - verbeteren ecologische verbinding onder het spoor bij Zwanenpad
- Voortzetten van verbinden van buurtgroen met de hoofdgroenstructuur/natuur.
- Communicatie verbeterde aanpak voor omgang met beschermde soorten bij (ver)bouwen en overige werkzaamheden (waaronder verkennen opstellen soortenmanagementplan voor ondermeer de isolatieopgave)
- Voortzetten aanleg en onderhoud van natuurvriendelijke oevers en verbinden van waterpartijen
- Voortzetten verhogen van belevings- en natuurwaarde bij groot onderhoud van perken en borders
- Voortzetten grasmaaien met oog voor ecologie
- Voortzetten waar mogelijk bomen aanplanten conform de doelstelling uit het Coalitie-akkoord
- Stimuleringsactie planten bomen bij particulieren
- Voortzetten voorlichting problemen plaagdieren en waterkwaliteit door voedsel in de openbare ruimte

Realisatie 2024 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- De ingehuurd ecooloog heeft ecologisch advies gegeven bij diverse projecten in de openbare ruimte en bij bouwprojecten.
- Ten aanzien van het Uitvoeringsprogramma verbeteren Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022 - 2030 is over 2024 het volgende te melden:
 - Voor de verbinding onder het spoor tussen Park spoorzicht en de Oosterringdijk zijn voorbereidingen uitgevoerd.
 - Het project verbeteren ecologische kwaliteit Park de Omloop en Diemerdreef schuift door vanwege capaciteitsgebrek.
 - Voor verbeteren van de ecologische verbinding onder het spoor bij het Zwanenpad en onder het metrospoor bij het Waterhoenpad zijn voorbereidingen uitgevoerd.
- In 2024 is gewerkt aan het opstellen van een SoortenManagementPlan (SMP) voor omgang met beschermde soorten bij isolatie van spouwmuren en andere (bouw)werkzaamheden. Communicatie wordt onderdeel van het uitrollen hiervan.

⁴ De toename van de hoeveelheid restafval per inwoner komt waarschijnlijk doordat het grootste deel van de nieuwbouw in Diemen bestaat uit appartementen. Bewoners van appartementen scheiden minder afval.

- Waar mogelijk zijn in Diemen natuurvriendelijke oevers aangelegd volgens het MJWP Waterlopen en oevers 2012-2018. Bij nieuwe ontwikkelingen worden, het beleid volgende, indien mogelijk nieuwe natuurvriendelijke oevers aangelegd of uitgebreid.
- Verhoging van de belevings- en natuurwaarde maakt deel uit van de lopende herinrichting van het Scheepskwartier en de Vlinderbuurt.
- In het kader van de actie Steenbreek en Tegelwippen heeft de gemeente in 2024 extra stenen weggehaald en hoogwaardig groen, waaronder enkele bomen aan het Meidoornplein, aangebracht.
- In Diemerinfo is informatie gedeeld over een aantal bijzondere bomen in de gemeente. Daarnaast is via social media met korte filmpjes informatie gegeven over boombeheer in Diemen.
- In het kader van stimuleren van planten van bomen bij particulieren zijn in 2024 de volgende acties gedaan:
 - In de klimaatweek zijn ongeveer 80 boompjes en 70 struiken uitgedeeld;
 - Tegen inlevering van tegels bij de tegeltaxi konden inwoners gedurende de tegelwip-actie een boompje bestellen.
- Het verminderd en met beleid voor ecologie maaien is in 2024 voortgezet.
- Met basisschool de Noorderbreedte is een Diempact gesloten waarbij een stuk grond ingezaaid met bloemrijk kruidenmengsel, een bijenhotel is geplaatst en aandacht aan natuur en bijen is besteed in de lessen en de schoolkrant.
- In Diemer Info en via social media heeft de gemeente gevraagd geen voedsel in de openbare ruimte achter te laten om problemen met plaagdieren en waterkwaliteit te voorkomen. Daarnaast is in Diemer info gecommuniceerd over vogels voeren zonder versterken van plaagdieroverlast.

Monitoring

Wat	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroet 2024	Realisatie 2024
Hoeveelheid bomen in de openbare ruimte	11.693	11.693	12.568 ⁵	12.500	14.009

3. Naar een gezonde leefomgeving

Met de pijler gezonde leefomgeving pakken we de problemen in de leefomgeving aan waar we hier en nu last van hebben. Tot de pijler gezonde leefomgeving behoren de volgende drie thema's: Klimaatadaptatie, Luchtkwaliteit & Geluid en Schone Mobiliteit.

3.A THEMA KLIMAATADAPTATIE

Wat willen we bereiken?

- voorbereid zijn op opwarming gebouwde omgeving (hittestress), Intensere regenbuien, Langere periodes van droogte.

Wat wilden we gaan doen in 2024?

- Uitvoeren Programma Klimaatadaptatie
- Voortzetten uitwerken en uitvoeren maatregelen op basis van de risico- en kansenkaart hittestress
- Klimaatadaptief inrichten Scheepskwartier en Vlinderbuurt, waarbij de resultaten worden gemonitord ter lering voor toekomstige projecten

⁵ Eind 2023 is gestart met een nieuw beheersysteem en een inspectie van alle bomen in Diemen. In 2024 is de inspectie van Diemen centrum afgerond en zijn de aantallen ingevoerd in het nieuwe beheersysteem. De aantallen die bij 'Realisatie 2024' staan, zijn dus een optelling van de nieuwe gegevens voor Diemen Zuid en Centrum en de aantallen uit het oude beheersysteem voor Diemen Noord. Bij de inventarisaties bekeken meer bomen te staan dan wat was opgenomen in het oude systeem. Daarnaast heeft de gemeente ook in 2024 een paar honderd bomen bijgeplant.

- Klimaatadaptief inrichten Oranjeplantsoen, van Gemertplantsoen en Oosterringdijk bij reconstructie
- Voortzetten operatie Steenbreek gericht op het stimuleren van ontstenen en vergroenen van privéterreinen
- Voortzetten met scholen in gesprek over vergroenen van hun schoolpleinen

Realisatie 2024 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- In 2024 heeft de gemeente Diemen weer meegedaan aan het door Steenbreek georganiseerde Nederlands Kampioenschap tegelwippen. Diemen (40e plaats van in totaal 125 deelnemende kleine gemeenten met 7.793 verwijderde tegels, oftewel 253 verwijderde tegels per 1.000 inwoners) heeft van uitdagers Uithoorn (56^e plaats met 4.099 verwijderde tegels, oftewel 139 verwijderde tegels per 1000 inwoners) en Ouder-Amstel (72^e plaats met 1.186 verwijderde tegels, oftewel 85 verwijderde tegels per 1.000 inwoners) gewonnen.
- Bij de Ark zijn in 2022 verkennende besprekingen voor vergroenen gestart. De school zal nu zelf moeten beslissen hoe hiermee verder te gaan. In 2024 zijn voorbereidingen getroffen voor het vergroenen van het speelplein bij Popeye en basisschool de Octopus. Bij basisschool de Noorderbreedte is een stuk grond ingezaaid met bloemrijk kruidenmengsel en is een bijenhotel geplaatst.
- Het Programma Klimaatadaptatie 2024 - 2028 is in 2024 aangenomen door de gemeenteraad.
- Als onderdeel van het Programma Klimaatadaptatie zijn kaarten opgesteld, welke de voortgang ten aanzien van klimaatadaptatie laten zien.
- Vanuit het Programma groot onderhoud worden gebieden heringericht om onder meer de doelen uit het Programma Klimaatadaptatie en de verbetering van natuur- en belevingswaarde te realiseren.
 - Deze herinrichtingen uit het Programma groot onderhoud zijn in 2024 gerealiseerd:
 - speelplekken Schakel en Schoolstraat;
 - verbetering natuur- en belevingswaarde Holland Park.
 - Deze herinrichtingen uit het Programma groot onderhoud zijn in 2024 gestart en lopen door in 2025:
 - Scheepskwartier, Vlindertuin en Gruttoplein;
 - verkeersstructuur Diemen Zuid;
 - Oranjeplantsoen;
 - wandellandschap Oosterringdijk, met de ambitie uit het watergebiedsplan met het waterschap om het waterpeil in de Oosterringvaart te verlagen;
 - Van Gemertplantsoen.
 - Bij deze herinrichtingen uit het Programma groot onderhoud is in 2024 gestart met de voorbereiding:
 - Spoorzicht
 - Buitenlust
 - Oud-Diemen

Monitoring

Wat	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024
Aantal buurten (van in totaal 35) die volledig aan de Diemense normen voor wateroverlast voldoen	2	3	4	4
Aantal buurten (van in totaal 35) die volledig volgens het beleid tegen droogte zijn ingericht	2	3	4	4

3.B) THEMA LUCHTKWALITEIT & GELUID

Wat willen we bereiken?

- Een gezonde leefomgeving met een schone luchtkwaliteit en lage geluidbelasting

Wat wilden we gaan doen in 2024?

- Voortzetten inbreng en toetsing van eisen luchtkwaliteit en geluid bij ruimtelijke en verkeerskundige plannen en projecten
- Uitvoeren Actieplan omgevingslawaaï gemeentelijke wegen 2018-2022 en opstellen nieuw Actieplan geluid 2024-2028
- Deename aan het Schone Lucht Akkoord en opstellen Lokaal uitvoeringsplan
- Voortzetten jaarlijkse meting luchtkwaliteit in samenwerking met de GGD (in 2021 gestart)
- Start onderzoek naar milieuzones voor auto- en vrachtverkeer
- Voortzetten lobby verlagen maximumsnelheid rijkswegen
- Voortzetten bewustwordingscampagne nadelen stoken en beperken overlast

Realisatie 2024 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- Diverse adviezen zijn ingebracht bij ruimtelijke en verkeerskundige plannen en projecten voor de toetsing aan de eisen op het gebied van luchtkwaliteit, externe veiligheid en geluid (o.a. Holland Park Campus, Holland Park Steigerblok, Holland Park West, flexwoningen Diemerdreef, Harmonielaan, Buitenlust, Rietschuurhof).
- Het eerste Decentrale Uitvoeringsplan voor onze deelname aan het Schone Lucht Akkoord is opgesteld en ingediend. Acties uit dit plan worden opgepakt en dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd.
- In opdracht van de gemeente is de GGD in 2021 gestart met het jaarlijks meten van de luchtkwaliteit in Diemen. Ook in 2024 zijn metingen uitgevoerd. De GGD publiceert de resultaten van de metingen elke twee maanden op de website van [Luchtmeetnet](#) en op [deze kaart](#) van de gemeente Amsterdam.
- In het najaar van 2024 is weer begonnen met de jaarlijkse bewustwordingscampagne over de nadelen van stoken en het beperken van overlast. Deze campagne wordt gevoerd via social media en Diemen Info.
- In 2024 is gestart met het opstellen van nieuwe Beleidsregels Geluid Omgevingswet voor het toelaten van nieuwe woningen.
- Het geluidmodel voor Diemen is in 2024 geactualiseerd ten behoeve van geluidberekeningen voor woningbouwprojecten.
- Een nieuw Actieplan Geluid 2024-2028 is opgesteld. De acties die zijn opgenomen in dit Actieplan worden uitgevoerd tot medio 2028.
- Conform het Actieplan Geluid 2024 - 2028 is de asfaltweg van de Beneden Rijkersloot (opengestelde busbaan) omgevormd van dicht asfalt beton (DAB) naar stiller steenmastiek asfalt (SMA). Ook een deel van de Boven Rijkersloot, tussen Beneden Rijkersloot en rotonde Diemerdreef en Beneden Rijkersloot en Diemerbrug, is de asfaltweg omgevormd van dicht asfalt beton (DAB) naar stiller steenmastiek asfalt (SMA). In Diemen Noord is de wegdekverharding van de straten Fregat en Hermelijnvlinder vervangen door geluidsreducerende betonstraatstenen die in geluidreducerend keperverband gelegd zijn.

Monitoring

Wat	Realisatie
Meting luchtkwaliteit	Zie gegevens op website van Luchtmeetnet
5 jaarlijkse opstellen geluidbelastingskaarten	Geluidsbelastingskaart is in 2022 geactualiseerd; de volgende actualisatie is in 2026

3.C) THEMA SCHONE MOBILITEIT

Wat willen we bereiken?

- Uitstootvrij regionaal OV-systeem in 2030.
- Overige regionale mobiliteitssystemen uitstootvrij in 2050.
- Aantrekkelijke fiets- en wandelroutes.

Wat wilden we gaan doen in 2024?

- Proactief bijplaatsen laadpalen voor auto's in Diemen (conform Beleidsnotitie opladen elektrische voertuigen en de laadkaart met vooraf uitgezochte geschikte locaties). We onderzoeken de haalbaarheid van drie snellaadpalen in Diemen
- Uitbreiden aantal zero emissie bussen door GVB/Vervoerregio. Op dit moment is de helft van de bussen in de VRA emissievrij. Dit wil men door extra te investeren verhogen tot 95% in 2025
- Verbeteren zwakke schakels in het (regionaal) fietsnetwerk: verbreden brugdek Diemberburg en onderzoek naar een verkeersveiliger oversteek van de Weteringweg.
- Hanteren parkeernormen en aanleg voldoende fietsparkeerplaatsen conform Parkeernormennota
- Voortzetten regionale samenwerking Green Deal zero Emission stadslogistiek en Green Deal fiets in samenwerking met de Vervoerregio Amsterdam
- Deelname aan Regionaal Mobiliteitsprogramma (onderdeel nationaal Klimaatakkoord) via de Vervoerregio Amsterdam. De doelen uit het Regionaal Mobiliteitsprogramma zijn geborgd in bestaande beleidstrajecten binnen de Vervoerregio Amsterdam. Diemen neemt hieraan deel
- Uitbreiden en monitoren van het aanbod van elektrische deelmobiliteit (o.a. auto's, deelbakfietsen en scooters)

Realisatie 2024 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- In 2024 zijn 12 extra laadpalen met in totaal 24 laadpunten aan de openbare ruimte toegevoegd. Deze laadpalen staan verspreid door de gehele kern van Diemen. Het totaal per 31 december 2024 komt daarmee op 124 laadpalen met 248 laadpunten. Op het Van Markenplantsoen is eind december 2024 een snellaadpunt gerealiseerd.
- Het GVB geeft aan dat de levering van nieuwe elektrische bussen vertraagd is. De verwachting is nu dat ze vanaf de zomer 2025 kunnen worden ingezet op de lijnen 44 en 66. Lijn N87 rijdt al deels met elektrische bussen. Volgens de planning zal vanaf de zomer 2025 op deze lijn volledig elektrisch worden gereden.
- In samenwerking met de Vervoerregio Amsterdam is gewerkt aan het opstellen van een Uitvoeringsprogramma MRA Doorfietsroutes (vastgesteld door de regioraad in maart 2023). Hierin zit ook het traject van Dom (Utrecht) tot Dam (Amsterdam) bij. Dit traject loopt langs het Amsterdam Rijnkanaal. Voor dit traject is nu haalbaarheidsstudie uitgezet.
- In 2024 is een variantenstudie uitgevoerd naar het verbeteren van de fietsoversteek op de Weteringweg. Op basis daarvan is een keuze gemaakt tot aanpassing van de verkeerssituatie. De aanpassing staat gepland in 2025.
- De verbreding van de Diemberbrug is eind 2024 gereedgekomen.
- In 2024 is een onderzoek naar een veiliger fietsoversteek aan de Weteringweg afgerond. Op basis van dat onderzoek worden in 2025 maatregelen getroffen.
- Afspraken over de parkeervoorzieningen zijn meegenomen in de planvorming voor de woningbouwprojecten Holland Park West, Campus 3e fase, Rietschuurhof, Hof van Saan, Harmonielaan en Buitenlust.
- De Vervoerregio is trekker van de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek. Vanuit deze Green Deal zijn er in 2024 geen ontwikkelingen in Diemen geweest.
- De regioraad van de Vervoersregio heeft het Regionaal Mobiliteitsprogramma in juli 2021 vastgesteld. De doelen uit het RMP/klimaatakkoord zijn opgenomen in het Beleidskader

Mobiliteit van de Vervoerregio. In 2024 waren er geen ontwikkelingen vanuit het Regionale Mobiliteitsprogramma in de gemeente Diemen.

- Cargoroo heeft in de zomer van 2023 op verschillende locaties deelbakfietsen in Diemen geplaatst. Helaas zijn ze eind 2024 failliet verklaard en zijn de bakfietsen weer weggehaald. Begin 2023 is MyWheels gestart met het aanbieden van elektrische deelauto's in een groot deel van Diemen. Ook ShareNow is begin 2023 in Diemen gestart, waarbij alleen in de wijk Holland Park auto's worden aangeboden. Het betreft een uitbreiding van de Amsterdamse freefloating vloot. Onze Auto heeft een vaste plek voor één deelauto op de Ouddiemerlaan. Ook Felyx en Check waren actief in Diemen. Zij boden deelscooters aan. In 2024 is gestart met een onderzoek naar het beter in beeld brengen en formaliseren van deelmobiliteit.
- Met banden op de juiste spanning rijden voertuigen veiliger, zuiniger en stiller. Slimme bandenpompen voorkomen onderspanning door ook rekening te houden met de temperatuur van de band. In Diemen is in mei 2023 een tweede slimme bandenpomp geplaatst aan de Visseringweg (2113 keer gebruikt in 2024). In januari 2021 was de eerste slimme bandenpomp geplaatst bij het afvalbrengstation (449 keer gebruikt in 2024). Vanwege werkzaamheden kon de bandenpomp bij het afvalbrengstation van medio augustus 2024 tot en met januari 2025 niet gebruikt worden.

Monitoring

Wat	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroet 2024	Realisatie 2024
Aantal laadpalen	71	89	112	145	124
Aantal laadpunten	140	176	223	290	248

4. Samenwerken aan duurzaamheid binnen de gemeentelijke organisatie

Wat willen we bereiken?

- Duurzaam/maatschappelijk verantwoord inkopen
- Duurzaamheid in de bedrijfsvoering: gemeentelijke gebouwen, terreinen en voertuigen
- Duurzaam ontwikkelen van de openbare ruimte
- Duurzaam beheren van de openbare ruimte
- 2030 klimaatneutrale gemeentelijke organisatie
- Doelstellingen circulair inkopen:
 - 2022 >10%;
 - 2025 >50%;
 - indien haalbaar 100% in 2030.

Wat wilden we gaan doen in 2024?

- Voortzetten begeleiding Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) door MVI- regisseur
- Opstellen jaarplan MVI 2024 mede op basis van Inkoopjaarplan 2024
- Aansluiting bij relevante regionale inkooppakketten vanuit MRA programma Circulaire Economie
- Uitvoering gemeentelijke Meerjarenonderhoudsplannen gericht op energiebesparing, opwek van duurzame energie en aardgasloze gemeentelijke gebouwen (zie paragraaf onderhoud kapitaalgoederen - gebouwen Diemen)
- Voortzetten gescheiden afvalinzameling gemeentelijke organisatie
- Voortzetten inkoop duurzame elektriciteit en CO₂ gecompenseerd gas
- Advies duurzaamheid (energie, circulair, natuurinclusief en klimaatadaptatief) bij alle relevante ruimtelijke (her)ontwikkeling
- Advies natuur, milieu (geluid, lucht, veiligheid, bodem) en verkeer/mobiliteit waar van toepassing bij ruimtelijke (her)ontwikkelingen
- Alleen inkopen van gecertificeerd duurzaam hout en papier
- Toepassen energiezuinige led-verlichting bij vervanging lichtmasten en armaturen

- Voortzetten beheer openbare ruimte zonder chemische bestrijdingsmiddelen

Realisatie 2024 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- Sinds 2020 geeft de MVI regisseur advies bij relevante gemeentelijke inkooptrajecten.
- Begin 2024 is het vervolgmanifest MVOI 2022-2025 ondertekend en is gestart met het opstellen van een actieplan MVOI
- De MVI regisseur heeft een jaarplan MVI 2024 opgesteld, gebruik makend van het inkoopjaarplan 2024.
- De gemeente Diemen heeft over 2024 voor 23% circulair ingekocht conform de rekenmethodiek van de MRA regio⁶.
- De MVI regisseur zoekt bij advisering aansluiting bij relevante inkooptrajecten in de regio en maakt gebruik van de handreikingen voor inkooppakketten vanuit het MRA programma Circulaire economie en het expertisecentrum Pianoo van het ministerie van Economische Zaken.
- Bij relevante gemeentelijke (her)ontwikkelingen en projecten wordt standaard duurzaamheidsadvies gegeven.
Bij relevante gemeentelijke (her)ontwikkelingen en projecten wordt standaard advies milieu, natuur en verkeer en mobiliteit gegeven. Sinds 2021 vindt vraaggestuurd inhuur van een ecooloog plaats.
Bij de nieuwe huisvestingsvisie is circulariteit opgenomen in het ontwerp en de geplande uitvoering.
- De volgende verduurzamingacties bij gemeentelijke gebouwen zijn in 2023 gestart en in 2024 afgerond:
 - De fancoil-units en na-verwarmers in de luchtbehandelingsinstallatie op de begane grond en 1^e verdieping van het gemeentehuis zijn vervangen door duurzamere en meer comfortabele stralingsplafonds;
 - De luchtbehandelingskasten van de bestuursvleugel en het archief van het gemeentehuis zijn vervangen door kasten met een veel hoger rendement.
- De volgende verduurzamingsacties bij gemeentelijke gebouwen zijn in 2024 gestart en in 2024 afgerond:
 - Oude CV-ketel clubhuis de Verbinding vervangen voor label A intergas CV-ketel met laag vermogen.
 - Oude CV-ketel Clubhuis Scouting Emmastraat vervangen voor label A intergas CV-ketel met laag vermogen.
- De volgende verduurzamingsacties bij gemeentelijke gebouwen zijn in 2024 opgestart en worden in 2025 afgerond:
 - De verouderde koelmachine op het dak van het gemeentehuis wordt vervangen voor 2 warmtepompen met ecologisch propaan als koudemiddel. Deze kunnen ook ingezet worden als energiezuinige elektrische (bij)verwarming in de koude periode;
 - Het elektrisch (bij)verwarmen van de Brede HOED met een warmtepomp.
- Binnen de gemeentelijke organisatie zijn kennissessies en individuele gesprekken over circulaire economie gehouden om de eigen organisatie op te leiden op het gebied van Circulaire Economie.
- Bij gemeentelijke Grond Weg en Waterbouwwerken (GWW) hebben we in 2024:
 - geëxperimenteerd met toepassen van de milieukostenindicator (MKI) bij onze uitvragen;
 - twee subsidieaanvragen (SPUK KCI) ingediend voor: het vlonderpad in Park Spoorzicht en de circulaire betontegels bij de gemeentewerf.
- Ook in 2024 hebben we het afval in de gemeentelijke gebouwen gescheiden ingezameld.

⁶ De bepaling volgens de methodiek van het MRA convenant circulair inkopen en opdrachtgeverschap geeft een vertekend beeld. Voor de bepaling van dit percentage zijn alle 16 aanbestedingen meegenomen die via TenderNed zijn gelopen. 8 van die aanbestedingen zijn echter niet geschikt om circulair op uit te vragen: Denk aan o.a. verzekeringen en uitzenden en payroll. In de wel relevante 8 aanbestedingen was in 6 gevallen circulair op een of andere manier wel toegepast.

- Bij de gemeentelijke organisatie zijn in 2024 herbruikbare bekens in plaats van wegwerpbekers ingevoerd en nieuw aangeschafte roerstaafjes zijn van hout.
- De in 2024 gebruikte elektriciteit is met Garanties van oorsprong (Gvo's) van in Nederland opgewekte windenergie ingekocht. Voor het gemeentelijke aardgasgebruik is gecompenseerd met inkoop van Carbon Credit certificaten.
- Het door de gemeentelijke organisatie gebruikte papier heeft FSC-keur. Bij aanbestedingen voor gemeentelijke projecten wordt FSC-keur hout (of vergelijkbaar) uitgevraagd.
- In 2024 zijn er op diverse plaatsen in Diemen gepland lichtmasten en armaturen vervangen, waardoor het percentage LED-verlichting in 2024 (zie monitoring) verder is toegenomen naar 45%.
- Bij het beheer van de openbare ruimte zijn geen bestrijdingsmiddelen gebruikt.

Monitoring

Wat	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroet 2024	Realisatie 2024
Energieverbruik gemeentelijke organisatie: kWh	2.351.841	3.320.000	2.397.303	3.400.000	Opgevraagd
m3	272.619	230.000	217.968 ⁷	225.000	
Opgewekte duurzame energie gemeentelijke organisatie (KWh)	219.124	185.000	231.870 ⁸	340.000	Opgevraagd
% LED openbare verlichting	26%	30%	38%	40%	45%

5. Samenwerking duurzaamheid met de samenleving

Wat willen we bereiken?

- In samenwerking met de samenleving de omslag maken van duurzame dingen doen naar dingen duurzaam doen om zo de langetermijndoelen van een duurzame samenleving en gezonde leefomgeving uit de Duurzaamheidsagenda 2020 – 2025 en het Coalitie-akkoord 2022-2026 te realiseren
- Versterken en uitbouwen Daarom Duurzaam Diemen community tot hét duurzaamheidsplatform binnen Diemen
- Sluiten van duurzaamheidspacten met doelgroepen (bedrijventerreinen, winkelcentra, zorginstellingen, scholen, sportverenigingen, etc.)

Wat wilden we gaan doen in 2024?

- Voortzetten van het natuur- en milieu-educatie aanbod voor scholen via de AM regio en Natuurwijs
- Ondersteuning bij het uitbouwen van Daarom Duurzaam Diemen
- Voortzetten in 2021 gestarte programma met energiecoaches (met focus op huurders)
- Aanscherpen afspraken over duurzaamheid in het kader van meerjarenafspraken met woningcorporaties
- Jaarlijkse adviesvraag duurzaamheid aan kinderraad: initiatief dat kinderraad wil oppakken en/of initiatief voor gemeentelijke duurzaamheidsprogramma
- Ondersteuning inwonerinitiatieven duurzaamheid
- Stimuleren ambassadeurschap duurzaamheid
- Deelname onderzoek en doorontwikkeling Powersavergame (n.a.v. raadsnotie)

⁷ Vanwege problemen bij de energieleverancier (faillissement) hebben we de definitieve verbruiksgegevens over 2023 niet tijdig ontvangen. Deze gegevens zijn op basis van maandrapportages over 2023.

⁸ Dit is de opbrengst van de zonnecellen van de gemeentewerf, sporthallen Prins Bernhardlaan, gymzaal Schoolstraat, gymzaal Diemen Noord. De opbrengst valt lager uit dan verwacht ten gevolge van problemen met de installatie op de gemeentewerf. Dat was al eerder voorgekomen. Daarom wordt die installatie momenteel grondig onderzocht. De opbrengst van zonnepanelen op de Omval en 't Kruidvat zijn hierin niet meegenomen, omdat de opbrengsten voor de gebruikers zelf zijn.

Realisatie 2024 (wat hebben we ervoor gedaan?)

- Via Natuur- en Milieueducatie (NME) Amstelland-Meerlanden hebben scholen in Diemen over het lesjaar 2023-2024 25 workshops/activiteiten waarvan 23 natuuruutjes naar het Diemberbos en 27 lespakketten en andere lesmaterialen besteld. Voor het lesjaar 2024-2025 zijn 28 workshops/activiteiten waarvan 20 natuuruutjes naar het Diemberbos en 28 lespakketten en andere lesmaterialen besteld.
- In 2024 zijn de halfjaarlijkse gesprekken tussen de wethouder en het bestuur van de stichting Daarom Duurzaam Diemen gevoerd over de uitvoering, het programma voor 2025 en de voorbereidingen voor de overdracht van de begeleiding van de energiecoaches van de gemeente naar Daarom Duurzaam Diemen. Activiteiten van Daarom Duurzaam Diemen bestonden onder meer uit:
 - organisatie van een brainstormsessie op 28 februari 2024 in House of Bird over de drie geplande evenementen in 2024;
 - deelname aan het Spring in de Lente festival van theater de Omval op 24 maart 2024 met als thema circulair;
 - organisatie van het Groen Event op 30 maart bij House of Bird met fietstocht langs groeninitiatieven in Diemen en bezoek aan het Diemberbos verzorgd door vrienden van het Diemberbos, en;
 - samen met de Klimaatraad organiseren van het Zon, Zee en Wind Festival op 16 november 2024 bij theater de Omval.
- De Rotary in Diemen heeft van 5 juni tot en met zaterdag 15 juni 2024 een pop-up doorgeefwinkel in winkelcentrum Diemerplein georganiseerd.
- Zie onder thema 2.A Klimaat & Energie onder energiearmoede voor de inzet van en resultaten met de vrijwillige energiecoaches.
- In 2024 zijn gesprekken gevoerd met Daarom Duurzaam Diemen om de coördinatie van de energiecoaches aan hen over te dragen. Hiermee zal in proefjaar 2025 worden gestart. Het is de verwachting dat de energiecoaches Daarom Duurzaam Diemen met hun inzet kunnen versterken. Als de proef goed verloopt is het de bedoeling om de begeleiding van de energiecoaches vanaf 2026 definitief over te dragen aan Daarom Duurzaam Diemen.
- Naar aanleiding van een idee vanuit de Kinderraad is in het eerste kwartaal van 2024 een wedstrijd gehouden voor het duurzaamste huis in Diemen. De prijs voor organiseren van een buurtfeest is door de winnaar ingezet voor de ondersteuning van het Zon, Zee en Wind festival van Daarom Duurzaam Diemen.
- In 2024 is gewerkt aan een plan van aanpak voor Diempacten (duurzaamheidspacten met de Diemense samenleving). Het is de bedoeling dit in 2025 in college te brengen. In 2024 zijn 2 experimentele Diempacten gesloten met:
 - Kringloopwinkel Rataplan (zie onder thema afval & circulaire economie);
 - Basisschool de Noorderbreedte (zie onder thema natuur & biodiversiteit).
- In 2024 zijn de volgende subsidies verstrekt:
 - structurele jaarlijkse subsidie voor Daarom Duurzaam Diemen.
 - subsidie dakdraagkrachtberekeningen voor plaatsing van zonnepanelen bij 3 bedrijfsgebouwen en 4 Verenigingen van eigenaren (VvE's). De uitvoering van deze subsidieregeling verloopt via Diemen Ecostroom.
 - subsidie voor het maken van een promotiefilmpje voor de energiecoöperatie Diemen Ecostroom.
 - subsidie coöperatie Diemerwind.
 - subsidie van een buurtwarmte-initiatief.
- In 2024 is de projectorganisatie van de powersavergame⁹ bij de Universiteit Utrecht uitgebreid en gaat het project verder onder de naam Gaming Artificial Intelligence and

⁹ In 2020 heeft de gemeente Diemen meegedaan met de Powersavergame. Dit was een proef vanuit de Universiteit Utrecht om maatschappelijke doelen (energiebesparing) te bereiken vanuit een spel. Vanwege de positieve resultaten heeft de gemeenteraad via een motie gevraagd om de powersavergame zo mogelijk jaarlijks te organiseren.

Modelling (GAIM). Eind 2024 is met inbreng van de gemeente een eerste concept energiespel ontwikkeld dat in 2025 getest wordt.

Monitoring

Wat	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024
Verstrekte subsidies	2	1	2	3	5

Risico's en weerstandsvermogen

Omschrijving

Sinds 1 januari 2004 verplicht het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten tot het maken van een paragraaf weerstandsvermogen in de programmabegroting en de jaarrekening. Deze paragraaf moet ten minste bevatten:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een inventarisatie van de risico's.

Conform het BBV, artikel 11:2, moeten wij vanaf 1 januari 2016 ook de volgende zes kengetallen verplicht opnemen in paragraaf weerstandsvermogen van de programmabegroting:

1. netto schuldquote;
2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
3. solvabiliteitsratio;
4. grondexploitatie;
5. structurele exploitatieruimte;
6. belastingcapaciteit.

In het kader van financieel toezicht zijn nog geen landelijke normen beschikbaar. Dit is de aanleiding waarom de toezichthouder vooralsnog geen gebruik maakt van deze normen om te bepalen hoe wij presteren op de betreffende onderdelen. Mocht er alsnog een landelijke normering komen, dan zal de toezichthouder zich daarbij aansluiten.

Beleid over weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat het bestaande beleid moet worden gewijzigd. Het geeft inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente.

Bij het weerstandsvermogen wordt onderscheid gemaakt in structureel en incidenteel weerstandsvermogen.

Inschatting risico's

Voor een goede bedrijfsvoering moeten we weten welke risico's (en kansen) wij hebben en hoe wij deze risico's kunnen beheersen. Ter bepaling van het benodigde weerstandsvermogen hebben we inzicht in het risicoprofiel nodig.

Middels een inventarisatie zijn de risico's verzameld. Belangrijk daarbij is te onderzoeken welke beheersmaatregelen zijn genomen of alsnog genomen moeten worden.

Ook bij de inventarisatie van de risico's maken we onderscheid in structurele en incidentele risico's. Daarbij wordt aangegeven wat het (maximaal) verwachte risicobedrag is en maakt de vakafdeling een inschatting over de kans van voordoen. We houden daarbij onderstaande inschattingspercentages aan.

Score	Risicokans	Gemiddelde risicokans
1. Laag	0% - 20%	10%
2. Matig	20% - 40%	30%
3. Gemiddeld	40% - 60%	50%
4. Hoog	60% - 80%	70%
5. Zeer Hoog	80% - 100%	90%

Omdat de kans dat een risico zich daadwerkelijk voordoet slechts globaal is aan te geven wordt met een variatiebreedte van 20% gerekend.

Het verwachte (maximale) risicobedrag en de kans op voordoen leiden tot een gewogen risicobedrag.

Weerstandscapaciteit

Om het weerstandsvermogen te bepalen wordt het totaal van de gewogen risicobedragen afgezet tegen de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van de gemeente om niet begrote kosten te dekken. Ook hier weer wordt onderscheid gemaakt in structurele en incidentele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

- Algemene reserve;
 - Voor de berekening van het weerstandsvermogen gebruiken we de stand van de Algemene reserve op 31 december 2023. In december 2023 is de Nota reserves en voorzieningen 2023 vastgesteld. Voor het opvangen van risico's is bepaald dat de minimale omvang niet lager dan 5% van de totale omzet (lasten) mag bedragen.
- Reserve grondzaken;
 - In de Nota reserves en voorzieningen is ook de 'Reserve grondzaken' vastgelegd. Uit deze reserve kunnen, in eerste instantie, de risico's uit grondexploitaties verrekend worden.
- Begrotingssaldo incidenteel:
 - Ook het incidenteel verwachte begrotingssaldo telt mee bij de bepaling van het incidentele weerstandsvermogen.

Structurele weerstandscapaciteit

- Onbenutte belastingcapaciteit;
 - De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die nog mogelijk is voor een tariefsverhoging Onroerendezaakbelasting (OZB) alvorens men toe kan treden als artikel 12 gemeenten. Men wordt artikel 12 gemeente wanneer een gemeente de eigen financiële huishouding niet meer rond krijgt en een beroep moet doen op extra gelden. Een gemeente wordt als het ware onder curatele gesteld.
- Stelpost onvoorzien;
 - Het budget voor onvoorzien is gebaseerd op het aantal inwoners. Deze stelpost is structureel in de begroting opgenomen en dient ter dekking van onvoorziene uitgaven.
- Begrotingssaldo structureel:
 - Het structureel verwachte begrotingssaldo telt mee bij de bepaling van het structurele weerstandsvermogen.

Weerstandsratio

Het totaal aan gewogen risico's wordt afgezet tegen de weerstandscapaciteit. Dit leidt tot de bepaling van een weerstandsratio. Met behulp van de hierna volgende tabel beoordelen we de ratio van de gemeente Diemen. Deze normtabel is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR).

Norm	Weerstandsratio	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Resultaten risico-analyse

Onderstaand een overzicht van de geïnterpreteerde risico's. Ten eerste wordt de status aangegeven van de risico's die waren opgenomen in de Programmabegroting 2024. De risico's zijn aangevuld met nieuwe risico's. In de laatste kolom staat deze status aangegeven.

Verderop in de paragraaf worden de risico's en de genomen beheersmaatregelen per risico toegelicht.

Volgnr		Risico-omschrijving	Verwacht (maximaal) risicobedrag	Kans op voordoen	Status
Incidentele risico's					
1.		Holland Park	760	Gemiddeld	Bestaand
2.		Harmoniehof	600	Matig	Nieuw
3.		Plantage de Sniep	270	Gemiddeld	Bestaand
4.		Buitenlust	210	Laag	Bestaand
5.		Schadevergoeding volkstuinen ONA	30	Gemiddeld	Nieuw
6.		Specifieke uitkeringen van het Rijk	800	Laag	Bestaand
Totaal incidentele risico's			2.670		
Structurele risico's					
7.		Herijking verdeling Gemeentefonds	3.200	Zeer hoog	Bestaand
8.		Urentoerekening naar projecten	600	Laag	Bestaand
9.		Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)	600	Gemiddeld	Bestaand
10.		Energieprijzen	500	Gemiddeld	Bestaand
Totaal Structurele risico's			4.900		
Niet te kwantificeren risico's					
11.		Kosten jeugdzorg			Bestaand
12.		Fiscale wijzigingen			Bestaand
13.		Inflatie			Bestaand
14.		Rente			Vervallen

Incidentele risico's

1 Holland Park

Risicobedrag: € 760.000

Nadere omschrijving risico:

- Holland Park faciliterend
Het berekend risicobedrag is geschat op € 0,09 miljoen. Het gaat om het saldo van de gemaakte plankosten en de overige voorbereidingskosten die in het kader van de faciliterende planvoorbereiding Holland Park Oost, Campus Diemen Zuid 3e fase en Holland Park Zuid zijn gemaakt en nog moeten worden verhaald op huidige en toekomstige ontwikkelende partijen.

Beheersmaatregelen:

Door externe partijen te faciliteren en de verbindende schakel te zijn, stimuleren we het particulier initiatief in de gebiedsontwikkeling. We hebben inmiddels meerdere overeenkomsten gesloten met meerdere projectontwikkelaars die een groot gedeelte van het gebied herontwikkelen. Deze overeenkomsten regelen een exploitatiebijdrage (kostenverhaal), waarmee de te maken gemeentelijke voorbereidingskosten en incidentele investeringskosten zijn betrokken. Een groot deel van de bijdragen hebben we inmiddels in rekening gebracht. In de komende jaren moeten we het overige deel ontvangen. Toekomstige ontwikkelende partijen van nog te ontwikkelen locaties in Holland Park Zuid zullen op vergelijkbare wijze moeten bijdragen in de gemeentelijke kosten.

- Grondexploitatie Holland Park West
De grondexploitatie Holland Park West is 31 mei 2018 vastgesteld en bij de actualisatie van de grondexploitatie (zie daarvoor het MPG bij de Jaarrekening 2024), hebben we een zo goed als mogelijke inschatting gemaakt van het resultaat en de doorlooptijd van het project. In de geheime bijlage van de geactualiseerde grondexploitatie vindt u ook een kansen- en risicoanalyse toegevoegd met een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheersmaatregelen opgenomen, die zich kunnen voordoen in Holland Park West. Het berekend risicobedrag is geschat op € 0,67 miljoen.

2 Harmoniehof

Risicobedrag: € 600.000

Nadere omschrijving risico:

Bij de recente actualisatie van de grondexploitatie Harmoniehof (zie daarvoor het MPG bij deze jaarrekening 2024), is een inschatting gemaakt van het resultaat en de doorlooptijd van het project. In de geactualiseerde grondexploitatie hebben we een kansen- en risicoanalyse toegevoegd. Bij de voorbereiding en realisatie van grootschalige projecten spelen tal van projectspecifieke onzekerheden en nader te onderzoeken of af te spreken onderdelen een rol. De kansen- en risicoanalyse geeft inzicht in deze onzekerheden die op kunnen treden. Hierbij proberen we eventuele risico's met een negatieve financiële impact te voorkomen en/of te beheersen. In het MPG is een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheersmaatregelen.

Beheersmaatregelen:

We sturen op kosten en kansen die zich kunnen voordoen in het project. Tegenvallers zijn, bij langerlopende projecten, nooit helemaal te vermijden. Voor de risico's, zie de geheime bijlage in het MPG.

3 Plantage de Sniep

Risicobedrag: € 270.000

Nadere omschrijving risico:

Bij de recente actualisatie van de grondexploitatie Plantage de Sniep (zie daarvoor het MPG bij deze jaarrekening 2024), is een inschatting gemaakt van het resultaat en de doorlooptijd van het project. In de geactualiseerde grondexploitatie hebben we een kansen- en risicoanalyse toegevoegd. Bij de voorbereiding en realisatie van grootschalige projecten spelen tal van projectspecifieke onzekerheden en nader te onderzoeken of af te spreken onderdelen een rol. De kansen- en risicoanalyse geeft inzicht in deze onzekerheden die op kunnen treden. Hierbij proberen we eventuele risico's met een negatieve financiële impact te voorkomen en/of te beheersen. In het MPG is een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheersmaatregelen, die zich kunnen voordoen in Plantage de Sniep. De kansen en risico's zijn voornamelijk toegespitst op het sluitstuk van de wijk, het Rietschuurkwartier.

Beheersmaatregelen:

We sturen op kosten en kansen die zich kunnen voordoen in het project. Tegenvallers zijn, bij langerlopende projecten, nooit helemaal te vermijden. Voor de risico's, zie de geheime bijlage in het MPG.

4 Buitenlust

Risicobedrag: € 210.000

Nadere omschrijving risico:

Bij de meest recente actualisatie van de grondexploitatie Sociale woningbouw Buitenlust (zie daarvoor het MPG bij deze Jaarrekening 2024), is een zo goed als mogelijke inschatting gemaakt van het resultaat en de doorlooptijd van het project. In de geactualiseerde grondexploitatie is tevens ook een kansen- en risicoanalyse toegevoegd. Bij de voorbereiding en realisatie van grootschalige projecten spelen tal van projectspecifieke onzekerheden en nader te onderzoeken of af te spreken onderdelen een rol. De kansen- en risicoanalyse geeft inzicht in deze onzekerheden die mogelijk kunnen optreden. Hierbij is het streven om eventuele risico's met een negatieve financiële impact proberen te voorkomen en of te beheersen. In het MPG is een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheersmaatregelen opgenomen, die zich kunnen voordoen bij de grondexploitatie Sociale woningbouw Buitenlust.

Beheersmaatregelen:

Er wordt nadrukkelijk op kosten gestuurd en kansen die zich kunnen voordoen in het project worden nader onderzocht en voorbereid. Tegenvallers zijn, bij langerlopende projecten, echter nooit helemaal te vermijden. Voor de risico's en kansen kan de geheime bijlage van het MPG worden geraadpleegd.

5 Schadevergoeding volkstuinen ONA

Risicobedrag: € 30.000

Nadere omschrijving risico:

Er is onenigheid over het eigendom van het perceel A-4707, dat ook in gebruik is als volkstuinen door ONA, en dit heeft geleid tot een gerechtelijke uitspraak. De gemeente heeft zich altijd als eigenaar van dit perceel gedragen en meent dat zij door verkrijgende, dan wel extinctieve verjaring eigenaar van het perceel is geworden. Het vonnis van de rechtbank van 20 december 2023 stelt echter dat de gemeente geen eigenaar is van het perceel en dat zij schadevergoeding moet betalen wegens het niet kunnen innen van huurpenningen van de

eiser. Op dit moment loopt een hoger beroepsprocedure. Het risicobedrag is gebaseerd op deze huurpenningen.

Beheersmaatregelen:

Op 23 januari 2024 heeft het college besloten om hoger beroep in te stellen.

6 Specifieke uitkeringen van het RIJK

Risicobedrag € 800.000

Nadere omschrijving risico:

Steeds vaker ontvangen we van het Rijk meerjarige specifieke uitkeringen. Deze uitkeringen ontvangen we voor een bepaald doel en leiden vaak tot een capaciteitsbehoefte. Vanuit efficiency-oogpunt is het voordeliger om personeel in dienst te nemen dan in te huren. Probleem bij het in dienst nemen van personeel is dat de dekking niet structureel is. Het dienstverband vaak wel. Ondanks dit risico heeft het toch de voorkeur personeel in dienst te nemen. Uitgangspunt is dat op termijn door personeelwisselingen de overcapaciteit is op te lossen. Idealiter wordt de specifieke uitkering omgezet naar een vast onderdeel van het Gemeentefonds.

Beheersmaatregelen:

Uiteraard houden wij nauwlettend de ontwikkeling van de doeluitkeringen in de gaten en zullen we voor afloop van de doeluitkering zoveel alvast anticiperen op de wegvallende dekkingsbron.

Structurele risico's

7. Herijking verdeling Gemeentefonds

Risicobedrag: € 3.200.000

Nadere omschrijving risico:

In de Meicirculaire 2022 van het Gemeentefonds is de herijking van de verdeling van het Gemeentefonds verwerkt. De herijking van het gemeentefonds is een omvangrijke operatie geweest en is nog niet afgerond. De huidige situatie is nog niet het eindstation en het model zal continu onderhoud vragen. De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft daartoe een onderzoeksagenda voorgesteld. De VNG heeft aangegeven het van belang te vinden dat de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en gemeenten nauw bij de uitvoering van de onderzoeksagenda betrokken worden.

De planning is dat begin 2025 een evaluatie wordt opgeleverd. In de huidige situatie is Diemen een nadeelgemeente. Er is afgesproken dat gemeenten vooralsnog gecompenseerd worden voor het voor- dan wel nadeel, welke hoger is dan het afgesproken ingroeipad. Voor Diemen houdt dit in dat er in de jaren 2025 en verder een positieve compensatiepost (suppletie-uitkering) is opgenomen van € 3,2 miljoen.

Verwachting is dat in 2027 deze compensatiemaatregel gaat vervallen. De Minister heeft bepaald dat het nadelig effect per jaar niet meer dan € 15 per inwoner mag bedragen. Voor Diemen houdt dat grofweg in dat we vanaf 2027 ongeveer zeven jaar lang een jaarlijkse verlaging van € 0,5 miljoen moeten opvangen.

Beheersmaatregelen

We houden nauwlettend de ontwikkelingen op het gebied van de herijking bij door deel te nemen aan bijeenkomsten van het Ministerie en de VNG.

De beïnvloeding is beperkt omdat de afweging van dergelijke besluiten op macro-niveau plaatsvindt. Uiteraard is er aandacht voor de effecten van individuele gemeenten. Aangezien het effect zich pas in 2026 of later gaat voordoen is er nog enige tijd om op de ontwikkeling te anticiperen. We participeren in een lobby met soortgelijke gemeenten om met name de effecten voor gemeenten nabij een grote stad te onderzoeken. Het betreft de maatstaf "Centrumfunctie".

8. Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)

Risicobedrag € 600.000

Nadere omschrijving risico:

Via de Participatiewet (BUIG) verstrekt de gemeente een uitkering om in het levensonderhoud te voorzien. Het macro budget voor deze uitkering wordt vastgesteld door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en via verdeelstaven jaarlijks in september tijdens het desbetreffende uitvoeringsjaar toegewezen aan gemeenten. Gemeenten die geld overhouden mogen dit houden. Gemeenten kunnen ook geld tekort komen indien de uitkering van het Rijk onvoldoende is om de bijstandslasten te dekken.

Beheersmaatregelen:

De gemeente kan, bij een omvangrijk tekort, onder voorwaarden in aanmerking komen voor een aanvullend budget, de zogenaamde "vangnetuitkering".

9. Urentoerekening naar projecten en investeringen

Risicobedrag: € 600.000

Nadere omschrijving risico:

In de begroting en de jarrekening worden de uren van de ambtelijke organisatie toegerekend naar de producten waarvoor ze werken. Zo ook naar de werkzaamheden voor grondexploitaties en grote investeringen. Met name de toerekening van uren naar investeringen is nieuw. De kosten als gevolg van deze urentoerekening worden meegenomen bij de ramingen van de grondexploitaties en de investeringsbudgetten. Wanneer er geen grondexploitaties meer zouden zijn en alle grote investeringen zijn gerealiseerd, zou de behoefte verdwijnen aan deze uren, terwijl de desbetreffende medewerkers nog steeds in dienst zijn. Dit brengt een theoretisch risico met zich mee.

Beheersmaatregelen:

Dit risico doet zich natuurlijk al langere tijd voor, maar wordt als laag ingeschat. Enerzijds is voorzien dat de groei en investeringsprojecten nog voor langere tijd aanhouden, anderzijds zullen er zich komende tientallen jaren ook herstructurerings- en transformatie-opgaven aandienen, welke een projectmatige aanpak vragen.

Tot slot zal het probleem, als het zich al voordoet, vanzelf oplossen; gekwalificeerd personeel zal waarschijnlijk bij een gebrek aan uitdagende projecten uit eigen beweging elders aan de slag gaan. Desalniettemin heeft de directie / het management oog voor dit risico en kan voortijdig anticiperen.

10. Energieprijzen

Risicobedrag: € 500.000

Nadere omschrijving risico:

Als gevolg van de oorlog in Oekraïne zijn sinds 2022 de tarieven voor het leveren van energie (gas en elektriciteit) enorm gestegen. Nog steeds ondervinden we daar financiële effecten van. Door de schaarste aan aardgas en de daaraan gekoppelde prijs van elektriciteit zijn de energielasten nog steeds hoog ten opzichte van vier jaar geleden. In 2024 zijn de energieprijzen enigszins gestagneerd. De situatie in Oekraïne is precair dus dit risico blijft bestaan.

Beheersmaatregelen

In de begroting 2024 hebben we voor gas en elektra € 0,65 miljoen geraamd. Tevens hadden we een stelpost van € 0,4 miljoen opgenomen. Totaal was er een budget van € 1,05 miljoen beschikbaar voor 2024. De werkelijke kosten bedragen € 1,26 miljoen. Het verschil van € 0,21 miljoen hebben we in de 4e kwartaalbrief 2024 aan de budgetten voor gas en elektra toegevoegd.

We blijven de prijsontwikkeling nauwlettend monitoren om te bepalen in hoeverre de hogere energielasten structurele effecten hebben voor de komende jaren. Door duurzaamheidsmaatregelen proberen we het verbruik van gas en elektra terug te brengen. We verwachten dat de budgetten voor de komende jaren nog toereikend zijn.

Daarnaast investeren we de laatste jaren in het verduurzamen van onze gebouwen. Dit vindt zijn weerslag in het verbruik van energie. We gaan een analyse uitvoeren waaruit moet blijken voor welke gebouwen (verdere) verduurzaming tot ook tot financieel rendement kan leiden.

Niet te kwantificeren risico's

11. Kosten jeugdzorg

Nadere omschrijving risico:

De uitgaven specialistische jeugdhulp blijven een financieel risico vormen, mede als gevolg van de open einde regeling, een stijging in de aantallen jeugdigen en de almaar toenemende complexe problematiek. Daarbij vormen de brede wettelijke taken en de verwijzers die niet onder onze aansturing functioneren zijn complicerende factoren.

Beheersmaatregelen:

Het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS), zorgaanbieders, cliënten(vertegenwoordigers), professionals en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) stellen samen de Hervormingsagenda Jeugd op. Het huidige jeugdstelsel is niet houdbaar. Daarom werken deze vijf partijen aan de hervormingsagenda om de hulpverlening te verbeteren en het jeugdstelsel beter beheersbaar te maken. De Hervormingsagenda Jeugd beschrijft de aanpak van een grote transitie die we de komende jaren met elkaar moeten maken. De agenda bestaat uit een groot pakket inhoudelijke maatregelen die moeten leiden tot betere en beter passende zorg voor kinderen en gezinnen binnen een stelsel dat houdbaar is voor de toekomst (zowel financieel als in menskracht).

12. Fiscale wijzigingen

Nadere omschrijving risico:

Op 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen van kracht geworden. Als gevolg hiervan zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig indien en voor zover een onderneming wordt gedreven. Met name 'winstgevende' grondexploitaties vormen hierbij een financieel risico. De gemeente Diemen heeft al haar activiteiten voor de vennootschapsbelasting beoordeeld op basis van de relevante ondernemerscriteria. Op basis van deze beoordeling heeft de gemeente Diemen het standpunt ingenomen dat er geen sprake is van vennootschapsbelastingplichtige activiteiten. De Belastingdienst heeft inmiddels een standpunt ingenomen en aangegeven waar het vermoeden bestaat van belastingplichtige activiteiten.

Dit zijn de volgende activiteiten:

- het ophalen van bedrijfsafval;
- de verkoop van reststoffen voortkomend uit de activiteit inzameling van huishoudelijk afval (hierover loopt overleg met de Nederlandse Vereniging van Reinigingsdiensten). De impact van de tussenkomst van een tussenschakel, zoals bijvoorbeeld Rova, is eveneens onderwerp van gesprek;
- het geven van gelegenheid van reclame-uitingen voortvloeiend uit privaatrechtelijke (concessie) overeenkomsten;
- de uitgifte van leningen.

Beheersmaatregelen:

Onze (externe) fiscale adviseur heeft voor Diemen onderzocht of bovenstaande activiteiten leiden tot een belastingplicht. Het blijkt dat met name de concessieovereenkomsten voor de uiting van reclame voor Diemen relevant is. Ondanks dat wij het op voorhand niet eens zijn met de aanslagoplegging doen we vanaf 2016 wel aangifte. Dit om naheffingsrente (8%) uit te sluiten. De gemeente volgt de landelijke ontwikkeling nauwkeurig om te kunnen anticiperen op eventuele relevante ontwikkelingen. In de meerjarenprognose grondexploitaties wordt jaarlijks de vpb-positie van de grondexploitaties vastgelegd.

- Vernieuwen convenant Horizontaal Toezicht

Diemen heeft in 2023 met de Belastingdienst een nieuw convenant afgesloten over 'Horizontaal toezicht'. Dit houdt in dat de processen waar belastingafdracht een rol speelt goed zijn geborgd in de organisatie. Oftewel we moeten fiscaal in control zijn.

Vanaf 2024 zijn de spelregels voor het horizontaal toezicht verscherpt. In afstemming met Duo+ en de Belastingdienst scherpen maken we afspraken waar verbetering mogelijk is en welke fiscale veranderingen er op ons afkomen. De belangrijkste processen zijn de afdracht van btw, loonbelasting en vennootschapsbelasting.

13. Inflatie

Nadere omschrijving risico:

De prijzen en lonen zijn de afgelopen jaren flink gestegen. Waar we normaal rekenden met prijs- en loonstijgingen tussen de één en drie procent is er de afgelopen jaren sprake van prijs- en loonstijgingen tussen de vijf en vijftien procent. Dit heeft z'n weerslag op de koopkracht van onze inwoners maar zeker ook op de financiële positie van de gemeente. De door het Rijk beschikbaar gestelde middelen zijn niet afdoende om de loon- en prijsstijgingen te compenseren. Wanneer de inflatie in deze mate blijft doorzetten dan zullen we daar in de toekomst op moeten anticiperen. Omdat we in 2024 niet alles konden uitvoeren wat we van plan waren, konden we nadelige effecten van de inflatie opvangen.

Beheersmaatregelen:

Bij het opstellen van de begroting 2024 waren we terughoudend met het opvoeren van nieuw structureel beleid. Ditzelfde gold ook voor de begroting 2025. We zijn in 2024 een project "Besparingen en ombuigingen" gestart het structurele financiële meerjarenperspectief gezond te houden.

Frauderisico's

Naast de hiervoor genoemde externe risico's zijn er ook interne risico's, zoals fraude. Fraude kan ernstige gevolgen hebben voor een organisatie, zoals financiële schade, reputatieschade, juridische procedures, boetes of zelfs strafrechtelijke vervolging. Om fraude te beheersen en de risico's te verlagen, is het belangrijk dat we beschikken over een effectief stelsel van frauderisicobeheersing. Het stelsel moet aansluiten bij de omvang en de complexiteit van onze organisatie en periodiek worden geëvalueerd en verbeterd.

Onze gemeente kent diverse instrumenten en regelingen ter voorkoming van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. Er is een integriteitsregeling en er zijn gedragscodes vastgesteld. In 2025 voegen we daar een regeling misbruik en oneigenlijk gebruik aan toe.

In de processen, procedures en interne controles is er aandacht voor de voorkoming van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik, en er is aandacht voor risicomanagement in brede zin. Bij het opstellen van een interne controleplan 2025 actualiseren we de frauderisico's en nemen deze mee in de verbijzonderde interne controles. Dit geldt ook voor de controles op misbruik en oneigenlijk gebruik. Voornemen was om dit in 2024 te doen. Omdat we dit gezamenlijk met de andere DUO-organisaties doen is de start en doorlooptijd iets uitgesteld. Bij de actualisatie van de analyse zijn geen nieuwe frauderisico's geïdentificeerd. Ook tijdens de Verbijzonderde Interne Controle is in 2024 geen fraude geconstateerd.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen gaat over de middelen en de mogelijkheden waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Ook hierbij is net als bij de risico's, onderscheid te maken in incidenteel en structureel weerstandsvermogen.

Incidentele weerstandsvermogen

- Algemene reserve;
- Reserve Grondzaken;
- Voorziening Grondzaken;
- Begrotings- / rekeningresultaat.

Algemene reserve

Voor de berekening van het weerstandsvermogen hebben we de stand van de Algemene reserve op 31 december 2023 aangehouden. In de Nota reserves en voorzieningen 2023 is besloten de risicoreserve op te heffen en deze toe te voegen aan de Algemene Reserve (€ 5 miljoen). In de nota is een minimale (noodzakelijke) omvang van de reserve vastgelegd. De minimale omvang bedraagt 5% van de jaaromzet (totale lasten).

Reserve en Voorziening Grondzaken

In de Nota reserves en voorzieningen 2023 zijn de Reserve en Voorziening Grondzaken opgenomen. Met de Reserve Grondzaken worden de opbrengsten en afwaardering van gronden verrekend. Ook wordt de Reserve Grondzaken in eerste instantie gebruikt om de Voorziening Grondzaken op peil te brengen. In de voorziening wordt het verwachte tekort van grondexploitaties gestort.

Begrotings- / rekeningresultaat

Bij de berekening van het weerstandsvermogen wordt het verwachte begrotingssaldo dan wel het werkelijke rekeningssaldo meegenomen.

Structureel weerstandsvermogen

- Onbenutte belasting capaciteit (OZB, precario);
- Stelpost onvoorzien.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die nog mogelijk is voor een tariefsverhoging OZB voordat een gemeente toe kan treden als artikel 12 gemeente. Dit wordt een gemeente als we de eigen financiële huishouding niet meer rond krijgen en we een beroep moeten doen op extra gelden. Een gemeente wordt als het ware onder curatele gesteld. Op basis van het landelijke gemiddelde OZB-percentages van de WOZ-waarde is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 van de Financiële verhoudingswet voor het jaar 2024 vastgesteld op 0,1614%.

Onbenutte belastingcapaciteit	WOZ-waarde 2024	Tarief Diemen 2024	Tarief Art. 12	Verschil tarieven	Onbenut
Woningen - eigenaren	6.874.022.000	0,0661%	0,1614%	0,0953%	6.550.943
Niet-woningen - eigenaar	931.607.000	0,2727%	0,1614%	-0,1113%	-1.036.879
Niet-woningen - gebruiker	838.446.300	0,2591%	0,1614%	-0,0977%	-819.162
Totaal onbenutte belastingcapaciteit					4.694.902

Stelpost onvoorzien

De gemeente is verplicht een budget voor onvoorziene gebeurtenissen te ramen, de zogenoemde 'Stelpost onvoorzien'. In Diemen is deze geraamd op € 60.000 (€ 2 per

inwoner). Deze norm heeft de gemeente zelf bepaald. In 2024 is dit budget niet ingezet en hebben we het budget vrij laten vallen in de 4e kwartaalbrief.

Berekening weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen		
Weerstandsvermogen incidenteel	31-12-2023	31-12-2024
Algemene reserve, algemene dekkingsmiddelen	29.632	30.679
Reserve grondzaken	11.617	16.089
Verwacht resultaat	4.316	4.089
Totaal Weerstandsvermogen incidenteel	45.565	50.857
Weerstandsvermogen structureel	31-12-2023	31-12-2024
Onbenutte belastingcapaciteit	5.936	4.695
Totaal Weerstandsvermogen Structureel	5.936	4.695

Ratio weerstandsvermogen

Bij de ratio weerstandsvermogen worden de geïntariseerde risico's afgezet tegen het aanwezige weerstandsvermogen. In onderstaande tabel de gewogen risico's.

Risicoprofiel rekening 2024				
Volgnr. Risico-omschrijving		Verwacht (maximaa) risicobedrag	Kans-percentage	Gewogen risico-bedrag
Incidentele risico's				
1.	Holland Park	760	50%	380
2.	Harmoniehof	600	30%	180
3.	Plantage de Sniep	270	50%	135
4.	Buitenlust	210	10%	21
5.	Schadevergoeding volkstuinten ONA	30	50%	15
6.	Specifieke uitkeringen van het Rijk	800	10%	80
Totaal risicoprofiel Incidenteel		2.670		811
Structurele risico's				
7.	Herijking verdeling Gemeentefonds	3.200	90%	2.880
8.	Urentoerekening naar projecten	600	10%	60
9.	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)	600	50%	300
10.	Energieprijzen	500	50%	250
Totaal risicoprofiel Structureel		4.900		3.490
Niet te kwantificeren risico's				
11.	Kosten jeugdzorg			
12.	Fiscale wijzigingen			
13.	Inflatie			
14.	Rente			

Berekening weerstandsratio

De weerstandsratio wordt berekend voor de incidentele en structurele risico's. Aan de hand van de eerder genoemde waarderingstabel wordt bepaald hoe Diemen er voor staat.

Incidentele weerstandsratio		
1. Beschikbare weerstandsvermogen	2. Benodigde weerstandscapaciteit	Ratio (1:2)
50.857	811	62,7

Structurele weerstandsratio		
1. Beschikbare weerstandsvermogen	2. Benodigde weerstandscapaciteit	Ratio (1:2)
4.695	3.490	1,3

Conclusie

De ratio voor het incidentele weerstandsvermogen is 'Uitstekend'.

De Algemene reserve is in 2024 verder toegenomen waardoor de weerstandscapaciteit is vergroot. Voor de lopende grondexploitatie waar we verliezen verwachten, is de 'Voorziening Verlies Grondzaken' aangevuld vanuit de Reserve grondzaken.

Het woningtekort is groot en de ambitie voor meer sociale woningen met de beperkte grond die aanwezig is, zijn risico's voor nieuwe grondexploitatie.

We leven in economisch onzekere tijden. De ontwikkelingen op wereldniveau (oorlog Oekraïne en verhogen invoerbelasting Amerika) hebben groot effect op de prijzen voor grondstoffen en energie. Al deze ontwikkelingen hebben een negatieve invloed op onze grondexploitatie. Voor het opvangen van negatieve resultaten zijn we verplicht een voorziening aan te leggen (Voorziening Verlies Grondzaken). Om de Voorziening Verlies Grondzaken op het gewenste niveau te houden verrekenen we met de reserve Grondzaken. De reserve Grondzaken is goed gevuld. Daarmee zijn we in staat negatieve ontwikkelingen op te vangen.

De ratio voor het structurele weerstandsvermogen is 'Voldoende'.

De herverdeling van het Gemeentefonds heeft voor Diemen grote negatieve gevolgen. Het nu geprognosticeerde nadeel is op basis van de informatie uit de Meicirculaire 2024 en bedraagt € 3,2 miljoen structureel. Verwachting is dat de compensatieregeling vanaf 2027 wordt afgebouwd. Vooralsnog is het jaarlijkse maximale negatieve effect op € 15 per inwoner ingeschat. Dit is ongeveer € 0,5 miljoen per jaar. Dit is er mede reden voor dat we in 2024 met een besparings- en ombuigingstraject zijn gestart. De mogelijke besparingen en ombuigingen worden tegelijkertijd met de Kadernota 2026 aan de raad aangeboden.

Kengetallen

Conform het BBV, artikel 11:2, moeten wij in het jaarverslag 2024 ook de volgende vijf kengetallen verplicht opnemen in de paragraaf weerstandsvermogen van de programmabegroting:

1. netto schuldquote;
2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
3. solvabiliteitsratio;
4. grondexploitatie;
5. structurele exploitatieruimte en
6. belastingcapaciteit.

In het kader van financieel toezicht, zijn nog geen landelijke normen beschikbaar. Dit is de aanleiding waarom de toezichthouder vooralsnog geen gebruik maakt van deze normen om te bepalen hoe wij presteren op de betreffende onderdelen. Mocht er alsnog een landelijke normering komen, dan zal de toezichthouder zich daarbij aansluiten.

Kengetallen	Norm	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
1. Netto Schuldquote	<100%: groen >130%: rood	26%	52%	31%
2. Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<70%: groen >100%: rood	27%	50%	32%
3. Solvabiliteitsrisico	>50%: groen <30%: rood	38%	33%	42%
4. Grondexploitatie	N.v.t.	-14%	-13%	-11%
5. Structurele exploitatieruimte	>0,6%: groen <0%: rood	6,81%	-1,88%	9,69%
6. Belastingcapaciteit	Landelijk gemiddelde 100%	103%	102%	108%

In bovengenoemde tabel valt op dat de solvabiliteitsratio 'oranje' gekleurd is. Oorzaak hiervan is de hoge leningenportefeuille van de gemeente. Deze is destijds ontstaan bij de bodemsanering van grondexploitatie Plantage De Sniep. De afgelopen jaren is de leningenportefeuille van € 85 miljoen in 2015 teruggebracht tot € 37 miljoen eind 2021. Nieuwe ambities vergen investeringen en daarmee zal de leningenportefeuille is de leningenportefeuille toegenomen tot € 49,5 miljoen.

Alternatief is de norm bij te stellen. Nu sluiten we aan bij de normering van de VNG. De raad kan besluiten een afwijkende norm te hanteren. Advies is dit niet te doen zodat inzichtelijk blijft dat we aan de hoge kant zitten qua solvabiliteitsratio.

1+2. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een beeld van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven.

3. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit geeft een beeld van de mate waarin een gemeente zijn bezittingen financiert met eigen of vreemd vermogen. Voor het vergelijk met andere gemeenten heeft deze maatstaf beperkingen. Het kan zijn dat een gemeente activa huurt, terwijl een andere gemeente activa in eigen bezit heeft. Daardoor verschillen de balansen van gemeenten aanzienlijk, terwijl de risico's van beide instellingen elkaar weinig ontlopen.

4. Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten van de gemeente. Het is belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd, dan leidt dit tot een lager eigen vermogen (en dus ook tot een lagere solvabiliteitsratio).

5. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Dit kengetal geeft aan welke ruimte de gemeente heeft om eigen lasten te dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

6. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in Diemen zich verhoudt ten opzichte het landelijke gemiddelde. De belastingcapaciteit is gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing).

Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren.

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de wet. In de jaarstukken moeten we verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

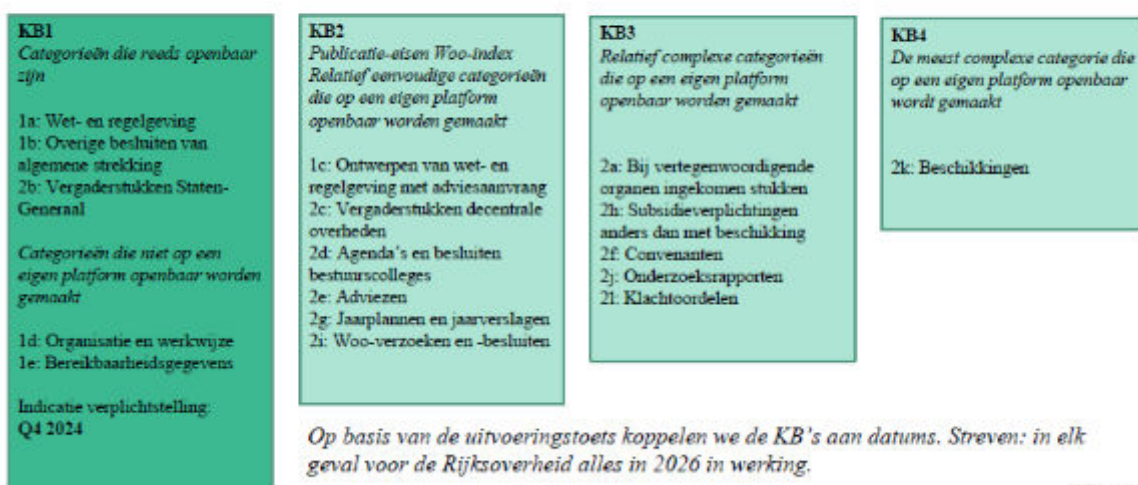
Actieve openbaarmaking

De Woo noemt elf categorieën die wij actief openbaar moeten maken. Het overgangsrecht van de Woo regelt dat de start van de actieve openbaarmaking van deze elf categorieën wordt geregeld in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). De keuze voor deze categorieën is op advies van de VNG, ingegeven door de planning van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Overigens zijn er natuurlijk al behoorlijk wat documenten die we openbaar maken. Denk aan vastgestelde verordeningen, beleidsregels, organisatiegegevens en dergelijke. Om de actieve openbaarmaking volgens de Wet open overheid (Woo) te ondersteunen komt er een verwijzindex: de 'Woo-index', en een zoekfunctie op overheid.nl.

De elf categorieën zullen gefaseerd verplicht worden gesteld middels Koninklijk Besluit. Daarbij volgen wij deze landelijke fasering, zoals onderstaand in beeld gebracht:

Hoe zit het met de planning?

Enkel de inhoud van KB1 is al vastgesteld in de stuurgroep. Feedback over deze verdeling is welkom!

28 mei 2024

In november 2024 is er een nieuwe invulling gegeven aan de Stuurgroep Informatiehuishouding op orde (IHOO). Het project Woo is onderdeel van het programma IHOO. In november heeft er positieve besluitvorming plaatsgevonden op het projectplan

Woo-informatiecategorie Organisatiegegevens, bestaande uit organisatie en werkwijze en bereikbaarheidsgegevens. Vanaf 6 februari 2025 hebben wij de Woo-index in gebruik genomen en de gegevens op de website aangepast zoals vanuit de landelijke werkdefinities is gesteld. Met ingang van die datum voldoen wij dan ook aan de wetgeving.

Voor de informatiecategorieën van de 2^e tranche worden momenteel de projectplannen opgesteld en besluitvorming voorbereidt. De verwachting is dat dit jaar een Koninklijk Besluit genomen gaat worden dat de informatiecategorieën uit deze tranche eind 2025 verplicht worden gesteld. Vooralsnog liggen we op koers om bijtijds te voldoen aan deze verplichting.

Passieve openbaarmaking

Naast het actief openbaar maken kan iedereen altijd vragen om bepaalde informatie (op verzoek) openbaar te maken. Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en dat alleen in uitzonderingsgevallen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang in het geding is. In 2023 is het proces van afhandeling van Woo verzoeken in kaart gebracht en beschreven en een start gemaakt met het verbreden van de kennis binnen de organisatie over het Woo-proces. Ook is een anonimiseringstool in gebruik genomen waarmee de afhandeling van Woo-verzoeken efficiënter verloopt.

De ervaringen met het nieuwe Woo-proces in 2024 zullen we gebruiken om het proces en de inzet van de anonimiseringstool te optimaliseren. Hiertoe zijn 2 projectplannen opgesteld, waarop positieve besluitvorming van de Stuurgroep IHOO heeft plaatsgevonden. Met ingang van februari 2025 zullen deze projecten gaan starten.

Verbetering van de informatiehuishouding

Eén van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. De verbetering van de informatiehuishouding wordt in Duo+ verband via een gezamenlijk programma opgepakt. Zie [Programma Informatiehuishouding op Orde](#).

Rechtmatigheid

Sinds 2023 legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid. In het jaarrekeningdeel is de rechtmatigheidsverantwoording van het college opgenomen. De accountant controleert de getrouwheid van die verantwoording. In deze paragraaf lichten we de afwijkingen toe.

Goedkeuringstolerantie en rapportagegrens

In de financiële verordening van de gemeente is vastgelegd dat het college aan de raad rapporteert over afwijkingen. De rapportagegrens bedraagt € 100.000. Dit percentage wordt jaarlijks vastgelegd in de kadernota.

Het college rapporteert in deze paragraaf over de geconstateerde rechtmatigheidsfouten groter dan € 100.000.

Begrotingsrechtmatigheid

In de geactualiseerde "Financiële verordening 2023 Gemeente Diemen" heeft de gemeenteraad vastgelegd welke begrotingsonrechtmatigheden zijn toegestaan.

Begrotingscriteria opgenomen in artikel 11 van de "Financiële verordening 2023 Gemeente Diemen".	
11.1	De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau van baten en lasten per programma waarop de begroting door de raad is geautoriseerd.
11.2	Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
11.3	Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
	a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
	b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
	c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage .
11.4	Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

In onderstaande tabel vindt u een toelichting op de overschrijdingen van de lasten.

Toelichting begrotingsonrechtmatigheden boven de rapportagegrens van € 100.000		
Programma - beleidstaak	Verwijzing artikel Financiële verordening 2023	Bedrag
Bijdrage aan Veiligheidsregio	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-70
Kosten in het kader van de aanpak van ondermijning	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-15
Totaal Veilig		-85
Armoedebeloid	Artikel 11.3.b (Open-einde regeling)	318
Kinderopvang toeslagenaffaire (KOT)	Artikel 11.3.a (staan inkomsten tegenover)	-695
Bijstandsverlening	Artikel 11.3.b (Open-einde regeling)	196
Opvang ontheemden	Artikel 11.3.a (staan inkomsten tegenover)	130
Totaal Inkomen en armoede		-51
Omgevingsvergunningen	Artikel 11.3.a (staan inkomsten tegenover)	-230
Omgevingsplan	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	75
Geluidsadviesing	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	21
Grondexploitaties	Artikel 11.3.a (staan inkomsten tegenover)	-254
Buitenlust	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	107
Plantage De Sniep	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	192
Overige verschillen	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-24
Totaal programma Gebiedsontwikkeling		-113
Interne uren doorbelasting	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-50
Parkeerexploitatie	Artikel 11.3.a (staan inkomsten tegenover)	-182
Overige verschillen	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-3
Totaal programma Verkeer		-235
Gemeenschappelijke Regeling	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-20
Vennootschapsbelasting	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-28
Voorziening Dubieuze debiteuren administratie belastingen en financiën.	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-73
Overige verschillen	Artikel 11.4 (Bestaand beleid)	-35
Totaal programma Financiën		-156
Totaal geaccepteerde begrotingsonrechtmatigheden		-640

Voorwaardencriterium

Alleen bij het proces inkoop en aanbestedingen zijn afwijkingen die boven de rapportagegrens van € 100.000 vallen. Het betreft de volgende afwijkingen:

Afwijkingen boven de rapportagegrens van € 100.000		
Proces	Bevinding	Bedrag
Inkoop en aanbesteding	De beleidsadviseur ruimtelijke ordening wordt ingehuurd sinds 2021. De totale kosten tot en met het vierde kwartaal 2024 overschrijden de Europese aanbestedingsgrens. Inmiddels is deze inhuur gestopt.	-159
Inkoop en aanbesteding	De WGA-verzekering (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten) is in 2024 aangehouden en heeft daarmee de drempel van het Europese aanbestedingsbedrag overschreden. Tot en met 2023 was er rechtmatig aanbesteed. Er zat echter geen optie tot verlenging in. Voor 2024 is de WGA-verzekering gecontinueerd en heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden die vanaf 1 januari 2025 inwerking treedt.	-161
Inkoop en aanbesteding	Het maaien en de onkruidbestrijding is uitbesteed. Voor deze opdracht is in 2023 een afwijkingsbesluit genomen op de inkoopprocedure. In 2024 is dezelfde opdracht één-op-één verstrekt. Aangezien de totaalopdracht het Europese drempelbedrag overschrijdt leidt dit tot een onrechtmatige aanbesteding. In 2025 is een nieuwe Europese aanbestedingsprocedure gestart.	-666
Inkoop en aanbesteding	De adviseur inburgering wordt ingehuurd sinds 2022 en heeft in 2024 het Europese drempelbedrag overschreden. Eind 2024 is de inhuur beëindigd.	-254
Inkoop en aanbesteding	De inhuur van een directievoerder was voor verschillende projecten. Deze inzet opgeteld leidde tot een overschrijding. De inhuur is in 2024 overgegaan naar de broker.	-187

Het aantal onrechtmatigheden als gevolg van inhuur is in 2024 behoorlijk afgenomen door de inzet van de brokerdienstverlening. De nog bestaande overschrijdingen zijn meestal het gevolg van het niet tijdig opstarten van nieuwe aanbestedingen en het niet voldoende inregelen van verlengingsmogelijkheden. We gaan hierop sturen door het contractbeheer en contractmanagement te verbeteren.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het doel van het M&O-beleid is tweeledig. In eerste instantie is het doel misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen te voorkomen (preventief beleid). In tweede instantie ligt de focus op het achteraf controleren en zo nodig het bijstellen van beleidskaders en het repareren of zelfs bestraffen van misbruik en oneigenlijk gebruik (repressief beleid).

Op dit moment maken specifieke (beheers)maatregelen in het kader van M&O-beleid al onderdeel uit van de diverse processen binnen Diemen zoals het proces van subsidieverstrekking en vergunningverlening. De M&O-maatregelen die voortvloeien vanuit landelijke wetgeving en lokale verordeningen zijn daarmee verankerd in de administratieve organisatie van Diemen (en Duo+). Daarop aanvullend is het wenselijk overkoepelende algemene kaders vast te leggen in een nota M&O-beleid.

Redenen hiervoor zijn:

- In de financiële verordening is vastgelegd dat het college M&O beleid opstelt. Met dit beleid stelt het bestuur kaders waarbinnen de directie de uitvoering vorm kan geven. Het betreft kaders voor de opzet, uitvoering, controle en evaluatie van het M&O-beleid;
- Het vastleggen van algemeen M&O-beleid draagt niet alleen bij aan de transparantie en consistentie van gemeentelijk beleid. Het is ook behulpzaam bij het maken van afwegingen in hoeverre extra beheersmaatregelen en controles benodigd en tegelijkertijd doeltreffend zijn. Maatregelen die veel geld en energie kosten, maar slechts beperkt financieel nut opleveren, kunnen daarmee worden voorkomen;
- De betrouwbaarheid van door derden verstrekte gegevens kan niet in alle gevallen worden gegarandeerd via reguliere beheersingsinstrumenten. Deze instrumenten reiken in veel gevallen niet verder dan de grenzen van de eigen organisatie. Bij de controle op gegevens van derden zijn specifieke maatregelen gewenst;

- De werking van beheersmaatregelen is voor een belangrijk deel afhankelijk van de integriteit van de personen die uitvoering geven aan het beleid en regelgeving van Diemen. Het is mogelijk dat in de contacten tussen de personen die uitvoering geven aan het beleid en regelgeving van Diemen en belanghebbenden bestaande procedures en de interne beheersing onvoldoende effectief zijn. Het is dan ook goed om in aanvulling op reguliere beheersmaatregelen alert te zijn op deze risico's. M&O-beleid draagt bij aan het herkennen van zwakke plekken in de administratieve organisatie en de interne beheersing.

Er is nog geen vastgesteld beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik binnen Diemen. Dit stond in de planning voor 2024. Hier is enige vertraging in gekomen omdat we dit samen met de andere DUO-gemeenten oppakken.

Informatieveiligheid

Informatieveiligheid en zaken rondom de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Wet Politie Gegevens (WPG) is voor onze gemeente een belangrijk onderwerp dat continue aandacht krijgt. Daarom is er ook wederom dit jaar volop ingezet op voorlichting en bespreekbaar maken en houden van diverse gerelateerde onderwerpen op dit gebied bij medewerkers. Dit gebeurde met diverse bijeenkomsten, aandacht in werkoverleggen en tijdens de jaarlijkse 'Week van de Informatieveiligheid'.

ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. Het is een jaarlijks terugkerende, verplicht audit proces, waarin gemeenten verantwoording over de kwaliteit van hun informatiebeveiliging afleggen aan de diverse betrokken ministeries. Diverse onderdelen van dit proces worden hierin onafhankelijk beoordeeld door een externe auditor vanwege de toenemende complexiteit en intensiteit van de audits. Over de uitslag van de ENSIA-audit informeert het college de raad. In 2024 hebben we de audit over het verantwoordingsjaar 2023 met goed resultaat behaald.

Ten slotte hebben we in 2024 met andere AM-gemeenten de samenwerking bij mogelijke cyberdreigingen uitgebreid en geïntensiveerd. Eind november is er een eerste gezamenlijke oefening gehouden waarbij de regionale samenwerking samen met het Openbaar Ministerie (OM), politie en bestuurders / ambtelijke samenwerking rondom de ontwikkelingen van digitale criminaliteit centraal stond.

Samenwerking Duo+

Aansturen en doorontwikkeling organisatie

Binnen Duo+ hebben veel wisselingen plaatsgevonden in het management. Dit heeft effect gehad op de doelstellingen die waren gesteld in het directieplan voor 2023-2024. Doelstellingen zijn daarom meegenomen naar 2025. De visie op bedrijfsvoering is een van de onderwerpen die in 2024 nog niet tot stand is gekomen. Naast het directieplan werkt Duo+ met werkplannen per team. In deze werkplannen staat de dienstverlening beschreven. In het Opdrachtgever-Opdrachtnemer overleg (OGON) komen de werkplannen aan de orde.

Programma Datagedreven sturen

De gemeente Diemen heeft de ambitie om beleidskeuzes en sturingsbeslissingen tot stand te laten komen door een wisselwerking tussen data-inzichten en duiding door professionals. De gemeenten Diemen, Uithoorn, Ouder-Amstel en de uitvoeringsorganisatie Duo+ beseffen dat datagedreven sturing kansen biedt voor dienstverlening, beleid en bedrijfsvoering. We sluiten hierbij aan op de doelstellingen van de VNG voor 2030:

- Een sterke informatiepositie voor alle gemeenten, zodat zij effectief kunnen werken aan maatschappelijke opgaven;
- Het versterken van de gezamenlijke gemeentelijke informatiepositie, door te leren van elkaar en benchmarking;
- Data inzetten voor belangenbehartiging, kennisdeling en ondersteuning van de uitvoering;
- Gemeenten een stevig datafundament bieden, zodat zij op een verantwoorde manier kunnen versnellen binnen bestaande kaders.

Wat levert het programma op?

Sinds 2022 hebben de drie gemeenten met Duo+ op data samengewerkt. De resultaten in het sociaal domein hebben de gemeenten doen besluiten om datagedreven sturen uit te breiden naar alle gemeentelijke domeinen. In 2024 is gewerkt met een Jaarprogramma met grote projecten voor alle drie de gemeenten en enkele specifieke kleine projecten voor één

of twee gemeenten. Daarnaast was het Jaarprogramma gericht op het verbeteren van de governance op dit programma en het trainen en opleiden van medewerkers.

Onderstaand een samenvatting van de resultaten in 2024:

1. Dienstverlening via de websites is verbeterd.

We zijn in 2024 gaan werken met dashboards voor telefonie. Daarmee kunnen we kwantitatieve data inzien, zoals aantallen telefoontjes, de wachttijd en de gespreksduur. Dat zorgt ervoor dat we goed monitoren of we ons doel van een gemiddelde wachttijd van onder de dertig seconden halen. Daarnaast helpt het ons met inzicht over op welk moment van de dag de meeste telefoontjes binnenkomen, en wanneer de wachttijd oploopt.

2. Dynamisch ondermijningsbeeld opgezet.

We hebben in 2024 samen met de Amstelland gemeenten aan het experiment gewerkt voor het vormgeven van een dynamisch ondermijningsbeeld. Doel is continu te beschikken over actuele informatie van mogelijke ondermijning waardoor handhaving gericht en effectiever kan worden ingezet. Onder begeleiding van een extern bureau zijn voor woonfraude, zorgfraude en bedrijventerreinen onderzoeksvragen voor het detecteren van ondermijning uitgewerkt en is er een eerste prototype van een dashboard beschikbaar. Deze zal in 2025 worden doorontwikkeld totdat het goed genoeg is om het met echte data in gebruik te gaan nemen.

3. Rapportages over inburgering en bestaanszekerheid zijn verder ontwikkeld.

De resultaten uit 2023 en de gewenste prestatie-indicatoren zijn in 2024 vastgesteld, aangescherpt en gespecificeerd met de juiste data uit het bronsysteem. Dit is een tijdrovend proces met als gevolg dat de rapportages nog in ontwikkeling zijn. We krijgen wel zo inzicht binnen de beleidsterreinen over wat men nu echt wil weten, over de kwaliteit van de data en dat met de opgedane inzichten de inrichting van de administraties binnen de bronapplicatie hier en daar aangepast en verbeterd kan worden, wat voor Inburgering al is gebeurd. Voor 2025 zullen uiteindelijk wel een reeks van rapportages gerealiseerd gaan worden en zal verdere aandacht zijn voor de datakwaliteit.

4. Beleidsadviseurs getraind en opleidingsplan geëvalueerd.

Diemen wil net als de andere twee DUO-gemeenten en Duo+ effectief omgaan met de complexiteit van de zich snel ontwikkelende digitalisering in onze maatschappij. Het vermogen om wendbaarder te worden is daarom in het gezamenlijk programma Datagedreven sturen één van de prioriteiten. Wendbaar om vernieuwing (wetten) en innovaties (digitalisering) door te voeren. Wendbaar om ontwikkelingen zoals A.I. te omarmen en kritisch te bekijken. Wendbaar om beleid mede met data te ontwikkelen en actualiseren. In 2024 zijn beleidsadviseurs getraind met de training “Data in het beleidsproces gebruiken”. Dit is geëvalueerd waarbij er een aantal verbeteringen zijn benoemd voor de training en voor het programma.

5. Voorbereidend werk gedaan op andere organisatie-inrichting.

De stuurgroep heeft eind 2024 het jaarprogramma geëvalueerd. We ervaren in het programma aanzienlijke uitdagingen. Dit komt door de mismatch tussen ambitieniveau uit het jaarprogramma en beschikbare capaciteit uit de vakteams die óók andere prioriteiten uit collegeprogramma of actualiteiten moeten oppakken. Daarnaast is het programma sterk afhankelijk van de uitvoeringsorganisatie Duo+ voor technische ondersteuning en de vertaling van ambities naar technische toepassingen en blijft daar de benodigde capaciteit en kwaliteit ook achter. Daarom heeft de stuurgroep eind 2024 een bescheiden Jaarprogramma 2025 vastgesteld (eerst afmaken waar we mee zijn begonnen in 2024) en een opdracht geformuleerd om vóór de zomer van 2025 te komen tot een advies aan onze besturen

hoe we het Programma organisatorisch kunnen inbedden in Duo+. Daarvoor is een kwartiermaker aangesteld die in februari 2025 is begonnen.

Programma Informatiehuishouding op Orde

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur. Eén van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. De verbetering van de informatiehuishouding wordt sinds eind 2022 in Duo+ verband via het gezamenlijk programma Informatiehuishouding op Orde (IHOO) opgepakt. Ook de financiering vanuit de Rijksmiddelen van Diemen is sinds 2023 naar Duo+ verschoven.

Het programma heeft in 2024 door het vertrek van de programmamanager een tijd lang minder actief gedraaid. Er is ingezet op de vanuit de wet verplichte activiteiten voor de uitrol van de Woo en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). Deze laatste wet regelt dat burgers en bedrijven hun zaken met de overheid digitaal kunnen afhandelen, zoals het indienen van vergunningaanvragen en bezwaarschriften. In Q4 van 2024 is een nieuwe programmamanager gestart en heeft de stuurgroep diverse projectplannen vastgesteld, waaronder de anonimiseringstool. In 2025 zal het programmaplan herijkt worden, waarbij er ook een missie/visie op informatie wordt geformuleerd.

Implementatie en uitvoeringsagenda informatiebeleidsplan

Voor de geprioriteerde speerpunten uit het informatiebeleidsplan, de programma's Datagedreven werken en Informatiehuishouding op orde is een groot aantal verschillende activiteiten opgestart, zowel binnen de 'going concern' als in specifieke (pilot)projecten.

Bijvoorbeeld rondom zaakgericht werken. We onderzoeken de doorontwikkeling van het huidige zaakstelsel Rx.Enterprise, maar gelijktijdig voeren we een gezamenlijke marktverkenning met Amstelveen en Aalsmeer uit.

Op diverse werkterreinen lopen digitaliserings-/dataproyecten. Te denken valt aan de werkterreinen op het gebied van jeugdhulp, participatie, WMO, inburgering, duurzaamheid, ondermijning en woningvoorraad, samenwerking in Microsoft Teams, en de Omgevingswet.

Inkoopfunctie

In 2024 is verder gegaan met de doorontwikkeling van de inkoopfunctie. Er heeft een uitgebreide inventarisatie binnen alle DUO-organisaties plaatsgevonden. hebben meerdere bijeenkomsten plaatsgevonden. In het tweede kwartaal zijn alle wensen en behoeften uitgewerkt in vijf scenario's. Vervolgens zijn in het derde en vierde kwartaal alle voor en nadelen, de randvoorwaarden en de kosten inzichtelijk gemaakt. Door het management van alle DUO-gemeenten is de voorkeur uitgesproken voor twee scenario's: een eigen inkoopafdeling met externe flexibele schil of een eigen inkoopafdeling met externe flexibele schil waar Stichting RIJK deel van uitmaakt.

In het vierde kwartaal hebben de gemeentesecretarissen gesproken met de Stichting RIJK over mogelijke deelname van Duo+ aan Stichting RIJK en mogelijke uittreding van de gemeenten. In januari 2025 zijn de statuten van Stichting RIJK gewijzigd waardoor het mogelijk wordt dat een Gemeenschappelijke Regeling (GR) toetreedt. Wanneer er geen juridische belemmeringen zijn dan willen we met Stichting RIJK afspraken maken over de toetreding van Duo+ in combinatie met de uittreding van de gemeenten. Dit wijkt af van de standaardafspraken als een gemeente definitief uittreedt.

Ontwikkelingen communicatie

In 2024 is het voornemen van het Dagelijks Bestuur van Duo+ uitgewerkt om communicatie bij de gemeenten zelf te organiseren. De Centrale Ondernemingraad en de vakbonden hebben hiervoor via de directeur van Duo+ een adviesaanvraag ontvangen en daarop positief geadviseerd. Er is vervolgens hard gewerkt in het laatste kwartaal van 2024 om de overgang per 1 januari 2025 mogelijk te maken. Dit is gelukt. Voor Diemen betekent het dat er drie medewerkers van Duo+ nu toegevoegd zijn aan Diemen. In de eerste wijziging van de begroting 2025 is de overgang financieel verwerkt. Dit is voor Diemen kostenneutraal. Het bedrag dat vrijvalt aan bijdrage zetten we in voor de personeelskosten van het team communicatie, participatie en marketing.

Ontwikkeling personeel en organisatie

In 2024 is in het kader van Werving en selectie gestart met onze eigen WerkenBij website. In 2023 was afscheid genomen van Werken in het Westen en is gebouwd aan een eigen ATS-systeem (Applicant Tracking System). De eerste resultaten zijn positief. De website is gebruiksvriendelijk en biedt ons de kans om onze organisatie meer te profileren.

In 2024 is ook de DUO-Academie live gegaan. Dit is een leerplatform dat de gemeenten ondersteunt in de ontwikkeling van onze medewerkers. Het platform is in 2024 gelanceerd maar is binnen Diemen nog niet volledig geïntroduceerd.

We zien een kans om het platform te gebruiken voor ons nieuwe inwerkprogramma.

In 2024 is gewerkt aan een nieuw inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers. Het nieuwe inwerkprogramma zorgt voor een zachte landing en een heldere introductie van onze werkwijze. In de toekomst zien we kansen om via de DUO-Academie een deel van het inwerkprogramma aan te bieden.

In 2024 is voor Diemen ingezet op ondersteuning bij het werving en selectieproces. Dit was een specifieke wens vanuit de teamleiders van Diemen. Hier zijn in eerste instantie incidentele middelen voor ingezet. Na positieve resultaten is ervoor gekozen om dit ook aan te bieden aan de andere gemeenten. Nu hebben alle gemeenten dit voor 2025 meegenomen in de begroting.

In 2024 zijn incidentele middelen ingezet om te werken aan het vitaliteitsbeleid en het integriteitsbeleid. Beide beleidsdocumenten pakken we op in samenwerking met Duo+ en de DUO-gemeenten. In 2025 worden deze documenten afgerond. Deze beleidsdocumenten dragen bij aan een krachtig lokaal bestuur.

Interne dienstverlening

Servicedesk Duo+

De capaciteit van de Servicedesk bij Duo+ is sinds 2016 ongewijzigd. In de opstartfase en eerste jaren van Duo+ was de omvang voldoende door de implementatie van een selfserviceportal en de continue inzet om processen efficiënter in te richten. Gedurende de jaren is de serviceverlening verdubbeld. Dit is het gevolg van de groei van de DUO-organisaties en de steeds verdere digitalisering van alle processen. Ondanks het aanpassen van de openingstijden van de servicedesk is uitbreiding noodzakelijk. In 2024 is de formatie uitgebreid. Dat resulteert voor Diemen in een verhoging van de bijdrage met € 25.000.

Postintake in archief

Vanuit de Archiefwet is meer nadruk gekomen op de interne controle op postintake en archief. Ondanks dat er in 2022 capaciteit is vrijgemaakt voor deze taak is verdere uitbreiding noodzakelijk. We ontvangen steeds meer (digitale) post. In 2024 is de uitbreiding doorgevoerd. Dit levert voor Diemen een hogere bijdrage van € 20.000 op.

Omgevingswet

Voor de processen rondom de Omgevingswet en aansluiting op het landelijke zogeheten Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is een aantal nieuwe applicaties geïmplementeerd. Deze applicaties ondersteunen de betreffende processen maar hebben soms nog doorontwikkeling nodig, ook vanuit de leverancier, om alle gewenste taken adequaat te kunnen ondersteunen. De inrichting van deze applicaties levert zoals verwacht meer beheertaken op. Duo+ heeft daarom een extra applicatiebeheerder aangenomen. Ook is er extra capaciteit bij het archief zodat alle informatie rond Omgevingsvergunningen goed kan worden gearchiveerd.

Overhead

Bij de vernieuwing van de Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is de transparantie van de bedrijfsvoeringskosten een belangrijk punt. Het is verplicht voorgeschreven dat de gemeenten inzichtelijk maken wat de overheadkosten zijn. De BBV schrijft voor welke kosten tot de overhead gerekend moeten worden. Onderstaand een gesaldeerd overzicht van de overheadkosten.

Soort kosten	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 totaal	Rekening 2024	Budget resultaat 2024
Diemen 2022	-	-	-	-
Bijdrage Duo+ (gemeenschappelijke regeling)	-8.029	-7.829	-8.024	-195
Bijdrage Inkoopbureau Stichting Rijk	-157	-157	-147	10
Directie en bestuursadvisering/-ondersteuning	-3.763	-1.975	-1.922	53
Afdelingsmanagers	-1.034	-96	-	96
Ondernemingsraad	-55	-61	-46	15
Communicatie + participatie	-92	-151	-145	6
Financiën	-50	-30	-24	6
Juridische zaken	-502	-667	-666	-
Personeel & Organisatie	-154	-75	-64	11
Informatisering & Automatisering	-25	-26	-1	25
Interne dienstverlening	-47	-47	-49	-2
Facilitair	-577	-613	-650	-37
Vervoermiddelen	-161	-157	-221	-64
Huisvesting	-1.802	-1.745	-1.709	36
Overige kosten bedrijfsvoering	-474	-1.437	-1.380	58
Verrekening overhead met grondexploitaties en tarieven	489	689	705	16
Totaal overhead	-16.432	-14.377	-14.342	35

De bijdrage aan Duo+ is met € 8 miljoen goed voor de helft van de totale overheadkosten. Oorzaak hiervan is dat alle bedrijfsvoeringstaken zijn ondergebracht bij Duo+.

Soort kosten	Specificatie	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 totaal	Rekening 2024	Budget resultaat 2024
Team Administratie Sociaal Domein	Salariskosten	-955	-939	-954	15
Team Sociaal Team Diemen	Salariskosten	-741	-801	-810	9
Team Infra	Salariskosten	-1.561	-1.647	-1.675	28
Team Projecten	Salariskosten	-749	-729	-668	-61
Team Ruimtelijke beleid	Salariskosten	-1.795	-1.562	-1.570	8
Team Beleid Samenleving	Salariskosten	-1.823	-1.965	-1.988	23
Team Sportbedrijf	Salariskosten	-1.292	-1.183	-1.215	32
Team Sociale Zaken	Salariskosten	-1.610	-1.473	-1.480	7
Team Wijkbeheer	Salariskosten	-1.813	-1.891	-1.928	37
Team Wmo	Salariskosten	-1.147	-1.142	-1.139	-3
Team Gebouwen en Facilitaire zaken	Salariskosten	-977	-1.065	-1.076	11
Team Openbare orde en Veiligheid & Vergunningen	Salariskosten	-1.599	-1.355	-1.330	-25
Team Handhaving	Salariskosten	-1.386	-1.014	-1.024	10
Team Burgerzaken en KCC	Salariskosten	-1.802	-1.774	-1.787	13
Totaal salariskosten vakafdelingen		-19.250	-18.540	-18.644	104

Voor de sturing worden de kosten van de overhead afgezet tegen de salariskosten van de vakafdelingen. Verhoging van dit percentage heeft een positief effect op het begrotingssaldo en een negatief effect op de hoogte van kostendeekkende tarieven en het resultaat van de grondexploitaties.

Soort kosten	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 totaal	Rekening 2024
Overhead uitgedrukt in percentage van salariskosten vakafdelingen	85%	78%	77%

Bij de vaststelling van de begroting is het overheadpercentage op 80% bepaald. Op basis van de rekeningcijfers 2024 bedraagt het overheadpercentage 77%.

In december 2023 is de nieuwe Notitie overhead 2023 uitgebracht. Deze notitie is een actualisatie van de Notitie overhead uit 2016 en gaat in op de inhoud en reikwijdte van het begrip 'overhead' zoals voorgeschreven in artikel 1 van het Besluit begroting en verantwoording ('BBV'). Daarnaast wordt in deze notitie duiding gegeven aan de onderwerpen die in directe relatie met de overhead staan. Vanaf 2025 moet aan deze notitie worden voldaan.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de toegerekende overheadkosten.

Doorbelasting naar kostendeekkende tarieven en grondexploitatie	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 totaal	Rekening 2024
Parkeren	-414	-295	-350
Omgevingsvergunningen	-458	-358	-367
Overige leges (waaronder burgerzaken)	-1.501	-1.157	-1.084
Afvalstoffenheffing	-132	-134	-127
Rioolheffing	-471	-481	-499
Begraven	-31	-31	-33
Grondexploitaties	-489	-348	-364
Totaal doorbelasting kostendeekkende tarieven en grondexploitaties	-3.496	-2.803	-2.825

Indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Arbeidsverzuim	HRM-administratie	8,7%	5,0%	9,4%
Personeelsverloop	HRM-administratie	27,83%	15%	8,65 %
Aantal vacatures	HRM-administratie	60	35	61
% betaling facturen binnen 30 dagen	Financiële administratie	79%	95%	79%

Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Aantal fte formatie per 1.000 inwoners	7,879	7,443	8,382
Aantal fte bezetting per 1.000 inwoners	7,197	7,071	7,792
Apparaatskosten per inwoner	€ 978	€ 1.004	€ 1.000
Kosten inhuur externen als % van totale loonsom + kosten inhuur externen	22%	20%	24%
Overhead als % van totale lasten (excl.reserves)	13%	15%	13%
Overhead uitgedrukt in % van directe P-lasten (incl. inhuur t.l.v. vacatureruimte)	59%	62%	54%

Definitie indicatoren

Formatie: De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de gemeente voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari in verhouding tot het aantal inwoners.

Bezetting: het daadwerkelijke aantal fte dat werkzaam is voor de voor het ambtelijk apparaat van een gemeente, inclusief de boventallige medewerkers in verhouding tot het aantal inwoners.

Apparaatskosten: alle apparaatskosten in verhouding tot het aantal inwoners

Externe inhuur: lasten inhuur externen als percentage van de som van de totale loonsom en de lasten inhuur externen

Overhead: het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces

Investeringsen

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2023	Realisatie 2024	Vrije ruimte	Status ¹⁰	Toelichting
Beveiliging burgemeesterswoning	9	-	-	9	(I)	Nog diverse restpunten in de uitvoering
Bouwk en interieur aanpassingen gemeentehuis	7.175	56	470	6.649	(I)	Uitvoering 2025-2026
Vervangen meubilair gemeentehuis	565	-	-	565	(I)	Wordt uitgevoerd met de huisvesting
Vervangen en isoleren dakbedekking gebouw B, C en D gemeentewerf	190	-	-	190	(D)	Is vanwege PV panelen en goede staat verplaatst in de nieuwe MJOP 2024-2033 naar 2029
Herstel houten beltoren gemeentehuis Diemen	40	-	-	40	(D)	Project in uitvoering
Totaal investeringen Bedrijfsvoering						

¹⁰ I: in uitvoering
D: doorschuiven
V: vervallen
A: Afgewikkeld

Lokale Heffingen

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen bevat de volgende onderwerpen:

- de inkomsten, met een toelichting op het verschil tussen de begrote en werkelijke opbrengsten;
- inzicht in het aantal kwijtscheldingen met bijbehorende budgettaire consequenties.

In de raadsvergadering van 13 oktober 2016 is de 'Nota Lokale Heffingen 2016' vastgesteld. In deze nota staan alle lokale heffingen opgesomd en is aangegeven welke sturingsinstrumenten de raad heeft op de lokale lastendruk. Deze sturingsinstrumenten kunnen ingezet worden bij de vaststelling van de kadernota, de begroting en de belastingverordeningen.

Om de kostendekking transparanter te maken zijn ook de toegerekende kosten inzichtelijk gemaakt van de kostendekkende tarieven.

Opbrengsten 2024

Onderstaand een overzicht met de opbrengsten van de verschillende soorten belastingen en retributies in 2024:

Opbrengsten	Rekening 2023	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 na wijzigingen	Rekening 2024	Budget resultaat 2024
Ongebonden belastingen					
Onroerende zaakbelastingen					
- woningen (eigenaren)	4.457	4.810	4.550	4.556	6
- niet-woningen (eigenaren)	2.252	2.210	2.425	2.437	12
- niet-woningen (gebruikers)	1.914	1.875	2.070	2.073	3
Precariobelasting	65	25	85	63	-22
Toeristenbelasting	602	805	805	650	-155
Kostendekkende tarieven					
Parkeerbelasting	1.230	1.436	1.536	1.501	-35
Afvalstoffenheffing	4.808	5.608	5.868	5.868	-1
Rioolheffing	3.535	556	283	270	-14
Marktgelden	-	54	54	41	-13
Lijkbezorging	129	2	2	3	1
Burgerzaken	574	577	907	889	-19
Omgevingsvergunningen	2.314	403	403	349	-53
Overige leges	49	-	15	-	-15
Totaal	21.931	18.362	19.004	18.699	-305

Onderstaand is een toelichting gegeven van de verschillen groter dan € 25.000. De kostendekkende tarieven worden apart toegelicht.

Belastingopbrengsten Onroerende zaak belastingen niet-woningen

In 2024 zijn de totale werkelijke belastingopbrengsten nagenoeg gelijk aan de verwachte opbrengsten.

Precariobelasting

In de 4e kwartaalbrief is de verwachte opbrengst met € 60.000 verhoogd. Door een terugbetaling is deze meeropbrengst niet geheel gehaald. De werkelijke opbrengsten zijn alsnog € 63.000.

Toeristenbelasting

De opbrengst toeristenbelasting blijft achter bij de raming. Oorzaak hiervan is dat een deel van de hotelbedden is ingezet voor de opvang van vluchtelingen en ontheemden.

Kostendeekkende tarieven

Afvalstoffenheffing

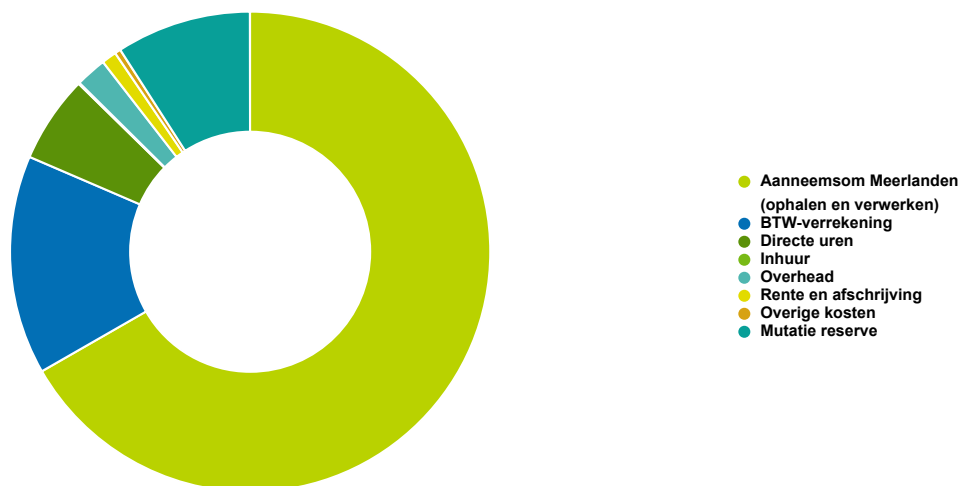
In 2024 bedroeg het tarief voor éénpersoonshuishoudens € 75,45 en het tarief voor meerpersoonshuishoudens € 473,40.

Totaal werd in 2024 een opbrengst afvalstoffenheffing van € 5.868.200 verwacht. Werkelijk is € 5.867.515 ontvangen. Dit betreft een minimale afwijking die niet verder is geanalyseerd.

De opbrengsten voor verpakkingsmaterialen en zwerfafval zijn in 2024 € 115.000 hoger dan verwacht. Oorzaak hiervan ligt in de afrekening van voorgaande jaren. Er zijn € 30.000 minder kosten gemaakt dan begroot. Per saldo konden we € 145.000 meer in de Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing storten. De stand van de Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing is per 31 december 2024 € 555.843.

Aandachtspunt hierbij is de besluitvorming in de 4e kwartaalbrief 2024. Daarin is besloten de kostenstijging als gevolg van de verwerking van lachgascilinders, € 490.000, te verrekenen met de Algemene Reserve.

Soort kosten	2024	Soort opbrengsten	2024
Aanneemsom Meerlanden (ophalen en verwerken)	-4.080	Afvalstoffenheffing	5.868
BTW-verrekening	-902	Overige bijdrage	247
Directe uren	-359		
Inhuur	-5		
Overhead	-127		
Rente en afschrijving	-62		
Overige kosten	-24		
Mutatie reserve	-556		
Totaal toegerekende kosten	-6.114	Totaal opbrengsten	6.114
Bijdrage uit algemene middelen			-

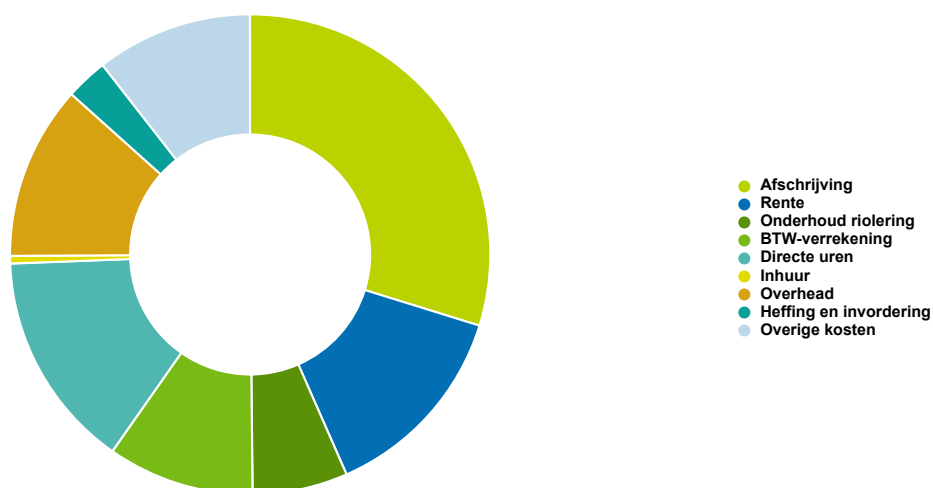
Rioolheffing

Het tarief rioolbelasting bedraagt voor huiseigenaren € 236,00 per huishouden. In 2024 was een totaalopbrengst van € 3.889.000 geraamd. Werkelijk is er € 3.982.038 ontvangen. Dit betreft een minimale afwijking die niet verder is geanalyseerd.

De kosten voor onderhoud aan de riolering waren € 75.000 hoger dan begroot. De hogere kosten zijn veroorzaakt door de onderzoeken aan de woningen aan de Diemerkade. We moesten zeker weten dat de fundering van de woningen geen schade oploopt als we het grondwaterpeil verlagen. Daarnaast zijn er meer rioolreparaties door de aannemer uitgevoerd aan huisaansluitingen dan verwacht. Dit heeft geen structureel karakter.

De hiervoor genoemde hogere kosten leiden tot een hogere verrekening met de egalisatievoorziening dan geraamd. Uiteindelijk heeft een onttrekking van € 270.000 plaatsgevonden. Hiermee komt de 'Egalisatievoorziening Riolering' per 31 december 2024 op € 2,9 miljoen.

Soort kosten	2024	Soort opbrengsten	2024
Afschrijving	-1.267	Rioolheffing	3.682
Rente	-580	Rioolheffing - bedrijven	301
Onderhoud riolering	-273		
BTW-verrekening	-420		
Directe uren	-624		
Inhuur	-22		
Overhead	-499		
Heffing en invordering	-120		
Overige kosten	-448	Onttrekking egalisatievoorziening	270
Totaal toegerekende kosten	-4.252	Totaal opbrengsten	4.252
Bijdrage uit algemene middelen			-

Parkeren

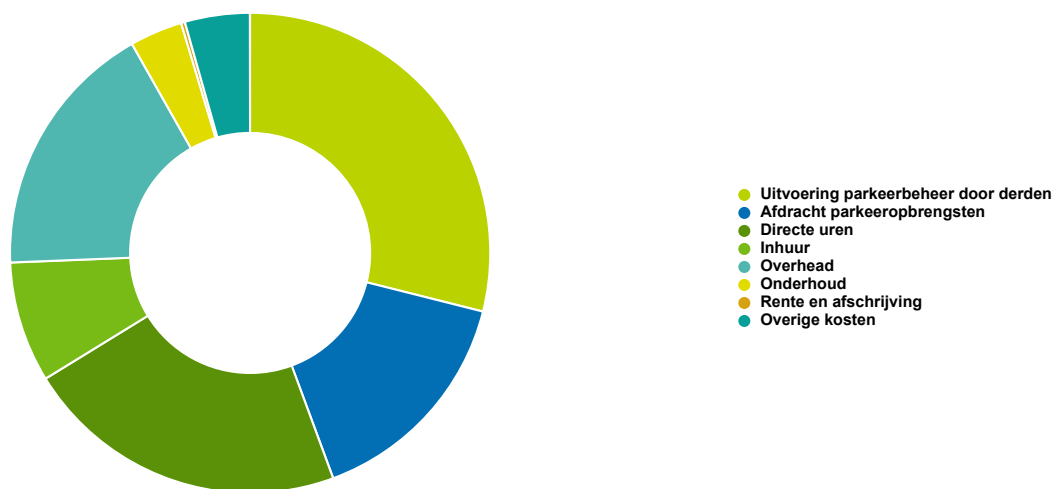
De opbrengsten voor parkeren zijn in 2024 behoorlijk hoger dan begroot. In de begroting werd € 1.831.000 aan opbrengsten begroot, uiteindelijk is er € 1.900.226 gerealiseerd. Diemen int de parkeergelden voor de eigenaar van het winkelcentrum. De opbrengsten betalen we door aan de eigenaar.

Door het gebruik van de scanauto is er uitbreiding van de dienstverlening in de blauwe zone van parkeerbeheer handhaving geweest. Hierdoor waren de kosten € 75.000 hoger. De kosten voor onderhoud van de parkeerautomaten was € 20.000 hoger:

Er stond voor 2024 geen verrekening met de Egalisatiereserve parkeren geraamd.

Werkelijk is er door de hogere kosten € 105.000 onttrokken uit de egalisatiereserve. De 'Egalisatiereserve Parkeren' bedraagt per 31 december 2024 € 407.000.

Soort kosten	2024	Soort opbrengsten	2024
Uitvoering parkeerbeheer door derden	-580	Parkeervergunningen en naheffingsaanslagen	591
Afdracht parkeeropbrengsten	-310	Belparkeren	576
Directe uren	-438	Parkeerautomaten	72
Inhuur	-163	Bijdrage uitvoering parkeerbeheer	571
Overhead	-350	Overige inkomsten	91
Onderhoud	-71		
Rente en afschrijving	-5		
Overige kosten	-88	Onttrekking Reserve	105
Totaal toegerekende kosten	-2.005	Totaal opbrengsten	2.005
Saldo bijdrage algemene middelen			-

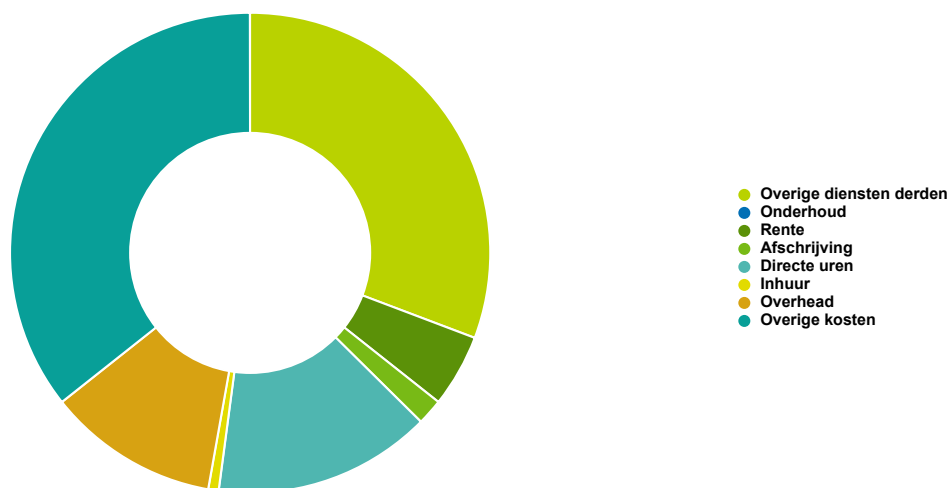

Begraven

In de Nota lokale heffingen 2014 is vastgelegd dat er jaarlijks € 50.000 vanuit de eigen middelen wordt toegekend aan de exploitatie van de begraafplaats. In 2024 zijn er € 61.559 minder opbrengsten dan verwacht. De kosten voor onderhoud zijn in 2024 € 22.937 hoger dan begroot.

Dit nadeel verrekenen we met de Egalisatiereserve Begraven. We hielden rekening met een storting van € 6.000, dit is een onttrekking van € 78.000 geworden. Per 31 december 2024 is de stand van de Egalisatiereserve Begraven € 3.000.

Soort kosten	2024	Soort opbrengsten	2024
Overige diensten derden	-88	Vergoeding onderhoud	111
Onderhoud	-	Pachten	30
Rente	-14	Huuropbrengsten	6
Afschrijving	-5	Leges	3
Directe uren	-42		-
Inhuur	-2		-
Overhead	-33		-
Overige kosten	-102	Mutatie Reserve	77783
Totaal toegerekende kosten	-286	Totaal opbrengsten	227
Saldo bijdrage algemene middelen			-59

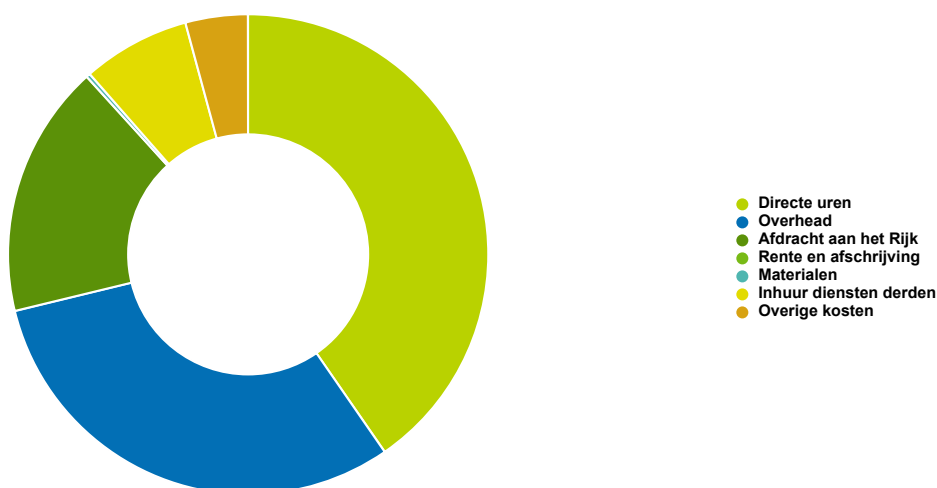

Leges

Leges Burgerzaken

De legeskosten voor rijbewijzen, paspoorten en identiteitsbewijzen worden bepaald door het Rijk. Zodoende bestaan er onderling tussen gemeenten geen verschillen. De door het Rijk aangegeven tarieven zijn niet toereikend om de werkelijke materiaal, arbeids en overheadkosten te dekken die nodig zijn voor het vervaardigen van dergelijke documenten. Dat maakt het lastig om een kostendekkende exploitatie te voeren voor de leges van Burgerzaken. Dat blijkt ook uit onderstaand overzicht.

Soort kosten	2024	Soort opbrengsten	2024
Directe uren	-912	Leges	885
Overhead	-697	Opbrengst overige diensten	4
Afdracht aan het Rijk	-385		
Rente en afschrijving	-		
Materialen	-6		
Inhuur diensten derden	-164		
Overige kosten	-95		
Totaal toegerekende kosten	-2.259	Totaal opbrengsten	889
Bijdrage uit algemene middelen			-1.370

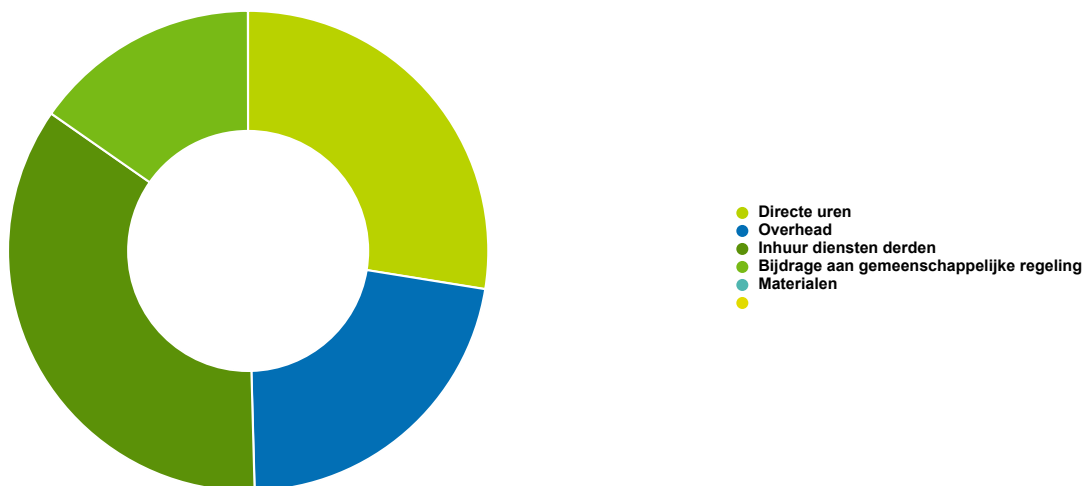

Leges Omgevingsvergunningen

Voor de Omgevingsvergunningen maken we wel gebruik van een 'gesloten' exploitatie. In de Nota Lokale Heffingen 2014 is bepaald dat we jaarlijks € 325.000 aan eigen middelen toevoegen aan deze exploitatie. Eventuele voor- of nadelen worden verrekend met de 'Egalisatiereserve omgevingsvergunningen'.

In 2024 is € 282.000 onttrokken uit de egalisatiereserve. Hiermee komt de reserve per 31 december 2024 op een stand van € 1.978.000.

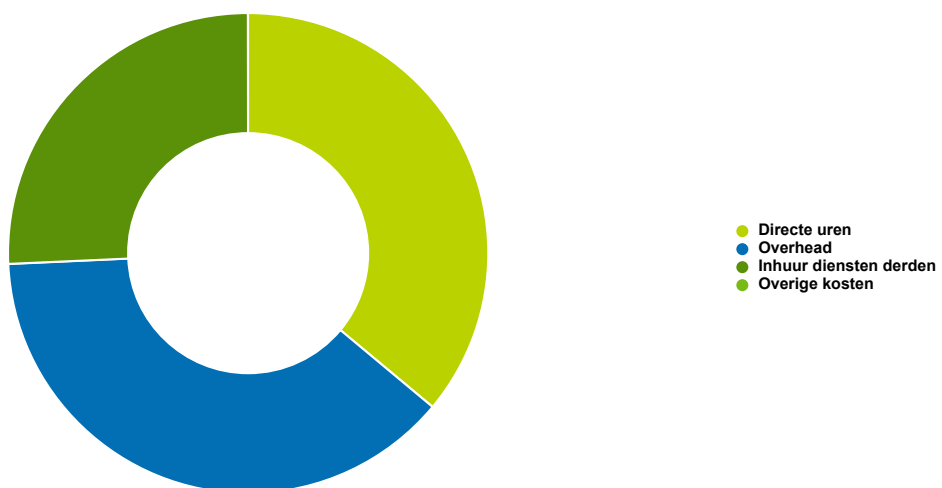
Soort kosten	2024	Soort opbrengsten	2024
Directe uren	-459	Leges	1.274
Overhead	-367	Overige	7
Inhuur diensten derden	-585		
Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling	-255		
Materialen	-		
Overige kosten	-289	Mutatie Reserve	349
Totaal toegerekende kosten	-1.955	Totaal opbrengsten	1.630
Bijdrage uit algemene middelen			-325

Overige Leges

Dit betreffen overige leges zoals uit de Drank en Horecawet en de Algemene plaatselijke verordening. Ook hier is geen sprake van een kostendekkende exploitatie. De leges voor een terrasvergunning of evenement zouden daardoor te hoog worden. Zie ook onderstaand overzicht.

Soort kosten	2024	Soort opbrengsten	2024
Directe uren	-366	Leges	98
Overhead	-388		
Inhuur diensten derden	-261		
Overige kosten	3		
Totaal toegerekende kosten	-1.011	Totaal opbrengsten	98
Bijdrage uit algemene middelen			-913

Kwijtschelding

Als het inkomen van een belastingschuldige zo laag is dat het niet mogelijk is (ook niet na het treffen van een betalingsregeling) de aanslag te betalen, is het onder strikte voorwaarden mogelijk kwijtschelding te verlenen. Er kan alleen kwijtschelding voor de aanslag afvalstoffenheffing worden aangevraagd.

Kwijtscheldingen	Rekening 2023	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 na wijzigingen	Rekening 2024	Budget resultaat 2024
Afvalstoffenheffing	221	340	340	295	45
Totaal	221	340	340	295	45

Totaal zijn 719 kwijtscheldingsverzoeken ontvangen. Hiervan zijn 576 aanvragen automatisch verstrekt (meerjarige kwijtschelding voor huishoudens onder de bijstandsnorm). Er zijn 143 niet-automatische kwijtscheldingsaanvragen ingediend. Hiervan zijn er 63 toegekend en 71 afgewezen. 9 verzoeken zijn nog in behandeling.

Afhandelingssnelheid

- 84% is binnen 3 maanden afgehandeld;
- 91% is binnen 6 maanden afgehandeld;
- bij de overige 9% is de afhandelingstermijn langer dan 6 maanden. Oorzaak daarvan is dat niet alle gegevens zijn aangeleverd.

Sinds 2019 handelt Gemeentebelastingen Amstelland ook de kwijtscheldingsverzoeken van Waternet af. Hierdoor hoeven burgers niet meer apart kwijtschelding aan te vragen voor waterschapsbelasting.

Onderhoud kapitaalgoederen

Riolering en stedelijk water

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor het beheren en het goed laten functioneren van het rioolsysteem binnen haar grenzen. Deze verantwoordelijkheid is sinds 1 januari 2024 vastgelegd in de Omgevingswet en daarvoor in de wet Milieubeheer. Daarin staat dat de gemeente de zorgplicht heeft voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater en hemelwater. Daarnaast stelde de Waterwet, en vanaf 1 januari 2024 de Omgevingswet, dat de gemeente een zorgplicht heeft voor (gevolgen van) hemelwater en grondwater. Het verbrede Gemeentelijk RioleringsPlan (vGRP) was een verplichting vanuit de Wet Milieubeheer, de verbreding volgt uit de Waterwet.

In 2018 werd het vGRP 2019-2023 van kracht. Dit vGRP bevat de uitgangspunten en randvoorwaarden voor de klimaatbestendigheid van de openbare buitenruimte. Ter vervanging van het vGRP is het Programma Klimaatadaptatie opgesteld. Het Programma is in 2024 vastgesteld.

Werkzaamheden

Er is een sterke relatie tussen herinrichtingen van buurten en de renovatie van de riolering. De verzakte riolering wordt op het oorspronkelijke niveau teruggebracht voordat de ophoging van de openbare ruimte en herbestrating plaatsvinden. Daarbij worden verbeteringen aan het rioolstelsel uitgevoerd, waaronder maatregelen in relatie tot de klimaatverandering. Het voorbereiden en ontwerpen van deze renovaties is een doorlopend proces. De betreffende herinrichtingen zijn vermeld in het Programma Groot Onderhoud openbare ruimte. De raad heeft in 2022 het Programma Groot Onderhoud 2022-2026 vastgesteld.

In 2024 zijn de volgende herinrichtingen uitgevoerd, maar nog niet volledig afgerond: Verkeersstructuur Diemen Zuid, de buurt Oranjeplantsoen en de buurten Scheepskwartier en Vlindertuin en de Werf. De voorbereiding van de volgende projecten zijn in 2024 opgestart of verder uitgevoerd: de verlaging waterpeil Oosterringvaart, de herinrichting Hoofdassen, de herinrichting Oud-Diemen en de Johan van Soestdijkstraat en naastgelegen straten.

Klimaatadaptatie

In Het Programma Klimaatadaptatie 2024-2028 is het beleid op het gebied van hittestress opgenomen. In het eerdere vGRP was dat nog niet het geval. Dankzij het Programma Klimaatadaptatie heeft Diemen uitgangspunten vastgelegd ten aanzien van onder andere de hittebestendigheid van langzaam verkeersroutes en verblijfplekken.

Bij iedere herinrichting wordt de betreffende buurt opgewaardeerd tot de in Diemen geldende normen op het gebied van klimaatadaptatie. Bij herinrichtingen wordt onder andere meer ruimte gemaakt voor waterberging (op straat en in groen). Ook wordt het hemelwaterriool vervangen door DIT-riool (drainage, infiltratie en transport), oftewel een buis met gaatjes, zodat de grondwaterstand wordt gestabiliseerd.

Wegen

Het beleidsplan Wegen van 2013 vormt de basis voor het beleidsveld Wegen. In het beleidsplan hanteren we een planningssystematiek voor het onderhoud van de wegen op basis van weginspecties en satellietdata over de zetting van de bodem. In het *Programma groot onderhoud openbare ruimte* is het onderhoud van de wegen gepland en gefinancierd. Het uitgevoerde groot onderhoud aan de wegverharding in 2024 paste binnen de meerjarenbegroting en het beschikbare budget. Wij zien wel dat de kosten voor groot onderhoud toenemen en de daarvoor bedoelde voorzieningen leeg raken.

In 2024 hebben we de volgende projecten uitgevoerd:

- Beneden Rijkersloot (opengestelde busbaan) (volledig afgerond);
- Oranjeplantsoen (deels afgerond);
- Scheepskwartier en Vlindertuin (deels afgerond);
- Tobias Asserlaan en Wandellandschap Oosterringdijk (deels afgerond);

Verloop voorziening groot onderhoud verhardingen

Verloop voorziening groot onderhoud verhardingen					
Jaar	Stand per 31-12-2023	Dotatie	Onttrekking	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2024
2024	-6.278	-1.833	3.084	-	-5.027

Regulier onderhoud

In 2024 is er ook kleinschalig onderhoud aan de bestrating uitgevoerd. Dit werd gedaan door de eigen dienst en door derden. Het onderhoud bestond met name uit:

- Herbestrating van kleine oppervlakken (elementen en/of asfalt) naar aanleiding van de (veiligheid)inspectie van het wegareaal;
- Oneffenheden in de bestrating door wortelgroei van de bomen;
- Geconstateerde gebreken tijdens het wijkgericht werken;
- Reparaties naar aanleiding van klachten/meldingen van bewoners.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De kwaliteit van het areaal wegen voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen, zoals beschreven in het beleidsplan Wegen 2013.

Beheer-beleidsplan

Het beleidsplan Wegen en het Programma Groot Onderhoud is nu nog actueel maar wel toe aan een actualisatie. In 2024 is gestart met het actualiseren van het beleidsplan en het Programma Groot Onderhoud.

Onderhoud kunstwerken (viaducten, bruggen en dergelijke)

In 2024 is onderhoud verricht aan diverse kunstwerken. De fluctuaties in de jaarlijkse kosten vangen we op met een voorziening.

In 2024 bestonden de werkzaamheden voor klein onderhoud uit:

- Vervangen van enkele dekken en leuning van (houten) bruggen;
- Herstelwerkzaamheden aan hekwerken, leuning en vangrails als gevolg van schade;
- Dagelijks onderhoud/herstelwerkzaamheden aan diverse objecten.

Naast het klein onderhoud zijn er ook grotere werkzaamheden uitgevoerd:

- Uitvoering groot onderhoud Diemerbrug;
- Voorbereiding groot onderhoud Venserbrug.

In 2024 is gestart met het vinden van een nieuwe contractpartner voor klein onderhoudswerk civiele kunstwerken.

Verloop voorziening Kunstwerken

Verloop voorziening Kunstwerken					
Jaar	Stand per 31-12-2023	Dotatie	Onttrekking	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2024
2024	-476	-120	584	-	-12

Kwaliteit en onderhoudsniveau

Uit inspectieresultaten blijkt dat de kwaliteit van de kunstwerken voldoende is. Het onderhoudsniveau is functioneel en veilig.

Beheer-/beleidsplan

Het huidige beleidsplan is het beheer- en onderhoudsplan kunstwerken uit 2010. Daarnaast is er een uitvoeringsplan civieltechnische kunstwerken voor 2016-2020 vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma is in 2018 aan de hand van de inspecties geactualiseerd.

Diemerbrug

Bureau Westenberg heeft in het najaar van 2019 opdracht gekregen om een bestek voor de conserveringswerkzaamheden aan de Diemerbrug te schrijven. In het voorjaar van 2020 zijn raadsvragen gesteld over de verbredingsmogelijkheden van de Diemerbrug. In 2021 is besloten de brug te verbreden. Om dit mogelijk te maken, heeft de Vervoerregio Amsterdam subsidie toegezegd. De voorbereidingen zijn in 2023 gestart. De uitvoering heeft plaatsgevonden in 2024.

Venserbrug

Bureau Westenberg heeft samen met de Diemerbrug ook het conserveren van de Venserbrug meegenomen. De uitvoering van de Venserbrug pakken we samen met de Diemerbrug op. De voorbereidingen zijn in 2023 gestart. In 2024 vonden de laatste voorbereidingen plaats en in 2025 zal de uitvoering plaatsvinden.

Openbare verlichting

Voorziening en herinrichting

In het *Programma groot onderhoud openbare ruimte* is voor de wegverharding, openbare verlichting, plantsoenen, speelterreinen en kwaliteitsplan een integrale planning van het onderhoud opgesteld. Het groot onderhoud aan de wegverharding is daarbij leidend voor het onderhoud aan de openbare verlichting. Tevens vervangen we periodiek lichtmasten en armaturen.

De werkzaamheden in 2024 bestonden uit:

- Het ophalen (vanwege de zetting) en verplaatsen van de lichtmasten tijdens reconstructieprojecten;
- Vervangen van lichtmasten en armaturen op basis van leeftijd;
- Vervangen van conventionele verlichting voor LED-verlichting.

Door de langere levensduur van de armaturen (vanwege LED-lampen) is er periodiek minder onderhoud nodig. Waar voorheen het onderhoud werd ingegeven vanuit het vervangen van lampen (waarbij we direct de armatuur reinigen), verschuift de aandacht nu meer naar de reiniging. Het beleid voor het beheer van de openbare verlichting voorziet hier nu niet in. Om hier invulling aan te geven, is het voorstel om de armaturen en masten periodiek te reinigen. Dit voorstel nemen we mee in de actualisatie van het beleidsplan. In 2024 is gestart met het actualiseren van het beleidsplan.

Verloop voorziening Openbare Verlichting

Verloop voorziening groot openbare verlichting					
Jaar	Stand per 31-12-2023	Dotatie	Onttrekking	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2024
2024	-722	-220	148	-	-794

Regulier onderhoud

Het regulier onderhoud aan de openbare verlichting bestaat uit de volgende werkzaamheden:

- Periodiek vervangen van de lampen;
- Reparaties/vervanging van lichtmasten of armaturen;
- Verhelpen schaden door aanrijdingen of vandalisme;
- Geconstateerde gebreken tijdens het wijkgericht werken;
- Reparaties naar aanleiding van klachten/meldingen van bewoners.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De functionele kwaliteit van de openbare verlichting is voldoende. Op enkele plaatsen hebben we te maken met veroudering in de voedingskabels van Liander. Dit leidt met enige regelmaat tot meer langdurige storingen.

Beheer-/beleidsplan

De actualisatie van de huidige beleidsplan openbare verlichting uit 2014 is in 2024 gestart. Het geactualiseerde beleidsplan zal gericht zijn op duurzaamheid (behalen van energiedoelstellingen), update regelgeving en onderzoeken van onderwerpen zoals Internet of Things (armaturen uitgevoerd met sensoren, software en ander technologieën), verschil tussen wattage PLL& LED en verschillende scenario's van dimmen/schakelen.

Groen

Regulier onderhoud

Pantar voert het dagelijks onderhoud uit in het openbaar groen in de gemeente. Specialistisch onderhoud en in hoofdzaak machinaal werk, wordt aan het reguliere bedrijfsleven uitbesteed. Daarnaast wordt een deel van het specialistisch en bewonersgericht werk uitgevoerd door Team Wijkbeheer.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

Op basis van het *Groenplan* en *Kwaliteitsplan openbare ruimte* worden keuzes gemaakt voor het regulier groenonderhoud. Deze keuzes zijn verwerkt in de onderhoudsopdrachten.

Beheer bomen

De boominventarisatie en BVC is gedaan voor Diemen Centrum. We hebben een raambestek gemaakt voor het onderhoud van de komende jaren. De uitslag hiervan is begin 2025. Afgelopen jaar is gestart met de werkzaamheden hiervan in Diemen Zuid.

Beheer groen

Er is een nieuw beheerprogramma voor onder andere het groenonderhoud, Greenpoint. Hierdoor kan de aannemer de komende jaren werken met de juiste aantallen en tekeningen. De bestekken voor het grasonderhoud, onkruid op verharding en maaien zijn via een Europese aanbesteding uitgevraagd. Ook hiervan is de uitslag begin 2025. Het bestek van hagen knippen is dit jaar weer uitgevoerd door AW Groen en Natuur, en loopt nog 2 jaar door.

Vergroening

We hebben weer meegedaan aan het NK tegelwippen en gewonnen tegen de DUO gemeenten. Hiervoor hebben we op verschillende plekken vergroening aangebracht. En natuurlijk hebben veel bewoners hun eigen tuin vergroend, en hun tegels laten ophalen door de tegeltaxi.

Het eerste Diempact is dit jaar opgesteld met brede school de Noorderbreedte. We hebben samen met leerlingen en de wethouder bloemen ingezaaid, een bijenhotel geplaatst en een educatiepakket uitgedeeld. Bij de Sint-Petrusschool hebben we een wormenhotel geplaatst.

Een aantal grote bewonersinitiatieven zijn tot uitvoering gebracht: Vergroening van het Meidoornplein, een moestuin voor en van kinderen in de Anne Frankwijk en bij de Martin Luther Kingstraat. De hele straat P.J. Ter Beekstraat heeft geveltuintjes gekregen en samen ingericht.

Voorziening en herinrichting plantsoenen

Plantsoenrenovaties voeren we over het algemeen gelijktijdig uit met renovaties van wegen of buurten. De herinrichting van de plantsoenen is ook in 2024 integraal uitgevoerd met de geplande wijkrenovaties, zoals gepland in het *Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte* (zie vermeld onder Wegen). Locaties die als versteend worden ervaren en voorlopig nog niet worden heringericht vanuit het *Programma Groot Onderhoud* zijn eerder aangepakt (zie ook hierboven).

Voorziening en herinrichting in voorbereiding

Meerdere projecten waarin groen een rol speelt, zijn dit jaar in voorbereiding geweest. Het gaat hier onder andere om de herinrichtingen van het Van Gemertplein, Spoorzicht en Buitenlust.

Voorziening Groen

Verloop voorziening groen

Jaar	Stand per 31-12-2023	Dotatie	Onttrekking	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2024
2024	-2.892	-606	591	-	-2.907

Beheer-/beleidsplannen

We werken met het Groenplan 2011. Hierin zijn visie, beleid, structuur en beheer van het openbaar groen beschreven inclusief een uitvoeringsprogramma. In 2018 heeft het Groenplan een update gehad. Daarbij zijn het beleid en beheer geactualiseerd naar de huidige behoeften en inzichten.

Begraafplaatsen

Regulier onderhoud

Het regulier groenonderhoud is ook in 2024 deels door Pantar uitgevoerd. Boombeheer en bijzonder groenonderhoud is in eigen beheer door het Team Wijkbeheer uitgevoerd.

In 2024 hebben we deels een aannemer ingezet voor het groenonderhoud, omdat de eigen dienst hier niet aan toekwam. Om het onderhoud te kunnen dekken hebben we in de vierde kwartaalbrief € 25.000 aangevraagd.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De kwaliteit van het onderhoud en het uitvoeren van groot onderhoud is beschreven in het rapport *Groot onderhoud begraafplaats Rustoord*. Het onderhoudsniveau wordt conform dit rapport gehandhaafd.

Egalisatiereserve onderhoud

Vanaf 2016 is er voor de begraafplaats Rustoord een egalisatiereserve geopend, waar de meer- en minder kosten in worden verrekend. Hiermee kan het dagelijks- en groot onderhoud aan de begraafplaats de komende jaren uitgevoerd worden. In 2018 is een aanvullende investering toegekend om de restauratie van keldergraven af te ronden.

Beheer-/beleidsplannen

Voor begraafplaats Rustoord is het rapport *Groot onderhoud begraafplaats Rustoord* uit 2016 leidend.

Voorzieningen Rustoord

Op Rustoord hebben we in samenwerking met de belangenvereniging een uitstrooi-monument aangelegd. Hierdoor is het nu ook mogelijk om op een mooie plek de as van een nabestaande uit te strooien. In 2025 voltooien we de plek met een gedenkboom.

Onderhoud sportvelden

Regulier onderhoud

Zie programma Vrije tijd.

Bespeelbaarheid en onderhoudsniveau

Zie programma Vrije tijd.

Beheerplan

We hebben beheervorschriften opgesteld voor alle onderhoudsaspecten en deze in 2012 geactualiseerd in een beheerplan.

Spelen, bewegen en ontmoeten

Regulier onderhoud

Eigen personeel en derden repareren speeltoestellen uit het normale onderhoudsbudget. Ook vervangen zij de kleinere toestellen.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

Met het huidige onderhoudsniveau streven we een veilige, schone en functionele speelomgeving na.

Voorbereiding (her)inrichtingen speel- en ontmoetingsplekken

Voor een aantal plekken wordt de herinrichting/aanleg voorbereid. Dit geldt voor de speel- en ontmoetingsplekken in het wandellandschap Oosterringdijk en de aanliggende flats (Tobias Asserlaan), park Spoorzicht en de buurt Buitenlust.

Uitvoering (her)inrichtingen speel- en ontmoetingsplekken

In de buurten Scheepskwartier en Vlindertuin zijn de speelplekken opgeknapt of helemaal opnieuw ingericht. Een deel hiervan gebeurt nog in 2025. De speelplekken bij de Schoolstraat en de Schakel zijn aangelegd. De speelplek bij Meidoornplein (Zie ook paragraaf groen) is vergroend en speeltoestellen zijn aangepast.

Voorziening speeltoestellen

Verloop voorziening speelterreinen					
Jaar	Stand per 31-12-2023	Dotatie	Onttrekking	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2024
2024	-482	-98	360	-	-220

Beheerprogramma/beleidsplan

Het beleidsplan *Spelen, bewegen en ontmoeten voor alle leeftijden* met uitvoeringsprogramma is in 2019 vastgesteld en wordt nu uitgevoerd.

Het beheer van de speeltoestellen is vastgelegd in het speeltoestellen beheerssysteem. Dit systeem geeft tevens het operationeel plan voor beheer en onderhoud aan.

Onderhoud waterpartijen

Onderhoud

Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht is verantwoordelijk voor het verwijderen van overtollige beplanting en het op diepte houden van de waterpartijen (schouw en baggeren). De geplande baggeronde 2016 is in 2017 door Waternet voor een periode van vijf jaar uitgesteld. Er is op korte termijn geen zicht wanneer er wel gebaggerd gaat worden. De vrijkomende ruimte in de voorziening wordt gebruikt voor uitbreiding watercapaciteit, ecologische verbeteringen en het aanbrengen van steigers. In het niet-stedelijk water en bij overdimensionering voeren we het baggeren en het schouwwerk zelf uit. Hierbij is sprake van een cyclus van tien jaar. Voor het uitvoeren van deze baggerwerkzaamheden hebben we

een voorziening opgenomen in de begroting. Met het vaststellen van het *Meerjaren Werkplan Oevers*, hebben we ook het groot onderhoud van oevers in de voorziening opgenomen.

Verloop voorziening waterpartijen

Verloop voorziening waterpartijen					
Jaar	Stand per 31-12-2023	Dotatie	Onttrekking	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2024
2024	-282	-31	-	-	-313

Kleine reparaties aan de beschoeiingen betalen we uit de meerjarenbegroting.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

Op basis van het *Meerjaren werkplan onderhouden van oevers en beschoeiingen gemeente Diemen* vernieuwen of veranderen we oeverbeschermingen. Nieuw is de doelstelling dat duurzame oeverbeschermingen een bijdrage leveren aan een betere waterkwaliteit en deel kunnen uitmaken van ecologische routes.

Gebouwen

Naast de reguliere onderhoudswerkzaamheden (regulier en incidenteel onderhoud, contractwerkzaamheden, schilderwerken, storingen, kleine gebreken en dergelijke) zijn in 2024 diverse grote werken uitgevoerd. In 2024 is het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP 2024-2033) vastgesteld door de gemeenteraad. Hierdoor hebben we een realistisch beeld over de grote werken voor de komende jaren. Per 1 oktober 2024 is invulling gegeven aan een functie die door langdurige ziekte niet was ingevuld. In de onderstaande tabel staan de werken die in 2024 zijn uitgevoerd, in voorbereiding zijn of opgestart. Deze werkzaamheden zijn ook opgenomen in de MJOP 2024-2033. De voorbereidingen op de uitvoering van de huisvesting gemeentehuis legt een behoorlijk beslag op de capaciteit van team Gebouwen. Dit zal ook zo zijn in de uitvoeringsfase die tot het tweede kwartaal van 2026 zal doorlopen.

Locatie	Soort
Gemeentehuis	Vervangen koeling
Gemeentehuis	Vervangen regeling technische installatie
Gemeentehuis	Vervangen luchtbehandeling archiefruimte
Gemeentehuis	Onderhoud en verduurzaming luchtbehandeling bestuursvleugel
Gemeentehuis	Vervangen verwarming centrale hal en 1e verdieping
Gemeentehuis	Vervangen diverse puien
Gemeentehuis	Huisvesting
Gymzaal Schoolstraat	Vervangen brandmeldcentrale
Gymzaal Schoolstraat	Vervangen afzuigventilatoren
Onderkomen terreinmeester	Vervangen binneninrichting, verdeelkast, aanbrengen LED en plaatsen zonnepanelen
Basisschool het Oude Atelier	Opknappen en in beheer nemen
Gemeentewerf	Vervangen houten geveldelen
Gemeentewerf	Herstellen gevelvoegwerk garages
Gemeentewerf	Vervangen kozijnen garagegebouwen
Gemeentewerf	Vervangen vloerhoeklijnen en reparatie garagevloer
Sportcentrum Duran	Diverse werken
Burgemeesterswoning en begraafplaats Rustoord	Vervangen CV ketels

Beheerplannen

In 2024 is het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) geactualiseerd. Dit heeft geresulteerd in een meerjarenonderhoudsplan 2024-2033. Binnen het team wordt duurzaamheid steeds belangrijker. Dit wordt vertaald door het actief sturen om duurzaamheid zoveel als mogelijk toe te passen in- en aan de gemeentelijke gebouwen. Vooralsnog zijn de budgetten als de beschikbare Investerings- en de jaarlijkse dotaties via de Voorzieningen toereikend om de geplande werken de komende jaren conform de MJOP 2024-2033 uit te voeren. De contracten en de jaarlijkse onderhoudswerken worden vanuit het jaarlijkse onderhoudsbudget gefinancierd.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De gemeentelijke gebouwen worden als altijd sober en doelmatig onderhouden. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. De gebouwen die voor de langere termijn behouden blijven, zijn door het uitvoeren van preventief onderhoud, kwalitatief op orde. Continu wordt bekeken om de gebouwen toekomstgericht en duurzaam te verbeteren.

Verloop voorziening onderhoud gebouwen

De voorziening is geactualiseerd. Naast de voorzieningen zijn jaarlijks diverse investeringen opgevoerd.

Verloop voorziening onderhoud gebouwen					
Jaar	Stand per 31-12-2023	Dotatie	Onttrekking	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2024
2024	-714	-320	275	-	-759

Uitbesteding beheer en onderhoud

Diverse gemeentelijke gebouwen worden verhuurd. Bij deze gebouwen wordt het dagelijks beheer en een groot deel van het binnen onderhoud uitgevoerd door de huurder/gebruiker/beheerder. Het onderhoud aan de buitenzijde van de gebouwen en een deel van het onderhoud van de W-installaties wordt door de gemeente in eigen beheer uitgevoerd. Door dit beleid wordt een duidelijk onderscheid gemaakt in verantwoordelijkheden tussen huurder/gebruiker/beheerder en de gemeente. De betreffende beheerders ontvangen van de gemeente jaarlijks een vergoeding voor de exploitatie van het gebouw.

Energiebesparende maatregelen

In het Noorderlicht en gymzaal Diemen Noord zijn de warmte terugwinnende en CO2 gestuurde ventilatie geïmplementeerd. Dit heeft geresulteerd in een reductie van 50% op het gasverbruik. Daarnaast is LED verlichting aangebracht, enkelglas voor dubbel isolatieglas vervangen en zijn er zonnepanelen geplaatst bij het onderkomen van de terreinmeester. Ook alle gerealiseerde aanpassingen en vervangingen aan de installaties in het gemeentehuis zorgt voor een betere verwarming, verduurzaming en daardoor een reductie op het energieverbruik. Het vervangen van de koelmachine op het dak van het gemeentehuis is in voorbereiding. Verwacht wordt dat dit in 2025 wordt gerealiseerd. De nieuwe koelmachine is veel minder schadelijk voor het milieu en zal een enorme reductie op het energieverbruik opleveren. In 2024 zijn de nieuwe kozijnen van de garages op de gemeentewerf opgeleverd. Dit geeft een reductie op het energieverbruik.

Verbonden Partijen

Inleiding

Onze gemeente voert op verschillende manieren haar taken uit, die we meestal door wet- en regelgeving opgedragen krijgen. Veel van die taken pakken we als gemeente zelf op. Daarnaast voeren we (publieke) taken uit met derde partijen. Dat doen we zowel met andere overheden als met particuliere ondernemingen.

In deze paragraaf beschrijven we een bijzondere vorm van samenwerking, namelijk met zogenaamde verbonden partijen. Dit zijn partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie onderhoudt en waarin zij tevens een financieel belang heeft.

Van een bestuurlijke relatie is sprake wanneer wij als gemeente het recht hebben over zaken te beslissen over de verbonden partij. Dit kan bijvoorbeeld als wij vertegenwoordigd worden in het bestuur of stemrecht hebben.

Van financieel belang is sprake als de verbonden partij bij financiële problemen kosten kan verhalen op de gemeente en/of als de gemeente kosten niet terug kan ontvangen van de verbonden partij bij een faillissement.

Partijen waaraan alleen een financieel risico kleeft, nemen we op in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Partijen waarmee alleen een bestuurlijk belang is gediend, maken onderdeel uit van één van de programma's.

Deze paragraaf is om twee redenen van belang voor de raad:

1. Deelname aan een verbonden partij is een manier, een instrument, om een gemeentelijk doel te bereiken. De beslissing om samen te werken met een verbonden partij en vervolgens de aansturing van die samenwerking is primair de taak van het college. De raad heeft een kaderstellende en controlerende taak. Kernvragen voor de raad zijn bijvoorbeeld of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds overeenkomen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen zijn gerealiseerd.
2. Daarnaast spelen de kosten die met deze samenwerking gepaard gaat een rol en het financiële risico wat we kunnen lopen.

Conform artikel 15 van het BBV dient deze paragraaf tenminste te bevatten:

1. De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
2. De lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 - Gemeenschappelijke regelingen;
 - Vennootschappen en coöperaties;
 - Stichtingen en verenigingen;
 - Overige verbonden partijen.
3. De lijst van verbonden partijen met ten minste de volgende informatie opgenomen:
 - de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
 - het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
 - de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;

- de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- de eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Visie en beleid

Onze gemeente neemt deel in verbonden partijen vanuit een wettelijke opdracht, vanuit het streven naar schaalvergroting en/of ter ondersteuning van beleidsdoelstellingen zoals we deze in de begrotingsprogramma's hebben vastgelegd.

Verbonden partijen voeren in de regel beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De gemeente blijft eindverantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

De samenwerking met andere overheden en particuliere ondernemingen is erop gericht de belangen van de inwoners van onze gemeente zo goed mogelijk te dienen. Dat kan bijvoorbeeld doordat als gevolg van schaalvergroting meer kwaliteit geboden kan worden en/of de kosten voor de gemeente (en daarmee voor de burger) lager kunnen uitvallen.

De verbonden partijen

De gemeente kent vier soorten verbonden partijen, namelijk:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties;
- Stichtingen en verenigingen;
- Overige verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

Een gemeenschappelijke regeling is voorbeeld van een verbonden partij. Een gemeenschappelijke regeling is een besluit tot samenwerking tussen bestuursorganen van gemeenten, provincies, waterschappen, rechtspersonen of andere openbare lichamen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die bestuursorganen.

Bij gemeenschappelijke regelingen die door de gemeenteraad wordt ingesteld zijn de raden bevoegd (artikel 13 van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen) om de leden voor het algemeen bestuur aan te wijzen. Dit kunnen zowel collegeleden als raadsleden zijn. Het is gebruikelijk dat de collegeleden de raadsleden regelmatig informeren over zaken die de gemeenschappelijke regelingen betreffen.

De gemeente Diemen is deelnemer in de volgende gemeenschappelijke regelingen:

Deelneming in Gemeenschappelijke regelingen	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Gemeenschappelijke regelingen			
1.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	-1.418	-1.514	-1.592
1.02 Vervoerregio Amsterdam	-	-	-
1.03 Groengebied Amstelland	-151	-207	-166
1.04 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	-274	-468	-390
1.05 Amstelland-Meerlandenoverleg	-44	-44	-44
1.06 Ombudsman Metropoolregio Amsterdam	-6	-8	-14
1.07 Gemeentebelastingen Amstelland	-718	-800	-819
1.08 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland OGZ	-1.361	-1.450	-1.503
1.09 Gemeenschappelijke regeling GGD (Veilig thuis)	-134	-159	-159
1.10 Duo+	-7.462	-7.994	-8.146
Vennootschappen en coöperaties			
2.01 Bank Nederlandse gemeente nv (BNG)	-	-	-
2.02 Meerlanden nv	-	-	-
Stichtingen en verbonden partijen			
3.01 Stichting RIJK	-142	-157	-148
Overige verbonden partijen			
4.01 Metropoolregio Amsterdam	-51	-49	-53
4.02 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek	-52	-60	-52
Totaal gemeenschappelijke regelingen	-11.813	-12.910	-13.086

Hierna wordt de belangrijkste informatie per gemeenschappelijke regeling weergegeven.

1.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

1.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Burgemeester in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing + punt h.	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De Veiligheidsregio is belast met de volgende taken:			
• Het voorbereiden van de coördinatie bij de bestrijding van crises, rampen en zware ongevallen; • De zorg voor het voorkomen, beperken en bestrijden van brand; • Het beperken van brandgevaar; • Het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en de zorg voor het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand; • De opvang en zorg voor gewonden; • De collectieve opvang van slachtoffers direct na de ramp in opvangcentra en het verlenen van psychosociale hulp; • De bescherming van de volksgezondheid bij ongevallen en rampen met gevaar voor mens en milieu, om zo (extra) gewonden of verergering van letsel te voorkomen; • Het voorzien in de Centrale Post Ambulancevervoer en de Gemeenschappelijke Meldkamer.			
Relatie met het programma:		Veiligheid en openbare orde	
Ontwikkelingen 2024:			
2024 heeft voor de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland in het teken gestaan van het opstellen van de 4 jaarlijkse beleidsdocumenten, Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Crisisplan, en het Dekkingsplan brandweer. Deze stukken zijn eind 2024 in concept vastgesteld en worden in 2025 aan de gemeenteraden voor een zienswijze voorgelegd.			
Daarnaast is invulling gegeven aan de verbetering van de bedrijfsvoering om te voldoen aan de nodige wettelijke eisen.			
Daarnaast is de beveiligingszorg verder ingevuld en zal deze per 2025 verder worden afgerond.			
Maatschappelijke risico's:			
Er zijn geen maatschappelijke risico's.			
Financiële gegevens: (€ x 1.000)			
Bijdrage			
2023		1.418	
2024:		1.331	
Balansdatum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2022	€ 22.942	€ 82.157	
31-12-2023	€ 22.804	€ 65.489	€ 1.270

1.02 Vervoerregio Amsterdam

1.02 Vervoerregio Amsterdam			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		De heren Advokaat en Jägers (gemeenteraadsleden) zijn lid van de Regioraad.	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De Vervoerregio Amsterdam behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van verkeer en vervoer (openbaar vervoer, verkeersveiligheid, infrastructuur en duurzame mobiliteit). De Vervoerregio in concessieverlener voor het metro-, tram- en busvervoer in Diemen en Amsterdam.			
Relatie met het programma:		Verkeer	
Ontwikkelingen 2024:			
Het openbaar vervoersaanbod is in 2024 niet veranderd. Wel is het Programma van Eisen (PvE) door de Vervoerregio Amsterdam vastgesteld. Vanaf 2026 gelden dan alle gestelde eisen in dit PvE.			
Maatschappelijke risico's:			
Vanaf 2026 zijn mogelijk veranderingen in het openbaar vervoersaanbod aan de orde. Op dit moment is nog niet duidelijk welke veranderingen dit zijn en wat dat dan eventueel betekent voor Diemen.			
Financiële gegevens: (€ x 1.000)			
Bijdrage			
2023		-	
2024		-	
Balansdatum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2022	0	399.452	
31-12-2023	0	389.047	

1.03 Groengebied Amstelland

1.03 Groengebied Amstelland			
Vestigingsplaats:		Amstelveen	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Wethouder Van den Berg vertegenwoordigt onze gemeente in het Dagelijks Bestuur (DB) en Algemeen Bestuur (AB) van het Groengebied. Hij is sinds mei 2024 voorzitter van het bestuur.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De doelstelling van het Groengebied Amstelland kan worden samengevat als: het duurzaam in stand houden van natuur en openluchtrecreatiegebieden in het landelijk gebied tussen Amstelveen en het Amsterdam-Rijnkanaal met een omvang en kwaliteit die voldoet aan de wensen van de inwoners van de omliggende gemeenten en de wijdere regio.			
Relatie met het programma:		Leefomgeving en milieu	
Ontwikkelingen 2024:			
• Het werken aan de gefaseerde opzet van het ambtiedocument uitvoeringsprogramma Groengebied Amstelland • Deelname aan gebiedsprocessen zoals het Toekomstplan Gaasperplas, Beheer en ontwikkelstrategie Diemerscheg en Perspectief Amstelscheg • Begeleiden van evenementen en ontwikkelen van horecalocaties • Biodiversiteit bevorderend beheer en onderhoud • Medewerking verlenen aan zelfbeheer en onderzoeken mogelijkheden stadslandbouw			
Maatschappelijke risico's			
• Overmacht: Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziektes en plagen, flora en fauna en (drugs)dumpingen • Niet kunnen organiseren van (grootschalige) evenementen, waardoor minder opbrengst • Vandalisme, brandstichting en (drugs)dumpingen			
Financiële gegevens: (€ x 1.000)			
Bron financiële gegevens:		Concept jaarrekening 2024 Groengebied Amstelland	
Bijdrage 2023:		191	
Bijdrage 2024:		207	
Balansdatum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2023	2.155	1.943	158
31-12-2024	2.303	2.189	149

1.04 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

1.04 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied			
Vestigingsplaats:		Zaandam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Diemen heeft, samen met andere A-M gemeenten, één vertegenwoordiger in het Dagelijks Bestuur. Wethouder Hans Prins vertegenwoordigt Diemen in het Algemeen Bestuur.	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Op Rijksniveau is bepaald dat de vergunningverlening, toezicht en handhaving aangaande bedrijven met een bepaald milieurisico een kwaliteitsimpuls diende te krijgen door verplichte samenwerking bij de uitvoering van deze taken.			
Relatie met het programma:		Gebiedsontwikkeling en Leefomgeving en klimaat	
Ontwikkelingen 2024:			
In 2024 heeft de Omgevingsdienst NZKG adviezen uitgebracht over diverse ruimtelijke plannen in Diemen. Ook heeft advisering plaatsgevonden over het nieuwe geluidbeleid voor woningbouw dat nodig is vanwege de invoering van de Omgevingswet. Taken op het gebied van bodem en van energiebesparing bij bedrijven zijn overgegaan naar de Omgevingsdienst. Nieuwe mandaatbesluiten, samenwerkingsafspraken en afspraken over leges zijn vastgesteld vanwege de invoering van de Omgevingswet.			
Maatschappelijke risico's:			
Een goed functionerende Omgevingsdienst is van groot belang voor een gezonde, schone en veilige woon-, werk, en leefomgeving in en om Diemen.			
Financiële gegevens: (€ x 1.000)			
Bijdrage		Eindafrekening 2023 en uitvoeringsovereenkomst 2024	
2023:		288	
2024:		422	
Balansdatum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2022	18.535	28.100	
31-12-2023	5.932	32.665	

1.05 Amstelland-Meerlanden Overleg

1.05 Amstelland-Meerlanden Overleg			
Vestigingsplaats:		Haarlemmermeer	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Diemen wordt in de regiegroep (Dagelijks Bestuur) vertegenwoordigd door burgemeester Boog. Daarnaast vindt tweemaal per jaar een plenair overleg plaats, waaraan alle collegeleden deelnemen. Tevens zijn er domeinoverleggen voor de wethouders en een secretarissenoverleg.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De AM-partners zetten zich middels het Amstelland-Meerlanden Overleg in voor een krachtig ontwikkelende regio en het bundelen van onze belangen. Zij blijven zich profileren als hét platform voor de zuidflank van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Het is voor de toekomst van de MRA en voor een krachtig bestuur nodig, dat een balans bestaat tussen Amsterdam en de flanken van de metropoolregio. Ook ziet Diemen hen als brug naar de burens. Het platform wordt benut om onze gezamenlijke belangen te behartigen in de MRA en de vervoersregio.			
Relatie met het programma:		Samen besturen	
Ontwikkelingen 2024:			
In 2024 is vanuit de AM-regio een gezamenlijke (deelregionale) bijdrage geleverd bij de totstandkoming van de nieuwe MRA-agenda.			
Maatschappelijke risico's:			
Er is geen aanleiding om in termen van maatschappelijke risico's de activiteiten van de AM te beoordelen.			
Financiële gegevens: (€ x 1.000)			
Bron financiële gegevens:		Jaarverslag 2023	
Bijdrage 2023:		44	
Bijdrage 2024:		44	
Balansdatum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2022	66	-	-
31-12-2023	193	-	127

1.06 Ombudsman Metropoolregio Amsterdam

1.06 Ombudsman Metropoolregio Amsterdam			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Op basis van de gemeenschappelijke regeling (GR) is aan de Raad van de gemeente Amsterdam mandaat verleend om jaarlijks de begroting van de ombudsman voor het volgende kalenderjaar vast te stellen.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Klachten spelen een belangrijke rol bij het verbeteren van de dienstverlening van de gemeente. Het contact tussen inwoners en de gemeente verloopt over het algemeen soepel, maar er kunnen zich situaties voordoen waarin een inwoner niet tevreden is over de dienstverlening, over de verstrekte informatie of over de manier waarop hij of zij behandeld is. In dergelijke gevallen kan de inwoner een klacht indienen. Daarnaast fungeert de Ombudsman als externe klachtinstantie voor de gemeente Diemen. Inwoners kunnen daar terecht als ze ontevreden zijn over de wijze waarop hun klacht bij de gemeente is afgehandeld.			
Relatie met het programma:		Samen besturen	
Ontwikkelingen 2024:			
Kerntaak is het beoordelen van klachten (gegrond/ ongegrond) en het monitoren op de (zoveel mogelijk informele) afhandeling door de klachtbehandelaars. Diemen had in 2024 84 klachten waarvan we er 32 informeel hebben kunnen afhandelen. De Klachtenregeling uit 2010 is niet meer actueel omdat er wordt verwezen naar een organisatiestructuur die niet meer aan de orde is. We zijn aan de slag gegaan om naast die actualisatie ook recht te doen aan andere ontwikkelingen en de werkwijze in de Diemense praktijk, maar slaagden daar onvoldoende in. De raad was hier terecht kritisch over. Omdat de klachtencoördinator uitviel, staat een nieuwe Klachtregeling op onze agenda voor 2e helft van 2025. Ondertussen hebben we klachtbehandelaars gestimuleerd om na afhandelen van de klacht, de klacht ook administratief af te ronden en de klacht te sluiten. Daarnaast hebben we, n.a.v. de aanbeveling van de Ombudsman in zijn jaarverslag over 2023, technische aanpassingen in ons archiefsysteem gedaan om de klachtregistratie 'schoon' te houden; meldingen voor de openbare ruimte, aansprakelijkheidsstellingen of verzoeken tot informatie worden nu niet langer als klacht geregistreerd. Dit zou ook de daling van het aantal klachten kunnen verklaren.			
Maatschappelijke risico's:			
Bij de afhandeling van klachten leggen we de nadruk op een informele benadering en afhandeling. De snelheid van reageren en handelen door de gemeente is belangrijk in het informeel kunnen oplossen van de klachten. Een inwoner die niet snel merkt dat we zijn of haar klacht serieus nemen en in behandeling nemen, kan zijn of haar vertrouwen in de overheid (verder) verliezen.			
Financiële gegevens: (€ x 1.000)			
Bijdrage			
2023:		6	
2024:		14	
Balansdatum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2023	n.v.t.	n.v.t.	
31-12-2024	n.v.t.	n.v.t.	

1.07 Gemeentebelastingen Amstelland

1.07 Gemeentebelastingen Amstelland			
Vestigingsplaats:		Amstelveen	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Geen	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Door de krachten van een aantal gemeenten te bundelen in het samenwerkingsverband ontstaat een belastingorganisatie met meer kennis, kunde en personeelsformatie om het hoofd te bieden aan de ingewikkelde belastingwetten en -regels. Het uitgangspunt bij de samenwerking is dat elke gemeenteraad zelf het eigen belastingbeleid en de plaatselijke belastingtarieven blijft bepalen. Het samenwerkingsverband verzorgt de uitvoering hiervan.			
Relatie met het programma:		Leefomgeving en milieu & Algemene dekkingsmiddelen	
Ontwikkelingen 2024:			
De hoeveelheid bezwaren lijken weer in een normaal stramien te komen, vergelijkbaar met de jaren 2021 en 2022. In 2024 is nog extra capaciteit ingezet voor de afronding van de openstaande bezwaren uit 2023. De communicatie rondom het maken van bezwaar en de wijze van invordering is verbeterd en dat betaalt zich uit in minder bezwaren en meer gebruik van de internetportaal.			
Maatschappelijke risico's:			
Wanneer belastingaanslagen onjuist of onterecht zijn opgelegd, dan heeft dit een afbreukrisico op het imago van de gemeente.			
Financiële gegevens: (x 1.000)			
Bijdrage		4e managementrapportage 2024	
2023:		718	
2024:		801	
Balansdatum	Eigen vermogen ¹¹	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2023	241		
31-12-2024	417		250

¹¹ Als eigen vermogen wordt de stand van het Bedrijfsvoeringsfonds aangehouden, met dit fonds worden tekorten en overschotten verrekend.

1.08 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ)

1.08 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (GR OGZ)			
Vestigingsplaats:		Amstelveen	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Wethouder M. Everhardt vertegenwoordigt Diemen in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De gemeenten zijn in het kader van de Wet publieke gezondheid (Wpg) verantwoordelijk voor de uitvoering van openbare gezondheidszorgtaken. De gemeente Diemen neemt gezamenlijk met de Amstelland gemeenten middels de gemeenschappelijke regeling (GR) Openbare Gezondheidszorg (OGZ) Amstelland het takenpakket voor de uitvoering van de Wpg af bij de GGD Amsterdam. Hieronder vallen de bevorderingstaken, medische milieukunde, technische hygiënezorg, een deel van de openbare gezondheidszorg, infectieziektebestrijding en de jeugdgezondheidszorg.			
Relatie met het programma:		Sociaal	
Ontwikkelingen 2024:			
In 2024 heeft Diemen samen met de andere Amstelland-gemeenten ingezet op preventieve gezondheidsprogramma's, een gezonde leefomgeving en wijkgerichte zorg. De Gezonde School-aanpak kreeg extra aandacht, met thema's als bewegen, voeding en mediawijsheid. Daarnaast werkte de GGD mee aan onderzoek naar de effecten van windenergie op de gezondheid. Op het gebied van infectieziekten was er een stijging in kinkhoestgevallen na de coronaperiode, terwijl tuberculosemeldingen daalden. De vaccinatiegraad onder kinderen bleef een aandachtspunt, waarvoor laagdrempelige initiatieven zoals vaccineren op scholen en in buurthuizen werden opgezet. Ook binnen de jeugdgezondheidszorg werd steeds meer wijkgericht en datagestuurd gewerkt om de ondersteuning beter af te stemmen op de behoeften van inwoners.			
Maatschappelijke risico's:			
De GR OGZ Amstelland en de GGD Amsterdam richten zich op het bewaken en bevorderen van de volksgezondheid, waaronder in Diemen. Conform de Wet publieke gezondheid (Wpg) voeren zij gezamenlijk taken uit binnen de veiligheidsregio, zodat ook tijdens crises een effectieve regionale organisatie beschikbaar is ter ondersteuning van gemeenten. Dit waarborgt een gecoördineerde aanpak van publieke gezondheidsvraagstukken.			
Financiële gegevens:(x 1.000)			
Bijdrage		(concept) Jaarverslag 2024	
2023:		1.361	
2024:		1.503	
Balansdatum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2023	1.093	121	-19
31-12-2024	1.270	0	189

1.09 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Veilig Thuis Amsterdam - Amstelland

1.09 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Wethouder M. Everhardt vertegenwoordigt Diemen in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Gemeenten zijn op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 verplicht om een Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK, genaamd Veilig Thuis) in stand te houden. Eind 2016 hebben het bestuur en de raad ingestemd om de taken, die ten uitvoering worden gebracht door Veilig Thuis en het Centrum Seksueel Geweld, onder te brengen in de gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam GGD Amsterdam-Amstelland . Na inwerkingtreding van de gemeenschappelijke regeling is het Openbaar Lichaam GGD Amsterdam-Amstelland een dienstverleningsovereenkomst aangegaan met de GGD Amsterdam. In deze overeenkomst wordt de uitvoering van de taken aangaande het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (Veilig Thuis), het Centrum voor Seksueel Geweld en opvang voor slachtoffers door de Blijf Groep. Daarnaast valt onder deze gemeenschappelijke regeling ook de regioaanpak 'Veiligheid voor Elkaar (2020-2024)			
Relatie met het programma:		Sociaal	
Ontwikkelingen 2024:			
Het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming versterkt Lokale Teams, ondersteund door Regionale Veiligheidsteams (RVT). De RVT's worden zelfstandig aangestuurd, maar invoering vereist een wetswijziging die nog enkele jaren duurt. In november 2024 gaf het ABDB groen licht voor een expertisepлатform binnen Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland. Dit bundelt kennis voor professionals en biedt hulp aan slachtoffers en plegers van ernstig huiselijk geweld en kindermishandeling. De precieze invulling wordt samen met netwerkpartners zoals CSG verder verkend.			
Maatschappelijke risico's:			
De financiële beheersbaarheid staat op gespannen voet met de wettelijke en inhoudelijke opgaven die we hebben binnen Huiselijk geweld en kindermishandeling.			
Financiële gegevens: (x 1.000)			
Bijdrage		Jaarverslag 2024	
2023:		134	
2024:		159	
Balansdatum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2022	9.393	0	-
31-12-2023	10.275	0	

1.10 Duo+

1.10 Duo+			
Vestigingsplaats:		Ouderkerk aan de Amstel	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Burgemeester Boog vertegenwoordigt Diemen in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De GR Duo+ voert derhalve per 1 januari 2016 de bedrijfsvoering uit voor de drie deelnemers en tevens de uitvoeringstaken rondom buurt en burger voor twee van de deelnemers (Uithoorn en Ouder-Amstel).			
Relatie met het programma:		Bestuur en dienstverlening	
Ontwikkelingen 2024:			
Duo+ is bezig zich verder door te ontwikkelen. Per 1 december 2024 is een nieuwe algemeen directeur gestart en ook het management is gestart met een management ontwikkeltraject.			
Bedrijfsvoering stond in het teken van het verhogen van de kwaliteit. Het gaat hier om een breed scala aan aspecten zoals uitrol van het projectplan informatiehuishouding op orde, ontwikkeling van duurzame inzetbaarheid van medewerkers en verdere doorontwikkeling van integrale dienstverlening.			
Ook voor 2024 was een aandachtspunt het vinden en behouden van personeel. Dit speelt Duo+ breed bij verschillende afdelingen. Hierop is ingezet via personeelsbeleid, gemeenteoverstijgend werken en proactieve arbeidsmarktcommunicatie blijft de inzet.			
Maatschappelijke risico's:			
Duo+ voert voor Diemen de taken uit op het gebied van bedrijfsvoering. Dit levert niet direct een maatschappelijk risico op. Uiteraard is een adequate bedrijfsvoering wel van belang voor de vakafdelingen bij het realiseren van de ambities van het college.			
Financiële gegevens: (x 1.000)			
Bijdrage			
2023:		7.462	
2024:		8.146	
Balansdatum	Eigen vermogen ¹²	Vreemd vermogen	Resultaat ¹³
31-12-2022	1.122	5.273	
31-12-2023	699	5.269	106

¹² Stand bestemmingsreserve (zonder resultaat)

¹³ Betreft het resultaat van het Stafbureau en de Afdeling Bedrijfsvoering (alleen daar participeert de gemeente Diemen in)

Vennootschappen en coöperaties

De gemeente is in het bezit van aandelen van een tweetal vennootschappen.

2.01 Bank Nederlandse gemeente N.V. (BNG)

2.01 Bank Nederlandse Gemeenten N.V. (BNG)			
Vestigingsplaats:		Den Haag	
Soort verbonden partij:		Privaatrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Via het stemrecht in de aandeelhoudersvergadering heeft Diemen zeggenschap in de BNG.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Doordat de bank op grond van haar AAA (Moody's en Standard & Poor's) en AA+ (Fitch)-rating tegen zeer scherpe prijzen toegang heeft tot financieringsmiddelen en dat voordeel doorgeeft aan haar klanten draagt de BNG bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.			
Relatie met het programma:		Algemene dekkingsmiddelen	
Ontwikkelingen 2024:			
Geen bijzonderheden			
Maatschappelijke risico's			
Er zijn geen maatschappelijke risico's.			
Financiële gegevens (x 1.000)			
Bijdrage			
Aantal aandelen 1 januari		8.775	
Aantal aandelen 31 december		8.775	
Balansdatum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2022	4.615	107.459	
31-12-2023	4.721	110.819	254

2.02 Meerlanden N.V

2.02 Meerlanden N.V.			
Vestigingsplaats:		Rijsenhout	
Soort verbonden partij:		Privaatrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Via het stemrecht in de aandeelhoudersvergadering heeft Diemen zeggenschap in De Meerlanden.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Meerlanden pakt haar rol als grondstoffenregisseur in de keten voor de gehele regio en vervult een voortrekkersrol om te komen tot een circulaire samenleving. Een samenleving zonder afval waar grondstoffen na hergebruik en recycling als nieuwe producten worden terug gebracht in de kringloop. Een samenleving waar de openbare ruimte ook leverancier is van grondstoffen en bijdraagt aan een gezonde leefomgeving waar bewoners met plezier wonen, werken en recreëren. Een samenleving waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen krijgen. Samenwerken is daarbij van cruciaal belang. Samenwerken met gemeenten, samenwerken in de keten, samenwerken met regionale soms landelijke partijen, samenwerken met kennisinstituten zoals Wageningen en Delft.			
Relatie met het programma:		Leefomgeving en klimaat	
Ontwikkelingen 2024:			
- De nieuwe grondstoffenhal is opgeleverd en in gebruik genomen - Vorbereidingen gestart voor de installatie van een elektrische laadvoorziening op eigen terrein Aarbergerweg 41 Rijsenhout voor inzamelvoertuigen. - Verder elektrificatie van inzamelvoertuigen.			
Maatschappelijke risico's:			
Adequate afvalinzameling is een maatschappelijk belang.			
Financiële gegevens (x 1.000)			
Bron financiële gegevens: Meerlanden			
Aantal aandelen 1 januari		16.233	
Aantal aandelen 31 december		16.669	
Balansdatum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2022	33	41	22
31-12-2023			

De aandelen worden gewaardeerd tegen nominale waarden (verkrijgingsprijs). Ondanks dat De Meerlanden aangeeft dat deze aandelen meer waard zijn, is het niet de verwachting dit daadwerkelijk bij verkoop te ontvangen.

Stichtingen en verenigingen

3.01 Stichting RIJK

3.01 Stichting RIJK			
Vestigingsplaats:		Heemstede	
Soort verbonden partij:		Privaatrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		De gemeentesecretaris van Diemen maakt als secretaris deel uit van het Dagelijks Bestuur.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
In de statuten is de doelstelling als volgt beschreven: 'Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief als procesmatig gebied voor zelfstandige gemeenten, onder andere door het faciliteren van een regionaal inkoopbureau en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords'.			
Relatie met het programma:		Bestuur en dienstverlening	
Ontwikkelingen 2024:			
De rol van RIJK als strategisch partner van de aangesloten gemeenten heeft in 2024 verder vorm gekregen. Bij het overgrote deel van de aangesloten gemeenten heeft RIJK een deel van haar palet aan strategische dienstverlening mogen uitvoeren, vaak in de vorm van een spendanalyse en/of een advies over het inkoopbeleid en de (proces)inrichting van de inkoopfunctie. Uiteraard blijft het begeleiden van aanbestedingstrajecten de 'core business' en ligt daar de focus.			
Maatschappelijke risico's:			
Niet voldoen aan rechtmatige aanbestedingen kan imagoschade opleveren over de betrouwbaarheid van de gemeente.			
Financiële gegevens: (x 1.000)			
Bron financiële gegevens:		Jaarrekening 2023	
Bijdrage 2023:		170	
Bijdrage 2024:		148	
Balansdatum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2022	1.084	368	
31-12-2023	1.044	499	189

Overige verbonden partijen

4.01 Metropoolregio Amsterdam (MRA)

4.01 Metropoolregio Amsterdam (MRA)			
Vestigingsplaats:		Amsterdam	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk (convenant)	
Bestuurlijk belang:		Getrapte vertegenwoordiging via Amstelland-Meerlandenoverleg	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De doelstelling van de MRA is het versterken van een toekomstbestendige economische ontwikkeling en hoogwaardige leefkwaliteit van de MRA. De overlegstructuur is vooralsnog opgedeeld in platforms; mobiliteit, economie en bouwen. Ook wordt specifiek samengewerkt op de thema's duurzaamheid, wonen en landschap.			
Relatie met het programma:		Samen besturen	
Ontwikkelingen 2024:			
In 2024 stelde de MRA de MRA agenda 2025-2028 vast. Daarbij is brede welvaart de leidraad, de kwaliteit van leven hier en nu en de mate waarin deze ten koste gaat van de brede welvaart van latere generaties of die van mensen elders in de wereld. De Metropoolregio Amsterdam is het samenwerkingsverband van de provincies Noord-Holland en Flevoland, 30 gemeenten en de Vervoerregio Amsterdam. Dat is uniek en daarmee heeft de MRA een belangrijke plek in Nederland en op het internationale toneel. Die verantwoordelijkheid gebruikt ze voor het verbeteren van de brede welvaart voor iedereen.			
Maatschappelijke risico's:			
Goede regionale samenwerking is van belang om ook als regio een goede concurrentiepositie te hebben ten opzichte van andere agglomeraties. Direct of indirect, op korte en lange termijn, hebben ook de inwoners van Diemen en het bedrijfsleven in Diemen belang bij een sterke regio.			
Financiële gegevens: (x 1.000)			
Bijdrage			
Bijdrage 2023:		51	
Bijdrage 2024:		51	
Balansdatum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
31-12-2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

4.02 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek

1.04 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek			
Vestigingsplaats:		Bussum	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Geen	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Het samenwerkingsverband is belast met de opsporing van fraude in het sociaal domein			
Relatie met het programma:		Inkomen en armoedebeleid en Sociaal	
Ontwikkelingen 2024:			
In regionaal verband wordt gewerkt aan een integrale aanpak op het gebied van criminaliteit bestrijding, het vergroten van de veiligheid, het signaleren van uitkerings- en zorgfraude en het terugdringen van woon- en adresfraude.			
In 2023 is gestart met het project Rechtmatigheidsonderzoeken. Via een aselechte steekproef wordt bij 20% van het uitkeringsbestand onderzocht of de uitkering nog rechtmatig en juist wordt verstrekt. Het project Rechtmatigheids-onderzoeken is voortgezet in 2024.			
Maatschappelijke risico's:			
Er zijn geen maatschappelijke risico's			
Financiële gegevens: (x 1.000)			
Bron financiële gegevens:		Jaarstukken en begroting	
Bijdrage 2023:		52	
Bijdrage 2024:		48	
Balansdatum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
31-12-2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
31-12-2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Financiering

Algemeen

Deze paragraaf informeert de raad over het treasurybeleid en het risicobeheer van de financieringsportefeuille. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Daarbij neemt de gemeente de kaders in acht die zijn geregeld in de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido).

De Wet Financiering Decentrale Overheden

Het belangrijkste uitgangspunt van deze wet is het beheersen van de (mogelijk) uit de treasuryfunctie voortvloeiende risico's. Door middel van het stellen van eisen aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm worden de renterisico's van zowel de korte als de lange schuld door de wet begrensd. Ook verplicht de wet gemeenten twee treasury instrumenten te hanteren:

- Het door de raad vaststellen van een treasurystatuut;
- Het in de begroting en jaarstukken opnemen van een financieringsparagraaf.

Treasurystatuut

Het beleidsmatige kader voor het uitvoeren van de treasuryfunctie is vastgelegd in het '[Treasurystatuut Gemeente Diemen 2016](#)'. Het statuut onderscheidt vier algemene doelstellingen:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's;
- Het minimaliseren van de interne en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten.

Financieringsparagraaf

Renteontwikkelingen

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft de rente in 2024 meerdere keren verhoogd tot 2% eind 2024. Door de rente te verhogen, hoopt de ECB de economie wat af te remmen en zo ervoor te zorgen dat prijzen minder hard stijgen. Dit heeft uiteraard gevolgen voor de (langlopende) rentetarieven. De verwachting is dat deze geleidelijk verder zullen oplopen. In de Programmabegroting 2024 is rekening gehouden met oplopende rentetarieven op basis van de gegevens in september 2023.

Treasurybeheer

Bij het treasurybeheer onderscheiden we de volgende deelfuncties:

- Risicobeheer (renterisico's en kredietrisico's);
- Kasbeheer;
- Gemeentefinanciering.

Risicobeheer

Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet Fido. In beginsel kunnen de risico's die verbonden zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie worden onderscheiden in renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's. Voor onze gemeente zijn de twee laatstgenoemde risico's niet van toepassing, want onze gemeente heeft geen vrij verhandelbare aandelen en dergelijke en leningen worden uitsluitend verstrekt, aangegaan of gegarandeerd in euro's.

Renterisico kortlopende schuld

Het financieren van de gemeentelijke huishouding door middel van kortlopende geldleningen en de kredietfaciliteit bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG) is gebonden aan de norm die de kasgeldlimiet van de Wet Fido stelt. Dit is 8,5% van het begrotingstotaal per 1 januari van het begrotingsjaar.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar bedrijfsvoering mag financieren met kortlopende leningen (< 1 jaar). Daaronder valt ook het 'rood' staan bij de bank. De norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar. Er is sprake van een overschrijding van de kasgeldlimiet wanneer de netto kortlopende schuld per de eerste dag van elk van de drie maanden in een kwartaal, hoger is dan de berekende limiet.

In 2024 bedroeg het begrotingstotaal van de gemeente € 123 miljoen. De kasgeldlimiet voor de gemeente bedroeg € 10,5 miljoen.

Kasgeldlimiet	1ste kwartaal	2de kwartaal	3de kwartaal	4de kwartaal
1. Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal 2024	123.127	123.127	123.127	123.127
- in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
- in bedrag	10.466	10.466	10.466	10.466
2. Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	-
Schuld in rekening-courant				
Gestorte gelden door derden < 1 jaar				
Totale omvang van de vlottende schuld	-	-	-	-
3. Vlotende middelen				
Contante gelden in kas	1	-	-	-
Tegoeden in rekening-courant	503	-	-	-
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	12.305	6.839	6.203	1.281
Totale omvang van de vlottende omvang	12.809	6.839	6.203	1.281
Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlotende schuld (2)-(3)	-12.809	-6.839	-6.203	-1.281
Toegestane kasgeldlimiet (1)	10.466	10.466	10.466	10.466
Ruimte (+)/Overschrijding (-) = (1)-(4)	23.275	17.305	16.669	11.747

Door het de ontvangst van specifieke uitkeringen, compensabele btw en het uitblijven van nieuwe investeringen is in het eerste half jaar van 2024 een financieringsoverschot ontstaan. Hierdoor hoefde we geen kasgeldleningen aan te trekken.

Het financieringsoverschot fluctueerde tussen de € 5 en € 10 miljoen. Dergelijke overschotten worden de BNG ingezet voor schatkistbakieren (overschotten worden ingezet voor tekorten bij andere gemeenten). In 2024 bracht het Schatkistbankieren € 325.000 aan incidentele extra renteopbrengsten op.

Het financieringsoverschot gaf ons de ruimte om de in juni vrijgevallen langlopende geldlening van € 6 miljoen niet te hoeven herfinancieren. Gevolg hiervan is dat de rente voor langlopende leningen in 2024 € 60.000 lager is en de totale leningenportefeuille is afgenomen.

Renterisico langlopende schuld

Met de renterisiconorm is in de Wet Fido een norm gesteld voor het renterisico op langlopende opgenomen leningen. Op onderstaande Modelstaat B moet de gemeente aan de provincie rapporteren over het renterisico gedurende een periode van vier jaren. De herfinanciering van jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen van lopende geldleningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm.

De volgende tabel geeft de renterisiconorm weer voor 2024.

Modelstaat B Stap	Variabelen renterisiconorm	Begroot 2024	Rekening 2024
Berekening Renterisiconorm			
(4a)	Begrotingstotaal 2024	123.127	124.642
(4b)	Percentage regeling	20%	20%
(4) = (4a x 4b/100)	Renterisiconorm	24.625	24.928
Berekening ruimte / overschrijding			
-1	Renteherzieningen	-	-
-2	Aflossingen		6.000
-3	Renterisico (1+2)	-	6.000
-4	Renterisiconorm	24.625	24.928
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	24.625	18.928
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm	-	-

Uit de tabel blijkt dat de gemeente in 2024 de renterisiconorm niet heeft overschreden.

Kredietrisico's

Deze kunnen zich op twee manieren manifesteren:

1. Kredietrisico's op uitgezette deposito's en verstrekte langlopende leningen

In 2024 had de gemeente geen overtollige liquiditeiten op deposito staan. In 2024 zijn er geen nieuwe langlopende leningen verstrekt.

Bij de reeds verstrekte langlopende geldleningen loopt de gemeente een beperkt risico. Onder 'Uitzettingen' staan ze in een overzicht aflopend naar risico gerangschikt. Ze voldoen alle aan de eisen gesteld in de Wet Fido en het Treasurystatuut of zijn expliciet door de Raad goedgekeurd. Geen enkele geldnemer is in 2024 in gebreke gebleven wat betreft zijn betalingsverplichting.

2. Kredietrisico's op borgstelling (gemeentegaranties)

Hier maken we onderscheid tussen achtervang (indirecte borgstelling) en directe borgstelling.

Diemen bekleedt samen met het Rijk een achtervangpositie bij de stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en de stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Hierdoor staat onze gemeente indirect borg voor langlopende leningen die onder directe borging van het WSW aan woningcorporaties zijn verstrekt. Voor hypothecaire geldleningen met Nationale Hypotheek Garantie die onder directe borging van het WEW aan particulieren zijn verstrekt, geldt de achtervangpositie tot 1 januari 2014. Voor hypotheekleningen afgesloten

na die datum heeft het Rijk de achtervangpositie van de deelnemende gemeenten voor 100% overgenomen. Geen van beide stichtingen heeft in 2024 aanspraak gemaakt op de achtervangpositie.

Bij directe borgstelling staat de gemeente jegens geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door lokale organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken en die activiteiten verzorgen welke in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak.

In de volgende tabel zijn de leningen opgenomen waarvoor de gemeente zich direct borg heeft gesteld.

Gewaarborgde geldleningen						
Geldnemer	Geldgever	Restant-schuld 31-12-2023	Vermeer-dering 2024	Aflossing 2024	Restant-schuld 31-12-2024	Rente perc.
Kinderkorf	BNG 40.107552	1.150	-	40	1.110	3,65%
Soc. Medisch Centrum Diemen-Zuid	BNG 40.104135.01	209	-	13	196	6,27%
Cordaan Parkstad	Fortis ASR 170.112713	318	-	106	212	7,04%
	BNG 40.85966	424	-	106	318	6,58%
	BNG 40.92554	338	-	84	254	6,35%
St. Ouddielerlaan 543	BNG 40.116010.01	510	-	18	492	3,50%
	BNG 40.103659	250	-	17	233	4,97%
Amsterdamse Mij. tot Stadsherstel	St. Nat. Restauratiefonds	46	-	11	35	2,20%
Totaal		3.245	-	395	2.850	

Alle geldnemers hebben in 2024 tijdig aan hun betalingsverplichtingen voldaan. Er is in 2024 geen nieuwe borgstelling afgegeven.

Kasbeheer

In het kader van het kasbeheer hebben we erop toegezien dat ook in 2024 de liquiditeitspositie voldoende was zodat we tijdig aan kortlopende verplichtingen (korter dan 1 jaar) konden voldoen. Zoals vermeld hoefde we geen gebruik te maken van de kredietfaciliteit van de BNG. Sterker ons financieringsoverschot is ingezet voor schatkistbankieren. Dit leverde € 325.000 extra rente op.

De Gemeentefinanciering

Voor de financiering van de diverse investeringen trekt de gemeente langlopende leningen (langer dan 1 jaar) aan. Per 1 januari 2024 stond er voor een totaalbedrag van € 49,5 miljoen aan opgenomen leningen op de balans. In 2024 is er een lening van € 6 miljoen afgelost. Hierdoor heeft de portefeuille langlopende leningen op 31 december 2024 een omvang van € 43,5 miljoen.

De afname is het gevolg van het financieringsoverschot in 2024. Het overschot gaf ons de ruimte om een vrijgefallen langlopende geldlening van € 6 miljoen niet te hoeven herfinancieren.

Portefeuille langlopende leningen						
Geldgever	Boekwaarde 31-12-2023	Opname 2024	Aflossing 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Soort lening	Rente- percentage
BNG	6.000.000		6.000.000	-	Fixe	1,949%
Provincie Groningen	5.000.000			5.000.000	Fixe	1,300%
BNG	5.000.000			5.000.000	Fixe	1,958%
Aegon Levensverzekering	7.500.000			7.500.000	Fixe	1,030%
BNG	7.500.000			7.500.000	Fixe	0,900%
BNG	6.000.000			6.000.000	Fixe	1,550%
BNG	7.500.000			7.500.000	Fixe	2,080%
BNG	5.000.000			5.000.000	Fixe	3,110%
Totaal	49.500.000	-	6.000.000	43.500.000		

Uitzettingen

Behalve langlopende opgenomen leningen heeft de gemeente ook langlopende uitgezette leningen. Deze zijn verstrekt in het kader van de publieke taakuitoefening.

Langlopende uitzettingen	Boekwaarde 31-12-2023	Opname 2024	Aflossing 2024	Boekwaarde 31-12-2024
Hypothecaire geldleningen	399		6	393
Lening aan SVn	6.843	205		7.048
Leningen aan diverse sportverenigingen	172		11	161
Overige langlopende uitzettingen	111		5	106
Totaal	7.525	205	22	7.708

In 2024 zijn er nog drie hypothecaire geldleningen waarop wordt afgelost.
Bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) is de rente á € 182.000 van 2024 toegevoegd.
De sportverenigingen hebben € 22.000 afgelost.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit het saldo van:

- De werkelijk betaalde rente over aangetrokken leningen en opgenomen middelen in rekening courant ("roodstand");
- De werkelijk ontvangen rente over verstrekte leningen, beleggingen (deposito's) en credit-saldi in rekening courant.

Het volgende overzicht is een saldo van de werkelijk betaalde en ontvangen rente en vergelijkt ze met de bedragen van de begroting.

Saldo financieringsfunctie	Begroting 2024	Rekening 2024	Verschil 2024
Betaalde rente langlopende leningen o/g	-840	-829	11
Betaalde rente kortlopende leningen o/g	-5	-	5
Ontvangen rente langlopende leningen u/g	100	233	133
Ontvangen rente kortlopende leningen u/g	325	322	-3
Totaal	-420	-274	146

Grootste oorzaak van het positieve resultaat bij de rente over langlopende leningen is de rente die we van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) hebben ontvangen. Bij het SVn staat geld gereserveerd voor starters- en duurzaamheidsleningen. Over de niet ingezette gelden ontvangen we rente. In 2024 bedroeg dit € 215.000. Dat is € 120.000 meer dan we hadden begroot.

Grondbeleid

Algemeen beleid

In januari 2019 is de [Nota Grondbeleid, actualisatie per 1-1-2019](#) door de gemeenteraad van de gemeente Diemen vastgesteld. Hiermee heeft de gemeente Diemen haar grondbeleid voor de komende jaren geactualiseerd. In de geactualiseerde nota zijn beleidskaders, die betrekking hebben op het gemeentelijk grondbeleid, samengevoegd. Ook is deze actualisatie rekening gehouden met gewijzigde wet- en regelgeving van onder andere Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV), Aanbestedingswet, Europese regelgeving staatsteun en Wet vennootschapsbelasting overheidsondernemingen. Tevens is bij het samenstellen van deze nota rekening gehouden met ontwikkelingen in de maatschappij, mogelijke ambities en opgaven waarvoor grondbeleid in Diemen wordt ingezet. Daarnaast staat in de nota binnen welke juridische kaders en keuzevrijheden wordt gewerkt.

Een van de belangrijkste beleidsuitgangspunten die met deze nota gecontinueerd wordt, is dat de gemeente sinds 2011 de voorkeur geeft aan passief/faciliterend grondbeleid voor het ontwikkelen van projecten. Faciliterend grondbeleid is het hoofduitgangspunt waarbij alle kosten (in theorie) kunnen worden verhaald op de initiatiefnemer. Met faciliterend grondbeleid beperkt de gemeente zich tot haar regulerende en publiekrechtelijke taak. De aankoop en exploitatie van gronden gebeurt bij voorkeur door private partijen. Alleen in situaties, waarbij risico's voldoende beheersbaar zijn, kan actief grondbeleid toegepast worden, waarbij de gemeente zelf gronden verwerft en uitgeeft. Daarnaast kan het zijn dat het bestuur van mening is dat een ruimtelijke ontwikkeling wenselijk is, maar dat marktpartijen dit niet kunnen of willen oppakken, dan zal de gemeente ook actief grondbeleid moeten voeren. Tot slot heeft de gemeente historisch gezien, nog een aantal gronden in bezit die zij de komende jaren actief verkoopt.

Dit betekent dat de gemeente Diemen een situationeel grondbeleid voert: passief waar kan en actief waar moet. Het college maakt een afweging of zij gebruik wil maken van actief of facilitair/ passief grondbeleid.

In de nota Grondbeleid is ook vastgelegd dat het college elk jaar bij de jaarrekening het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) aanbiedt aan de gemeenteraad. Dit zal ook bij de jaarrekening 2024 het geval zijn. Hierin wordt de verantwoording afgelegd en inzicht gegeven in alle activiteiten m.b.t. het beheren en exploiteren van gronden; o.a. over grondexploitaties en 'gronden niet in exploitatie'.

Grondprijzen

Naast de Nota Grondbeleid legt de gemeente in een aparte nota haar grondprijsbeleid vast: de Nota Grondprijzen. De vaststelling van deze nota is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. De [Nota Grondprijzen, actualisatie per 1-1-2025](#), is door het college in december 2024 vastgesteld. De volgende actualisatie wordt per 1-1-2027 verwacht.

Erfpacht

Op 28 mei 2020 heeft de gemeenteraad de Nota Herziening erfpachtbeleid vastgesteld. Hiermee zijn de kaders voor uitgifte in eeuwigdurende erfpacht van gemeentelijke gronden ten behoeve van woondoeleinden vastgelegd. Met dit kader kunnen de bestaande tijdelijke erfpachtcontracten omgezet worden naar een nieuwe toekomstbestendige regeling. De regeling is ingegaan per 1 oktober 2020, wat inmiddels geresulteerd heeft in de eerste omzettingen vanaf eind 2020. Dit zal de komende jaren doorgaan tot alle woningen op erfpacht zijn omgezet naar de nieuwe regeling.

Grondexploitaties

Grondexploitaties

Plantage de Sniep, Holland Park West, Buitenlust en Harmoniehof zijn momenteel de vier actieve grondexploitaties in de gemeente Diemen. In november 2024 is door de gemeenteraad de grondexploitatie Harmoniehof vastgesteld en is daarmee de vierde actieve grondexploitatie geworden.

Projectinhoud

De projectinhoud wordt beschreven in Paragraaf Grootschalige Projecten.

Financieel

De grondexploitaties zijn via het Meerjarenperspectief Grondzaken 2024 geactualiseerd ten behoeve van de Jaarrekening 2024. Een overzicht van de financiële stand van zaken wordt in het MPG gegeven, welke jaarlijks wordt opgesteld en aan de raad aangeboden.

Berekeningsmethodiek

Grondexploitaties worden doorgerekend met de Dynamische Eindwaarde Methodiek. Dat wil zeggen dat bij het berekenen van het resultaat alle kosten en opbrengsten inclusief inflatie en rente tot de einddatum van het project worden meegenomen. In de gemeente Diemen wordt gerapporteerd op basis van het resultaat bij afsluiting van het project (de eindwaarde).

Financiële kengetallen Grondexploitaties		Totaal
Kosten		€ 119.909.058
Opbrengsten		€ 136.803.556
Saldo nominaal		€ 16.894.498
Kosten- en opbrengstenstijging		€ -141.709
Renteberekening		€ 701.528
Saldo eindwaarde Grondexploitaties 2027		€ -514.916
Saldo eindwaarde Grondexploitaties 2028		€ 82.987
Saldo eindwaarde Grondexploitaties 2029		€ 17.879.335
Op startwaarde per 1-1-2025		€ 15.786.100
Saldo eindwaarde corrigeerd voor reeds genomen winst/ verlies		€ 29.111.290

Voor het bepalen van tussentijdse winst is door de Commissie BBV aansluiting gezocht bij de algemeen aanvaardbare methodiek, waarbij rekening is gehouden met de bijzondere kenmerken van gemeentelijke grondexploitaties. Deze methode noemen we de POC-methode (Percentage of completion). Zie voor een nadere toelichting Bijlage 3 van de Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2019, Commissie BBV. Dit heeft in 2024 geleid tot het terugdraaien van een deel van de winstneming bij de grondexploitatie Plantage de Sniep.

Gronden (nog) niet in exploitatie

De gemeente Diemen heeft een aantal percelen in eigendom die in aanmerking komt voor verkoop en/of herontwikkeling.

De gronden die niet in exploitatie zijn, verdelen we in twee categorieën: de toekomstige bouwprojecten en de overige strategische gronden.

- Gronden behorende tot de eerste categorie zijn onderdeel van een project in de beginfase. Deze gronden worden verantwoord als Immateriële Vaste Activa (IMVA). In deze fase wordt gekeken naar het programma, de stedenbouwkundige randvoorwaarden, de samenwerkingsvormen etc. De kosten worden in principe gedekt uit een krediet en worden verantwoord onder 'voorbereidende grondexploitaties' in het MPG. De gebiedsontwikkeling Duran is hier een voorbeeld van. Indien het project doorgang vindt, worden deze kosten meegenomen in de te openen grondexploitatie. Wanneer het project niet door gaat, komen de kosten ten laste van de Reserve Grondzaken. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het MPG.
- De gronden die behoren tot de tweede categorie, betreffen percelen die in het verleden uit strategische overwegingen zijn aangekocht voor een gebiedsontwikkeling of overige percelen met een (tijdelijke) boekwaarde die zich niet in een transformatieproces bevinden. Deze gronden worden verantwoord als aparte subcategorie strategische gronden onder de Materiële Vaste Activa (MVA). Voor een nadere toelichting van deze gronden wordt verwezen naar het MPG.

Grootschalige projecten

Inleiding

In deze paragraaf zijn eenmalige grootschalige projecten opgenomen die (grote) gevolgen (kunnen) hebben voor de financiële huishouding van de gemeente. Het gaat in deze paragraaf ook om eenmalige grootschalige investeringen die tot gevolg hebben dat de resterende financiële beleidsruimte wordt ingeperkt. Hierbij wordt ingegaan op de grootschalige gebiedsontwikkelingen, namelijk Plantage de Sniep en Holland Park.

Plantage de Sniep betreft een ruimtelijk project met een eigen grondexploitatie.

Holland Park betreft een ruimtelijk project dat in vier deelprojecten te verdelen is, namelijk Campus Holland Park, Holland Park Oost, Holland Park West en Holland Park Zuid. Van deze vier deelprojecten is Holland Park West een eigen grondexploitatie.

Plantage de Sniep

Doel

De nieuwbouwwijk Plantage de Sniep is nagenoeg gerealiseerd. Het doel van het project is om tot afronding te komen. Het gaat daarbij om realisatie van deelplan de Rietschuurhof en de afronding van de laatste werkzaamheden in het openbaar gebied.

Projectfase

In het project de Plantage de Sniep is tot nu toe veel gebeurd. De afgelopen jaren hebben we ruim 1000 nieuwbouwwoningen toegevoegd, vrije kavels ontwikkeld, een brede school met bijgebouw gebouwd en het openbaar gebied aangelegd.

In 2024 is een intentieovereenkomst gesloten met woningcorporatie De Alliantie voor de bouw van het Rietschuurhof, circa 50 sociale huurwoningen voor de seniorendoelgroep om een gezamenlijk hofje. Tevens is de Grote Rietschuur zelf op de markt gezet in een verkoopprocedure.

Daarnaast zijn de laatste werkzaamheden aan het doortrekken van de Muidertrekvaart onder het viaduct en het aanplanten van groen afgerond.

Holland Park

Doel

Doel is de gefaseerde transformatie van een (voormalig en verouderd) kantorengedebiet, tot een multifunctioneel, stedelijk woongebied met verschillende ondersteunende voorzieningen.

Projectfase

De gebiedsontwikkeling kent verschillende deelgebieden, ieder als apart project te beschouwen:

- Campus Holland Park, een studentencampus met ruim 1.700 wooneenheden (studenten & 'young professionals') en verschillende commerciële functies;
- Holland Park Oost, een woongebied met circa 2.100 woningen;
- Holland Park West, een woongebied met ruim 750 woningen en een brede school;
- Holland Park Zuid, een woongebied met circa 1.500 woningen en voorzieningen.

Holland Park Zuid bestaat uit verschillende (4) stedenbouwkundige blokken met verschillende grondeigenaren. Ieder stedenbouwkundig blok vormt een apart project.

De Campus en deelplan Holland Park Oost zijn grotendeels gerealiseerd. Holland Park West wordt gefaseerd ontwikkeld en gerealiseerd (de eerste fase is opgeleverd) en in Holland Park Zuid is het eerste stedenbouwkundige blok volop in ontwikkeling.

Realisatie

Per deelproject wordt kort ingegaan op de realisatie.

Campus Diemen Zuid

De Campus in huidige vorm is in 2 fases gerealiseerd via transformatie & nieuwbouw. Op verzoek van de eigenaar / initiatiefnemer is onderzocht of er een 3e fase mogelijk is, met een uitbreiding van het woonprogramma met circa 300 woningen door sloop-nieuwbouw. Daarbij moet ook het (openbaar) gebied een opwaardering krijgen. In 2024 is een eerste participatieronde doorlopen en is een ruimtelijk Programma van Eisen met Beeldkwaliteitplan voorbereid. Eind 2024 heeft de initiatiefnemer haar initiatief (voorlopig) on hold gezet, om de financiële haalbaarheid intern verder te onderzoeken.

Holland Park Oost

Inmiddels zijn een kleine 2.000 woningen gefaseerd opgeleverd en is het bijbehorende openbaar gebied - inclusief het centrale park - aangelegd en overgedragen aan de gemeente. Van het laatste bouwplan met 296 woningen en commerciële voorzieningen zijn Toren 5 en Blok 8 eind 2024 in gebruik genomen, Toren 6 wordt begin 2025 opgeleverd. In het voorjaar van 2025 wordt ook het bijbehorende deel van de openbare ruimte aangelegd en aan de gemeente overgedragen.

Holland Park West

De geselecteerde ontwikkelcombinatie realiseert in verschillende bouw- en ontwikkelfases 750 woningen, een brede school en verschillende (commercieel en maatschappelijke) voorzieningen. Inmiddels zijn de eerste parkeergarage, brede school ('t Atelier), 65 middeldure huurwoningen en 41 vrije sector koopwoningen in fase 1 opgeleverd en in gebruik genomen. De direct aangrenzende openbare ruimte is ingericht.

In juni 2024 is de bouw gestart van 117 sociale huurwoningen, 115 middeldure huurwoningen een 10 vrije sector huurwoningen in fase 3A, inclusief bijbehorende parkeergarage. Voor dit bouwplan heeft een toegekende rijkssubsidie (Startbouwimpuls) bijgedragen aan het

voorkomen van verdere stagnatie. Eind 2024 is door de ontwikkelaar vervolgens de start bouw aangekondigd van de 88 herontwikkelde vrije sector koopwoningen in fase 2A, waar ook een buurthuis wordt gerealiseerd.

De ontwikkeling van fase 3B en fase 4 zijn in 2024 gestart met uitwerking tot Voorlopig Ontwerp Bouwplan, gericht op een vergunningaanvraag in het voorjaar van 2025.

Ongeveer 80% van de gronden is geleverd aan en betaald door de ontwikkelaar, het restant wordt geleverd en betaald nadat de omgevingsvergunning voor de laatste woningen in het plan (fase 2B) is verleend.

Holland Park Zuid

Holland Park Zuid bestaat uit vier stedenbouwkundige blokken met verschillende grondeigenaren. De (meeste) grondeigenaren zijn voornemens de percelen aan ontwikkelaars te verkopen. Er is een onherroepelijk vastgesteld bestemmingsplan met onder andere een stedenbouwkundig plan als onderlegger, dat als kader fungeert om planinitiatieven te kunnen beoordelen en begeleiden. Aangezien op alle gronden een Wet voorkeursrecht gemeente is gevestigd, welke in oktober 2024 voor 5 jaar is verlengd, heeft de gemeente in 2022 voorwaarden vastgesteld waaronder zij eenmalig ontheffing wil verlenen van de aanbiedingsplicht voor de grondverkoop. De ontwikkeling van ieder stedenbouwkundig blok vormt een eigen deelproject.

Voor het **Steigerblok** (locatie InHolland) is ontwikkelaar AM eind 2023 gestart met de ontwikkeling van 450 woningen en diverse voorzieningen. In 2024 is een VO bouwplan uitgewerkt, zijn participatie- bijeenkomsten georganiseerd en is een anterieure overeenkomst gesloten. Op basis daarvan is eind 2024 de aanvraag voor de planologische procedure (een zogenoemde Bopa) ingediend.

Het **Sportblok** (locatie de Key) is als perceel geschikt om te ontwikkelen. De locatie is vrij van de voormalige studenten- containerwoningen en de 30 Flexwoningen (opvang van Oekraïners) worden eind 2025 verplaatst. Gesprekken met de huidige grondeigenaar over verkoop en/of ontwikkeling vinden al langere tijd plaats.

Met de grondeigenaren van het **Parkblok** (stichting Arq) en **Hofblok** (KPN) worden gesprekken gevoerd, gericht op het vrij krijgen van deze locaties om in ontwikkeling te (laten) nemen voor woningbouw. Aan Arq is einde 2024 een vergunning verleend voor het tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan, om het huidige maatschappelijk gebruik een jaar te kunnen continueren terwijl zij naar een nieuwe huisvestingslocatie zoeken.